Devrimci Sendikalizm ve Anarşizm

s 18

Devlet Soma'da Katilleri Koruyor

s 4

Unutmayacağız Affetmeyeceğiz

s 7

Seçim, Savaş, Koalisyon Oyalamasyon

s 5

meydan

1 TL

www.meydangazetesi.org

"İnsan ancak kendi kadar özgür insanların arasında özgürdür"

AYLIK ANARŞİST GAZETE
SAYI:28
AĞUSTOS-EYLÜL 2015

SUYU SEL, ATEŞİ YANGIN BARIŞI BOMBA, SAVAŞI İŞGAL İŞTE DEVLET

s 24

Arçelik'te Patrona ve Sendikaya Karşı Direniş Sürüyor

Röportaj: Rıfat Güven

Gebze Organize Sanayi Bölgesi'nde bulunan Arçelik LG Fabrikası'nda artan baskılar, ücret gaspları ile çalışma ve yaşam koşullarına karşı yüzlerce işçinin greve gitmesiyle başlayan direniş süreci, şu an ikinci ayında ve ilk günkü kararlılığıyla sürüyor. Greve çıkan 173 işçinin işten çıkarılmasına karşı önce fabrika içerisinde başlayan ve ardından fabrika önüne taşınan direniş sürecini Arçelik LG direnişçilerinden Hüseyin Tohumcu ve Zafer Altundaş ile konuştuk.

Meydan Gazetesi: Merhaba, öncelikle grev sürecini biraz anlatabilir misiniz?

Hüseyin Tohumcu: Merhaba, benim adım Hüseyin Tohumcu. 9 yıla yakındır Arçelik LG işçisi olarak kalite bölümünde çalışıyorum. Öncelikle biz Türk Metal sendikasının bizim haklarımızı savunduğuna inanmıyoruz. Bu yüzden 15-20 kişilik bir grup işçi arkadaş ile fabrikada Türk Metal sömürüsünü sonlandırmak için 2 yıla yakın bir süredir içeride ve dışarıda çalışmalar yaptık. Bursa'da başlayan Metal Direnişi sürecinde 350 işçi arkadaşımız ile beraber Türk Metal'den toplu istifalar ile ayrıldık. Daha sonra sayı 500'ü buldu. Fabrika patronları istifalarımızı duyunca 3 günlük ücretli izin ilan etti. Biz bu süreçte de yürüyüşlerle patron sendika iş birliğini protesto ettik. Fabrika yönetimi ise baskıları arttırmaya başladı. Beyaz yaka, mavi yaka demeden baskılar artıyordu. Özellikle montaj bölümünden mavi yakalı arkadaşlarımız yoğun baskı altındaydı. Bu baskılara artık dayanacak gücümüz kalmamıştı. Psikolojik olarak da buna dayanamıyorduk. Son olarak İş Sağlığı ve Güvenliği 6331 sayılı kanuna dayanarak çalışmama hakkımızı kullanacağımızı belirttik. Patron ile görüşmek istedik. Ancak patron bizim bu çalışmama hakkımızı kullanmayı işgal olarak gösterip ilk gün itibariyle iş akdimizi tazminatsız fes etti. Türk Metal ve Arçelik'in el ele kol kola işçi sömürüsüne, zulmüne karşı bizim burada amacımız sınıf dayanışmasıdır. Burada her gün sabah akşam bu amaçla duruyoruz.

Fabrikanın bahçesinden işgal gerekçesiyle sizi polis zoruyla çıkardılar. Bu süreç nasıl gelişti?

Evet, 5 Temmuz Pazar günü iftara on dakika kala çıkardılar. Biz hep birlikte orucumuzu açmak istiyorduk. 10 dakika kala çevik kuvvet etrafı-

mızı sararak, darp ederek bizi kapının önüne çıkardı. Aslında bizim burada direnişimizin bir amacı da işverenin işçisine ne kadar değer verdiğini göstermek! Sizin de nezdinizde bunları kamuoyuna duyurmak istiyoruz.

Polis saldırısına karşı yılmadan direnişi sürdürdünüz. Zafer arkadaş, direniş sürecini biraz da senden dinleyelim.

Zafer Altundaş: Yaklaşık 8 yıldır bu fabrikada montaj bölümünde çalışmaktayım. Hüseyin arkadaşın belirttiği gibi yoğun bir mobing uygulandı. Montaj bölümü daha farklı bir baskı ile karşı karşıyaydı. Sudan sebeplerle arkadaşlarımıza ihtarlar çekildi. Mesela benden, son 3 günde 3 tane yazılı ve sözlü savunma istendi. Bunların hepsi, Türk Metal ve fabrika yöneticilerinin toplantılarında çalışılmış baskı politikalarıydı. Siz de biliyorsunuz, mobingin olduğu bir iş yerinde iş kazası olma ihtimali daha yüksektir. Biz de bunun için anayasanın 6331. maddesince iş güvenliği kurallarına uyulmadığı yerde; baskının olduğu yerde işçinin çalışmama hakkını kullanabileceğini savunduk. Fakat biz bunu savunduğumuzda patronların polisle, yargıyla nasıl işbirliği içinde olduklarını daha iyi anladık. Mesela patronlar "bu adamlar 2500 lira maaş alıyorlar, neden ayranı kabarıyor" demişler. Halbuki öyle bir şey yok. 2500 lira bizim bürütte gördüğümüz miktar. Cebimize giren maaş ise en fazla 1500 lira oluyor. Ayrıca Türk Metal'in sonuna kadar hakkımızı savunduğu söyleniyordu. Türk Metal milliyetçi duyguları sömüren bir sendikadır. Şimdi biz burada vatan haini olduk. Madem böyle bir durum vardı yıllarca neden bizi burada çalıştırdılar? Bu sorum Koç'a. Türk Metal de neden yıllarca bizden aidat aldı o zaman? Ayrıca aidatlar bordro üzerinden alınıyordu. Ama e-devletten bakınca üyelik görünmüyordu. Bu paralar nereye gidiyor? Bizi darp ederek fabrikadan çıkaran çevik kuvvet polisine tepsi tepsi baklava gönderildi. Ödül olarak gönderdiler. Bu bizi üzdü; sonuçta biz buraya yıllarca emek verdik. Hasta olduğumuz halde geldik; izin almamız gerektiği halde çalıştık.

Bunlara hediye verilmesi bizi aşırı üzmüştü. Hala da bunun üzüntüsünü yaşıyoruz. Fakat hiçbir zaman başımızı eğmedik. Hukuki mücadelemizi de sürdürüyoruz. Bundan sonra süreç bunların istediği gibi değil, işçi sınıfının istediği gibi olacak.

Hukuki süreç ne durumda şu an?

Hüseyin Tohumcu: 27 Temmuz'da ilk dava dilekçemizi bir basın açıklamasıyla verdik. Şimdi o 155 arkadaşımızın dava dilekçesi var içerde. Davaya üç hakim baktığı için 3 hafta içinde herkesin mahkeme tarihi belli olacak. Avukatlarımızla devamlı görüşme halindeyiz. Hukuki yönde bir sıkıntımız yok. Bunun dışında da yapmamız gerekeni yapıyoruz. Bizim hakkımızda, tazminatları için bunu yapıyorlar diyorlar. Alakası yok. Biz buraya emeğimizi döktük. 8 yılını, 10 yılını, 20 yılını buraya veren arkadaşlarımız var. Ki 1 gün bile çalışmış olsa buraya bir emek harcamıştır. Biz burada gösterdiğimiz emek karşılığında gördüğümüz muameleyi tüm kamuoyuna duyurmak istiyoruz.

Tabi ki. Ayrıca direnişi başka alanlara da taşıyorsunuz. Nerelerde stand açıyorsunuz?

Aslında burada durmamızın amacı yalnızca işe iade değil. Stantlar açıyoruz. Kartalda, Gebze Center'da stand açıyoruz. G.O.S.B.'nin (Gebze Organize Sanayi Bölgesi) iki girişinde de devamlı pankart açıyoruz. Bildiri dağıtıyoruz. Kimsenin buna kayıtsız kalmamasını istiyoruz. Yani Arçelik reklamlarındaki o pembe yüzün arkasında ne var herkese göstermek istiyoruz. Yani o kullandıkları alet edevatı, klimasını, televizyonunu, buzdolabını üreten işçilerin ne durumda olduğunu kamuoyuna göstermek istiyoruz.

Evet. Arçelik fabrikasında çalışma koşullarını sadece orada çalışanlar biliyor.

Tabi ki. Dışarda şöyle bir düşünce var: Arçelik 2500-3000 lira maaş veriyor diyorlar. Gerçekte ise 1500 liraya çalışıyor insanlar. 10 yıldır burada çalışıyorum hiç hak hukuk yok. Sendikalı çalışıyorsunuz diye söyleniyor ama kimse bilmiyor işin iç yüzünü. İşte o yüzden halkın bizi anlaması lazım. Biz burada insanlara Arçelik'in o pembe yüzünün arkasını, Türk-Metal sendikasıyla el ele verip işçisine neler yaptığını anlatmak istiyoruz.

Zafer Altundaş: Bizim üzerimizden halkta farklı bir algı oluşturmaya çalışıyorlar. Mesela marjinal grupların desteğini alarak böyle bir süreç takip ettiğimizi söylüyorlar.

Yani işçinin örgütlü olmasını kabullenemiyorlar. Sömürecek işçi arıyorlar. Tıpkı diğer patronların istediği gibi.

Hüseyin Tohumcu: Bizi dışarı atmakla şöyle bir şey yaptılar. Dediğiniz gibi, bunlar bilinçli işçi istemiyor. Hakkını hukukunu isteyen, arayan işçiden bunlar kar edemeyecek. Zarar edeceklerini biliyorlar. Bu yüzden diyorlar ki işçi kafasını hiç kaldırmasın. Ben ne dersem onu yapsın, hak hukuk nedir bilmesin, benim başım ağrımasın diyorlar. Kendileri açısından düşünürseniz bizi dışarı atmak zorundalardı. İşte biz bunu yıkmak istiyoruz. Biz bir şey yapmak istediğimizde diğer işçi arkadaşlar gelip diyordu ki "Yahu bu iş yasada var mı?" Hep zaten yasalara sıkıştırmışlar her şeyi. Kanun dışına çıkarsan sen yok olursun diyorlar ama bizim direnişimiz ve mücadelemiz meşrudur.

Meydan Gazetesi olarak kararlı direnişinizi, mücadelenizi selamlıyor, röportaj için teşekkür ediyoruz. Son olarak eklemek istediğiniz bir şey var mı?

Kamuoyunun direniş ile maddi manevi dayanışma göstermesi gerekiyor. Eğer bize destekler olursa bu direniş daha da büyür. Kazanımlar sadece bize değil tüm işçilere yararlı olacak. O yüzden herkesi dayanışma göstermeye çağırıyoruz. Size de çok teşekkür ediyoruz.

HER EZİLEN İÇİN
GÜÇLÜ BİR TOKAT OLMAK

Cem İleri

Küçükçekmece'de bir inşaatta çalışıyorum. Ağrı'dan geldiğim ilk günden beri bu bölgede farklı şantiyelerde çalıştım. Geçtiğimiz hafta bir mesai sonrası, yine Ağrı'dan gelmiş işçi arkadaşlarla beraber şantiyeden çıktık. Bekar evimiz desek de aslında evli ve bekar işçi arkadaşlarla kaldığımız, tek odalı malikanemizin yolunu tuttuk. Derken, işe başladığımızdan beri her gün kullandığımız yolda, bir anda durdurulduk. Daha ne olduğunu anlamadan kimliklerimize bakılarak önce ıssız bir yere, ardından Sefaköy Polis Merkezi'ne getirildik. İlk durdurulduğumuz anda şok yaşamış olsak da polis merkezine gidene kadar anladık her şeyi. Devletin Kürdistan'da halkla savaşının İstanbul Esenyurt'ta bir kaç kişilik hedefiydik. Etrafımızı çevirdiği anda ite kaka bizi aracına bindiren, yol boyunca küfürler, hakaretler ve türlü aşağılamalarla darp eden, Giyadîn'de (Ağrı-Diyadin) Orhan'ın, Emrah'ın Cizre'de Baran'ın, Emin'in Esenler'de Fırat'ın katilleri bize "devletin gücünü göstermek" istiyor! Daha önce Gever'de(Yüksekova) yere yatırdığı elleri kelepçeli işçilere "gücünü gösteren" devletin, bu sefer de biz üç kürt inşaat işçisine "devletin gücünü" göstermek isteyen altı kişilik bir sivil polis grubu. Gördük! Ezilenin karşısında faşizmi gördük; zenginlerin gücünü gördük fakirlere; patronların gücünü gördük işçilere… Hem de en yalın haliyle, yumrukla hakaretle, tükürükle, silahla. Sonra, götürdükleri karakolda açlıkla… Düşünmeye başladık, devlet ve onun paralı, parasız katilleri hemen anlıyorlar; tanıyorlar bizleri. Konuşmamızdan, ten rengimizden, artık nasıl oluyorsa işçi olduğumuzu belli eden kıyafetlerimizden tanıyorlar. Anlıyorlar, dövüyorlar, öldürüyorlar. Üstüne bir de işçiliğini sorguluyorlar. Tabi devletler sadece Kürdistan'da Kürt olduğun için öldürmüyor. Aynı zamanda işçi olmak, büyük bir tehdit yaratıyor güçlü devletimize! Biz 'üç işçi Kürt' değil de 'üç patron Kürt' olsaydık böyle bir şekilde durdurulmazdık. Hem zaten o yoldan yürüyerek değil de en kötü ihtimalle özel aracımızla geçiyor olurduk. Çantalarımızda Dicle'nin Yakarışı ile Anarşist işçiler Sacco ve Vanzetti'yi anlatan romanlar yerine başarı hikayelerinin anlatıldığı kişisel gelişim kitapları olurdu. Belki o zaman değerlerimize küfürler savurmazdı katiller! Devletler korkuyor bizden; biz ezilenlerden. Bir araya geldiğimizde mahşer gününü yaşatacağız çünkü onlara! Hem yolda hem kimsenin olmadığı bir tenhada hem de karakolda bunu gördük gözlerinin içinde katillerin! Saatlerce tuttular herhangi bir sebep göstermeden…

Serbest bıraktılar bizi! Gecenin bir yarısında, nerde olduğumuzu neye maruz kaldığımızı çok da düşünemeden, kafamızda "Acaba Kürdistan ne durumda? Bugün devletin gücü kaç kişiyi katletti? Katledilenler arasında tanıdıklarım, akrabam yada arkadaşım var mı?" gibi sorularla tekrar eve doğru yürüdük. Sonraki gün erken saatlerde şantiyede olmak üzere… Suriyeli göçmenle, Amerika'daki İtalyan göçmenle, TC'deki Kürt işçilerle yani dünyanın her yerinden tüm ezilenlerle beraber bize atılan tokadın daha güçlüsünü atmak üzere. Asıl onlar ezilenlerin gücünü görecekler!

Soma Katliamı'nın Sorumlularına

Ödül Gibi Terfi

Geçtiğimiz yıl 13 Mayıs günü gerçekleşen Soma katliamında 301 maden işçisi yaşamını yitirmiş, katliamın asıl sorumlusu olan şirket ve devlet yetkilileri, sorumluluğu üzerlerinden atmak için her türlü yolu denemişlerdi. 301 işçinin yaşamına mal olan katliam ile ilgili Akhisar Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davada önce sadece şirket yetkilileri yargılamaya başlandı. Bu duruma karşı yoğun tepki gösterilerek, sadece şirket değil devlet de yargılansın denilmişti. Davada son olarak 46 şirket ve devlet yetkilisi "bilinçli taksirle birden fazla kişinin ölümü ile birlikte birden fazla kişinin yaralanmasına neden olma", "neticesi sebebiyle ağırlaşmış yaralama" suçlarından 301 defa 2 yıldan 25 yıla kadar hapis cezası istemiyle yargılanıyor. Devlet bir yandan katliamın sorumlularının yargılandı izlenimi verirken, öte yandan yargılanan 46 kişiyi de aklamaya çalışıyor. Davanın son duruşmasında yargılanan 46 kişiden TKİ(Türkiye Kömür İşletmeleri) mühendisleri Adem Ormanoğlu ile Efkan Kurt'un yeni görevlere terfi ettirildiği ortaya çıktı. Adem Ormanoğlu TKİ Kontrol Şube Müdürlüğü'nde Başmühendis, Efkan Kurt ise aynı birimde maden mühendisiydi. Katliam ve sonrasında açılan davada bu iki devlet yetkilisinin aklanması amacıyla terfi ettirildi. Adem Ormanoğlu katliamın yaşandığı maden ocağının bulunduğu bölge olan Eynez Kömür Sahası'ndan sorumlu TKİ Kontrol Şube Müdür Vekili yapılırken Efkan Kurt ise Soma Kömür İşletmeleri A.Ş'nin Işıklar ve Ata Bacası maden ocaklarının bulunduğu Geventepe Bölgesi TKİ Kontrol Şube Müdür vekili görevine getirildi. Ödül gibi gerçekleşen bu atamaları öğrenen madenci aileleri ise bu duruma isyan etti. Aileler, katliamın sorumlusu olan devlet yetkililerinin ödüllendirilmesinin yeni katliamlara yol açacağını belirtiyor.

Patronlar Kaybedecek İşçiler Kazanacak

Metal işçilerinin MESS ve Türk Metal'e karşı direnişinin önemli adreslerinden biri olan Ankara ORS'de işçiler, Metal Direnişi'nden bu yana fabrika patronunun Türk Metal ve MESS ile beraber takındığı oyalamacı tavıra karşı mücadeleyi sürdürüyor.

ORS'de çalışan 1600 işçinin neredeyse tamamı Metal Direnişi sürecinde Türk Metal'den istifa etti. İşçiler kısa sürede kendi sözcülerini seçerek fabrika yönetiminin de bu sözcüleri tanımasını istedi. Ancak patron bu sözcülerden Kazım Ercan'ı tanımamakta diretti ve bunun üzerine işçiler bir günlük iş durdurma eylemi yaptılar. Bu eylem üzerine işveren, hem işçilerin seçtiği sözcüleri tanıdı hem de Renault'da verilen hakların çok daha fazlasını vereceğine söz verdi.

Ancak Metal Direnişi'nden bu yana aylar geçmesine rağmen verilen sözler tutulmadı; çeşitli bahanelerle oyalamacı bir politika izlendi. Fabrikanın temmuz ayında 1 aylık bakım gerekçesiyle kapanıp işçilerin ise yıllık izine gönderilmesi bu oyalamaların en sonuncusuydu. ORS işçileri yıllık izinden döndüklerinde patronun tutumu tamamen değişmişti. İşçilerin patrona sözlerini tutması için yaptığı uyarılara karşı patron sırtını MESS'e ve Türk Metal'e dayayarak tek taraflı bir sözleşme hazırladı. Bu sözleşmede ise patronun maddi konularda verdiği sözlerden hiç bahsedilmemesinin yanı sıra, herhangi bir grev durumunda işçilerin işten çıkarılacağı, işçinin işten çıkarılmasının tasarrufunun işverende olduğu gibi maddeler var. ORS işçi sözcüleri bu sözleşmeyi kabul etmeyince de patron "bunu imzalayan imzalar, istemeyen çeker gider" dedi ve işçilere saldırmaya başladı;işçi sözcüleri odalarından yaka paça çıkarıldılar. Ardından işçilerin telefonlarına işten çıkarıldıklarına dair mesajlar atıldı.

Tüm saldırılara karşı 26 Ağustos günü öğlen saatlerinde ORS'de üretim tamamen durdu. Patron toplu istifaları kabul etmedi. Metal işçileri bu defa tek tek istifa ettiler. Patron bunu da kabul etmeyince fabrikada fiilen grev başlamış oldu. Sonraki gün de sabah erken saatlerden itibaren fabrika önünde toplanan metal işçileri burada mücadeleye devam kararı alarak her gün sabah erken saatlerde ORS önünde bir araya geliyor.

Metal işçileri aylardan beridir sürdürdüğü mücadeleyi tüm kararlılığıyla "MESS'e Türk Metal'e ve ORS patronlarına diz çöktüreceğiz" şiarıyla sürdürüyor.

Demiryolu İşçisi Grevde

TCDD'ye bağlı Haydarpaşa ve İzmir limanları ile Van Gölü Feribot Müdürlükleri'nde çalışan işçiler, sendika ve TCDD arasında gerçekleşen toplu sözleşmelerde anlaşmaya varılamaması üzerine greve çıktı. Liman İş sendikası 3 Eylül günü aynı iş kolunda örgütlü olduğu tüm iş yerlerinde grev giden Liman İş, " Sermaye karşısında üyelerimizin haklarını savunmak için her türlü mücadele yoluna başvurmaktan asla geri durmayacağız" diyerek sonuna kadar greve sahip çıkacaklarını vurguladı.

İnşaat İşçileri Eylemde

Malatya Yeşilyurt'ta Bostanbaşı Ortaokulu inşaatında çalışan taşeron inşaat işçileri gasp edilen ücretleri için çalıştıkları inşaatın çatısına çıkarak eylem yaptı.

7 aydır ücretleri gasp edilen 20 taşeron işçisi, "Müteahhit firma parayı taşerona verdiğini ve bizleri tanımadığını söyledi. Taşeron firma da bize 7 aydır, müteahhitten para alamadığını söyledi." diyerek çatıya çıktı. Çatıda bir süre sloganlarla bekleyen taşeron işçileri daha sonra şirket yetkilileri ile görüşme gerçekleştirdikten sonra eylemlerini sonlandırdı.

Seçim, Savaş, Koalisyon Oyalamasyon

Emrah Tekin
emrahtekin@meydangazetesi.org

7 Haziran genel seçimlerinin, sonucunda hiçbir partinin tek başına hükümet kuramaması, gündemi koalisyon görüşmelerine ve politikacıların çıkar manevralarına kilitledi. 12 yıldır iktidarını sürdüren AKP'nin bu seçimlerde tek başına hükümet kuramayacak oluşu, muhalefet partilerini harekete geçirdi. Hızla, olası koalisyon senaryoları tartışılmaya başlandı, hesaplar yapıldı, ihtimaller konuşuldu. Seçim sonuçlarını yorumlayan parti genel başkanlarının hepsi -ağız birliği edercesine- devleti hükümetsiz bırakmayacaklarını açıklarken, Cumhurbaşkanı Erdoğan, hükümet kurma görevini seçimlerden birinci parti çıkan AKP'nin genel başkanı Ahmet Davutoğlu'na ancak 32 gün sonra verdi.

AKP'nin Koalisyon Oyalamaları

Hükümet kurma görevinin verilmesi işinin olabildiğince ağırdan alınması -dillendirilmese de- partilerin tavırlarını görmeden hareket etmek istemeyen AKP'nin bir taktiğiydi. Şüphesiz bu durumun da başlıca sebepleri olarak Tayyip Erdoğan'ın iktidarını paylaşmaktan korkmasını ve AKP'siz kurulacak bir koalisyonla birlikte 17-25 Aralık yolsuzluk dosyaları başta olmak üzere birçok dosyanın açılma ihtimallerini sayabiliriz.

Seçim sonrası oluştuğu iddia edilen "AKP'ye karşı %60'lık blok"un, meclis başkanlığı seçimlerinde MHP'nin HDP destekli CHP adayı Deniz Baykal'ı desteklememesi ve AKP adayı İsmet Yılmaz'ın seçilmesiyle, illüzyondan ibaret olduğu açığa çıktı. AKP'siz bir koalisyon ihtimalinin düşüklüğünü de gözler önüne seren meclis başkanlığı seçiminin ardından, Davutoğlu parti liderlerini ziyaret ederek görüşmelere başladı. Yoğunluklu olarak CHP'yle süren bu görüşmelerden sonuç çıkmadı; Davutoğlu görevi almasından 35 gün sonra koalisyonun kurulmayacağını açıkladı. Böylece TÜSİAD, MÜSİAD gibi sermaye grupları başta olmak üzere kapitalistlerin, Taksim Gezi İsyanı ve 17-25 Aralık yolsuzluk olayları ile kutuplaşan siyasi anlayışların uzlaşmasıyla sağlanacağı düşünülen ekonomik istikrar için istediği AKP-CHP "Büyük Koalisyon"u kurulamadı.

Tayyip Erdoğan: "Koalisyon Değil Başkanlık"

7 Haziran seçimlerinden sonra oluşan tabloyla tek başına iktidar olamayan AKP ve Tayyip Erdoğan, yeniden tek başına iktidar olabilmek için pek çok siyasi hamle ve manevra gerçekleştirdi. Bunlardan ilki koalisyonun kurulamaması sonucunda, 1 Kasım'da yeniden bir seçim gerçekleştirmek ve seçime kadarki süreçte devleti yönetecek seçim hükümetini kendi tasarrufunda oluşturmaktı. Bu yüzden de kurulması düşünülen seçim hükümetine MHP'den Tuğrul Türkeş'e ve HDP'den Levent Tüzel'e bakanlık teklifi götürerek partilerde çatlak yaratıp bu partilerden en az birini baraj altında bırakma amacıyla kimi siyasi hamleler gerçekleştirildi.

Tüm bu hamleler 1 Kasım sonrası oluşacak siyasi tabloda başkanlık sistemine geçiş için yeterli koltuk sayısına yönelikti. Kaldı ki Tayyip Erdoğan 7 Haziran seçimleri öncesi yaptığı konuşmalarda da başkanlık sistemine "huzur içinde geçiş" için 400 milletvekilinin verilmesi gerektiğini söylemişti. Erdoğan'ın başkanlık sistemine geçişte bahsettiği "huzur"un ne anlama geldiği, devletin 20 Temmuz'daki Suruç Katliamı sonrası geçtiği savaş durumuyla anlaşıldı.

Hükümet Koalisyonundan Savaş Koalisyonuna

400 milletvekili alamayınca "huzursuzlaşan" Erdoğan, devletin yıllardır uyguladığı Kürt halkını asimile, Kürt siyasetini ise yok etme politikasını aleni bir şekilde sürdürdü. Çözüm süreci olarak adlandırılan, çatışmasızlık ve tek taraflı ateşkes sürecinde sürdürülen, sözde de olsa barış politikası terk edilerek Kürdistan'da bir savaş başlatıldı. 20 Temmuz'dan itibaren başlatılan bu savaş çerçevesinde pek çok yerleşim alanında 90'lı yıllardaki OHAL uygulamalarını çağrıştıran geçici güvenlik bölgeleri oluşturuldu, ormanlar yakıldı, sokağa çıkma yasakları ilan edildi, askeri ve siyasi operasyonlarla 1000'in üzerinde insan gözaltına alındı ve aralarında çocukların da bulunduğu 70'in üzerinde insan katledildi.

AKP, başlattığı bu savaşın "kendince" meşruiyetini kazanmaya çalışırken bir takım ittifaklar ve koalisyon arayışları içine girdi. Başkanlık sistemi noktasında kendisine bir getirisi olmadığı için kurmadığı hükümet koalisyonu yerine "savaş koalisyonu" yolunu seçti. Oluşturulmak istenen bu koalisyon 7 Haziran sonrası birden bire ortaya çıkmadı.

Seçim Vaadi Bu Kez Barış Değil Savaş!

AKP 17-25 Aralık operasyonlarının, "dış güçlerin" kendisine yönelik bir darbe girişimi olduğunu varsayarak yeni bir süreç ilan etmişti. "Yeniden milli mücadele" olarak adlandırılan bu sürecin ilk mitingini ise, o dönem başbakan olan Tayyip Erdoğan, "Samsun'a çıkarak" gerçekleştirmişti.

Şimdilerde ise AKP, milliyetçi söylemine devam ederek, var olan savaşın nedenini HDP'ye verilen oylar olarak açıklıyor. Kürdistan coğrafyasını, ormanlarından kentlerine dek yangın yerine çevirmeyi amaçlayan bu devlet iktidarı, kendi sermaye gruplarının yanı sıra, kendisine "muhalif" görünen bazı medya gruplarını da fiilen söz konusu savaş koalisyonuna katmış görünüyor. 7 Haziran seçimleri öncesi HDP'ye açık destek veren bu çevreler, önceki dönemlerden aşina olunan "6 aylık hamile eş", "3 aylık yeni evli asker" söylemli polis-asker cenazesi "haberleriyle" savaş çığırtkanlığı yaparak misyonlarını sürdürüyorlar. Toplumun "milliyetçi hassasiyetlerinin" yanı sıra "dini hassasiyetlerini" de kullanan devlet iktidarı, yürüttüğü bu savaşı "hak ile batılın" savaşı olarak lanse ediyor.

1 Kasım seçimleri öncesi devlet iktidarı, bu savaş koalisyonu ile topluma bir savaş vaat ediyor. "Son gerilla ortadan kaldırılıncaya dek", "Evlatlarını da kendilerini de feda etmeye hazır", "Amacı Allah nasip ederse şehit olmak" olan devlet iktidarının bu vaadi toplumda nasıl bir karşılık bulacak, önümüzdeki süreçte göreceğiz. Ancak 90'lı yıllardaki asker-polis cenazelerinden farklı olarak bu defa cenazelerde gözlemlenen, "Onlar saraylarda oturup, zırhlı araçlarda gezerken, çocukları bedelli askerlik yapıyor; olan yoksulların çocuklarına oluyor. Böyle vatan sağolmasın." içerikli, devlete ve onun savaşına yönelik tepkiler, bu savaş vaadinin toplumda bulacağı karşılığa dair büyük bir soru işareti oluşturuyor.

Korku Egemenliği Terör Devleti

Merve Demir
mervedemir@meydangazetesi.org

Devletin varlığını sürdürmesi için, toplumun geniş kesimlerinde itaati zorlaması ya da bunu yapabileceğine inandırması gerekir. Ancak özgürlük için direnenler ve mücadele edenler, devletin bu çabasını boşa çıkarırlar. Direniş ve özgürlük insanların aklına bir kere düşmeyegörsün; devletin bu direnişi gösterenleri katletmesi bunu unutturmaz. Bir kere toplumsal meşruluğunu yitiren devlet, varlığını sürdürebilmek için çok daha büyük bir korku yaratmaya çalışır. Böyle dönemlerde, kendi hukukunu dahi yok sayıp "olağanüstü hal"lerle gündelik yaşamı terörize etmesi, devletin ana politikası olur. Dolayısıyla terörün ne, teröristin kim olduğunu biraz daha ayrıntılı irdelemek gerekiyor.

Devletin Terörist Dedikleri

1793'te yani Fransız Devrimi'nin hemen sonrasında ilan edilen Convention adlı bildiri ile terör kelimesi ilk siyasal anlamına kavuşur: "Komplo kuran tüm kişileri dehşete düşürmenin zamanı geldi. Kanun adamları, terörü başlatın." Aslında bu ilk kullanım, devlet ve terör arasındaki doğrudan ilişkiyi anlamak açısından önemli.

Devletin "terör" iddiasıyla toplumu baskı altına alıp sindirmek istemesinin, kendisine karşı mücadele edenleri terörist ilan edip katletmesinin çokça örneği var.

Sene 1886… 8 saatlik iş günü için, ABD'deki işçiler, greve giderler. Günlerden 1 Mayıstır. Ayın dördünde devletin ve şirketlerin greve giden işçilere yönelik uyguladığı baskıyı ve şiddeti protesto etmek isteyen işçiler bu kez Haymarket Meydanı'na giderler. Günlerden katliamdır. Çünkü Meydanda düzenlenen mitinge polis saldırır, çok sayıda işçi yaşamını yitirir. Olaydan sonra "terörist" yaftalamasıyla birçok işçi tutuklanır ve idam edilir. Devlet aslında emeği için mücadele eden, hizaya sokamadığı işçileri katlederek en çok da ayakta kalanları ve mücadeleye tutunanları korkutarak yıldırmaya çalışmak istemiştir. Ancak yılgınlık değil, direniş örgütlenir. Böylece 1 Mayıs'lar devlet terörüne karşı her yerde direniş olmuştur.

İki İtalyan işçi olan Sacco ve Vanzetti, örgütlü mücadele eden anarşistlerdi. Haymarket işçilerinin yaşadıklarına benzer şekilde, devlet, bu iki işçiyi de, "haklı bir gerekçe sunarak" terörist ilan etti ve ardından katletti.

Devletin bu sıfatı en çok yakıştırdıklarından biri, anarşizmin en ateşli savunucularından, tüm yaşamını devlete karşı mücadeleye adamış Emma Goldman'dı. Sadece Goldman değil Errico Malatesta, Mihail Bakunin ve daha birçok anarşist devlet tarafından terörist olarak yaftalanmış, dört duvar arasına kapatılarak mücadeleden yalıtılmaya çalışılmıştı.

Anarşist hareketin tarihinde terörist diye yaftalananlar sadece bireyler değildi. İşçi örgütlenmelerinden sendikalara, kooperatiflerden federasyonlara kadar farklı birçok anarşist yapı da bu yaftalamadan kurtulamamıştır. Faşist Franco döneminde CNT'den Arjantin'deki anarşist sendika FORA'ya, 19. Yüzyılda ABD'de IWW'den Bakunin'in örgütlediği İşçi Kardeşliklerine kadar özörgütlenmelerin büyük çoğunluğu devlet ve kapitalizmin işlerliğinin dışında bir toplumsal işleyişe giriştiklerinden dolayı terörist oldukları iddiasıyla baskılara maruz kalmışlardır.

Devletlerin terör yaftalamalarına maruz kalanlar, muhakkak ki sadece anarşistler olmamıştır. İberya'da Bask halkının özgürlük mücadelesini veren ETA'dan, Kuzey İrlanda halkının özgürlük mücadelesini veren IRA'ya, 1960'larda kadın mücadelesini veren örgütlerden siyahların mücadelesini veren örgütlenmelere kadar, mücadele eden tüm kesimler, devlet tarafından tehdit olarak görülmeye başladığı an terörist diye yaftalamış, sürgün edilmiş, hapsedilmiş ve katledilmiştir.

Birkaç ay öncesinde İspanya'da anarşistlere yönelik girişilmiş Pandora ve Pinata operasyonlarıyla da aynı senaryo oynanmaya çalışılmıştır. Devlet "terör operasyonları" aracılığıyla sadece anarşistleri tutuklamamıştır. Aynı zamanda mücadele eden insanları kriminalize etmek ve toplumda bir korku havası estirmek istemiştir.

Terör Operasyonları

Özellikle toplumsal mücadelenin yükselişe geçtiği, devlet iktidarının kendini yalnızca şiddet kullanarak yeniden üretebildiği bir atmosferde, devletlerin en çok başvurduğu strateji, terör operasyonlarıdır. Yukarıda da belirtildiği gibi operasyonların hedefi toplumda bir korku durumu yaratarak, bireyleri devletin belirlediği ve sınırlarını çizdiği siyasal alanın içinde kalmalarını sağlamaktır. Yani basitçe, devlet vatandaşlarından kendisine biat etmesini beklerken, belirlediği alanın dışına çıkanları "ibretlik olsun" diye cezalandırır.

Operasyon süreçlerinde, kolluk güçleriyle diyalog halinde çalışan medyanın da desteğiyle, operasyon gerçekleştirilen organizasyon ve bireyler hedef alınır. Operasyonlarla terör diye yaftalanan, iktidar sahiplerinin çıkarına olmayan eylemlerdir. Terörist dedikleri, aynı iktidar sahiplerinin tahakkümüne karşı direnen ve bu tahakkümü ortadan kaldırmak için mücadele edenlerdir.

Bir yandan Kürt siyasetine yönelik terör operasyonları cadı avı niteliğinde sürerken, diğer yandan Kürdistan'da askeri operasyonlar ve sokağa çıkma yasakları, 90'ları aratmadı. Sabaha karşı yapılan ev baskınlarının ve gözaltıların, devrimcileri ve halkı yıldırmaya yönelik hamleler olduğu aşikardı. Bu koşullarda sokaklar daha kızgınlaştı ve çatışmalar arttı. Bu eksende devletin koyduğu yasaklara bir de kent giriş-çıkışların kapatılması ve basının çatışma bölgelerine girişlerinin engellenmesi eklendi. 144 toplantı ve gösteriye asker-polis saldırısı yaşandı. Son 40 günde 2 bin 544 kişi gözaltına alınırken, 338 kişi tutuklandı. Yapılan çatışmalarda 24 kişi yaralandı. 7 gün içinde 45 kişi yaşamını yitirdi. Yapılan operasyonlar sonucunda devlet Bağcılar'da Günay Özarslan adında bir devrimciyi infaz etti. Şırnak'ta 7 yaşında Baran Çağlı, Diyarbakır'da 11 yaşındaki Beytullah Aydın, Ağrı Diyadin'de 15 yaşındaki Orhan Aslan, 16 yaşındaki Emrah Aydemir, Mardin' de 16 yaşındaki Mazlum Turan devlet tarafından katledildi. Asker Silopi'de evleri basıp 3 genci yataklarında infaz etti.

Gözaltına alınanlar, kaybedilenler, işkenceye uğrayanlar, sabaha karşı yapılan ev baskınları, gösteri ve toplantılara saldırı, sokağa çıkma yasağı, kent giriş çıkış yasakları, köy boşaltmalar, kasten başlatılan orman yangınları, askeri operasyonlar, saldırılarda, operasyonlarda yaralananlar, katledilenler, infaz edilenler, infaz edilenlerin cansız bedenlerine yönelik şiddet ve bu şiddetin teşhiri...

Bütün bunlardan sonra tekrar düşünelim terör kelimesinin anlamını. Ve teröristin kim olduğunu...

UNUTMAYACAĞIZ, AFFETMEYECEĞİZ

Arkadaşlarımız Kobanê'ye geçemedi, ama onların düşünceleri, hayalleri, umutları hiç bir zaman son bulmayacak. Oyuncaklar başka başka çantalarda, hayaller başka başka yüreklerde Kobanê'ye akmaya devam edecek.

Efrin, Kobanê ve Cizire kantonlarının oluşumunun ardından Rojava Devrimi'nin gerçekleşmesi ve Kürt halkının öz örgütlülüğü, bölgede çıkarları olan devletleri rahatsız etti. IŞİD, bu devletlerin de desteğiyle saldırı gerçekleştirince Kobanê'yi ortadan kaldırabileceklerini düşündüler. Ancak IŞİD, bölgede yaşayan halkların öz savunma birlikleri olan YPG ve YPJ güçleri tarafından önce duraklatıldı, ardından da geri püskürtüldü. Şimdi de uzaklaştırılıyor. Sonunda kaybeden, savaş boyunca IŞİD'i desteklemeyi sürdüren TC devleti oldu.

Savaşın sonlarına doğru, ağır silahlar ve bombalarla yıkıntıya dönen Kobanê'ye bakıp "düştü, düşecek" diyenler, orada yıkılanın yalnızca binalar olduğunu, halkların öz örgütlülüğüyle örülen yaşamın ise bu saldırılarla yok edilemez olduğunu anlamakta zorlandılar.

Ellerine geçirdikleri kazma kürekle direnenleri, ilerlemiş yaşlarına rağmen ellerine silah alıp nöbet tutanları, okullarını bırakıp direnişe katılmak için sınırdan geçmeye çalışırken askerlerce vurulanları anlamadıkları gibi. Kobanê'nin sesini dünyaya duyurmak için tüm sokakları eylem alanına çevirenlerin, üzerlerine gerçek mermiler yağdırılmasına rağmen geri çekilmemelerini de anlayamadılar. Tüm dünyadan devrimcilerin Kobanê için bir şeyler yapmak isteğiyle Suruç'a akın etmelerini de.

Parayla maaşa bağladıkları, sahte cennet vaatleriyle beyinlerini yıkadıkları IŞİD'in, bir nevi cihattaymış gibi saldırarak, boğaz keserek, kadınlara tecavüz ederek ya da köle gibi pazarda alıp satarak ortaya koyduğu manzara, bir süre sonra değişti. Değişmek zorundaydı. Çünkü aslında Kobanê, IŞİD'in işgal etmek istediği herhangi bir yerden farksız, ama Kobanêliler için, Rojava Devrimi için yaşamsal. Yaşamla ölümün, yaşatmakla katletmenin savaşıydı bu. Ve yaşam mutlaka kazanacaktı. Kobanê'de bu oldu, yaşam kazandı.

Sıra Kobanê'nin yeniden inşasına gelmişti. Bu konuda herkes neler yapabileceğini konuşmaya başlamıştı. Öncelikli olarak hastaneye ihtiyaç vardı, bir sağlık ocağına en azından. Konuta da.

Hemen herkesin yapabileceği bir şeyler muhakkak olmalıydı. Gençler de bu inşaya bir yerinden dahil olmak istiyorlardı. Onlar da çocuklar için bir şeyler yapmayı planladılar. Bu savaşın en ağır yüklerinden biri çocukların omzundaydı. Belki oyun oynama yaşındaydılar. Ama savaşın ortasındaydılar. Buldukları mermileri bilye gibi oynamak olmuştu oyunları. İşte şimdi, hiç tanımadıkları insanlar onlara oyuncak getirecekti.

Gençlerin kimisi oyuncak alabilmek için harçlıklarını biriktiriyor, kimisi kapı kapı dolaşıp oyuncak topluyordu. Çantalar, oyuncaklarla beraber umutlarla da doldurulmuş ve yola çıkılmıştı. Ama devlet yine devletliğini göstermiş, patlattırdığı bir bomba ile bu yolculuğu Kobanê'ye varmadan sonlandırmıştı.

Eylem alanlarında, direnişlerde yan yana durduğumuz, omuz omuza mücadele ettiğimiz, arkadaşlarımız, kardeşlerimiz, yoldaşlarımız, devletin sinsi bir planı sonucu katledilmişti. Kader'leri, Bedrettin'leri, Suphi'leri, Arin'leri katledenler bu kez 33 arkadaşımızı aldı aramızdan. Polen'i, Büşra'yı, Ezgi'yi, Çağdaş'ı, ellerinde kara bayraklarıyla iktidarlara, devletlere öfkesini dillendiren Alper'i, Vatan'ı, Evrim Deniz'i, Med Ali'yi… Çünkü devlet, Kobanê devrimini istemediği gibi şimdi de Kobanê'nin yeniden inşasına tahammül edememiş, dayanışmayı engellemek üzere bombasını bu kez de Suruç'ta patlatmıştı.

Oysa anlamadığı bir şey daha vardı devletin. O da, ölümle bizi korkutamayacakları gerçeği. Evet, arkadaşlarımız Kobanê'ye geçemedi, ama onların düşünceleri, hayalleri, umutları hiç bir zaman son bulmayacak. Oyuncaklar başka başka çantalarda, hayaller başka başka yüreklerde Kobanê'ye akmaya devam edecek. Çünkü her birimiz, yüreğimizde yeni bir dünya taşıyoruz. Ta ki özgür bir yaşamı yaratana kadar.

Anarşist Gençlik'in Suruç Katliamı'nda yaşamını yitiren arkadaşlarının anısına yazmış oldukları yazıdır.

Katliamın Ortak Yüzleri Suruç ve Iguala

Ece Uzun
eceuzun@meydangazetesi.org

Şurası açıktır ki; bütün devletler sürdürülebilirliklerini yaptıkları katliamlara borçludurlar. Bugün Suruç'ta yaşamını yitiren 33 devrimci ile dün Meksika'da kaçırılan ve (kuvvetle muhtemel) katledilen 43 öğrenci aynı şey için öldürülmüşlerdir; devletin ve devletin taşeronlarının varlığını tehdit ettikleri için. Bu devlet ister Meksika, ister T.C olsun; bu taşeronlar ister radikal islamcı, ister uyuşturucu çeteleri olsun; devlet, devlettir; çete çetedir! Ancak ve ancak halkın örgütlü gücüyle alt edilebilirler!

Bilhassa son 10-15 yılda yaşananlara bakılırsa Meksika ve yaşadığımız toprakların kaderinin paralel bir şekilde ilerlediğini ve hatta birçok noktada kesiştiğini görebiliriz. Aradaki binlerce kilometreye rağmen, devletlerin uyguladığı politikalar öylesine birbirine benziyor ki, bu devletlerin zulmüne uğrayan iki insan karşı karşıya gelse sadece birbirlerine bakarak bile birbirlerini anlayabilir. Kuzey Kürdistan'da verilen özgürlük mücadelesi, Kobanê Direnişi, başkanlık sistemi tartışmaları ve nihayetinde Kobanê'de yaşamın yeniden yaratılması için dayanışmaya giden 33 devrimcinin katledilmesi, yine son günlerde devletin gerilla cenazeleri üzerinden ürettiği "korku salma" politikası… Chiapas dağlarında özgürlüğü yeniden yaratan Zapatistler, devletin özellikle devrimcilere karşı kullandığı paramiliter örgütler, 43 öğrencinin kaçırılması ve "sık sık" yaşanan bu gibi kaçırılma olayları sonrasında işkence edilmiş, yakılmış cenazelerin toplu mezarlar halinde bulunması… Bütün bu olaylar karşılaştırıldığında; söz konusu halkların çektiği acıların ve verdikleri mücadelenin ortak bir hat izlediğini görürüz. Her iki devletin de son küresel kapitalist projeleri uygulama konusundaki hevesi göz önüne alındığında, bu benzerlikler daha da belirginleşiyor.

NAFTA ve Sömürgeciliğin Yeni Yüzü

1994 yılının ilk günü, Zapatistler 12.000 kişilik bir güçle, Meksika'nın Güneyindeki 3 şehri (Sen Cristobal De Las Casas, Margarita, Ocausinco) ele geçirmişlerdi. Çıkan çatışmalarda 145 kişi yaşamını yitirmiş, çok sayıda insan yaralanmıştı. Fakat 1 Ocak 1994, yalnızca Zapatistlerin zaferinin yıldönümü değil; aynı zamanda Kanada, Meksika ve Birleşik Devletler arasında imzalanan Kuzey Atlantik Serbest Ticaret Antlaşması'nın (NAFTA) da yürürlüğe girdiği gündü.

Meksika'nın bugününü anlamada NAFTA'nın özel bir yeri var. Özellikle son yıllarda uygulanan küresel kapitalist politikaların önünü açması ve buna karşı örgütlenen halk hareketlerinin sokağa yansıması bakımından bir hayli önemli. Bu anlaşma ile beraber çok uluslu şirketlerin yapboz tahtasına dönüşen Meksika'da özelleştirmeler, kemer sıkma paketleri, yerli halkların alanlarına yönelik artan tecavüzler, tarım arazilerinin gaspı ve ekolojik yıkımlar ardarda birbirini izlemeye başladı.

Sokaklar ve Dağlar

Bu son 15-20 yıl içerisindeki gelişmeler elbette sokağa da yansıdı.

"Barış Süreci"

Tıpkı yaşadığımız topraklarda olduğu gibi Meksika'da da, EZLN ile devlet arasında bir "barış süreci" yaşandı. 94 yılında EZLN'nin 3 şehirden devleti çıkarmasından sonra imzalanan "barış"ın ardından başlayan süreç, devletler ve halklar arasında süren tüm barış görüşmeleri gibi hüsranla sonuçlandı. Dönemin devlet başkanı Zedillo, bir yandan görüşmelerini sürdürürken diğer yandan Marcos'u yakalatmak için bir operasyon düzenledi; fakat bu amacına ulaşamadı. Bu süreçle beraber görüşmeler tıkandı. 1996 yılında San Andres Mutabakatı imzalandı, fakat devlet mutabakatta verdiği sözlerin hiçbirini gerçekleştirmedi. Bu süreç 2001 yılına kadar, devletin oyalama taktikleri ve saldırılarıyla devam etti. 2001'de "Toprağın Rengi" yürüyüşünde 3.000 km yol kat edilerek meclise kadar gelindi. Yürüyüşe binlerce köylü ve gerillalar katıldı. Yine 2001 yılında dönemin Meksika başkanı Vincente Fox'un da oyalama taktiklerine devam etmesi üzerine, Zapatistler tek taraflı "özyönetim" ilanında bulundular.

Artık dayanılamayacak boyuta ulaşan sömürüye karşı sokaklara çıkan ezilenler; devletin polisi, askeri ve paramiliter örgütleri ile sıkı bir çatışmaya girişti.

Dünya gündemine, adeta bomba gibi düşen 43 öğrencinin kaçırılması olayı da aslında bunlarla bağlantılıydı. Olaydan hemen önce Meksika'daki politik atmosfer bir hayli hareketliydi. Eğitim, sağlık ve petrol alanındaki özelleştirmeler, içinde öğretmenlerin, öğrencilerin, işçilerin ve köylülerin bulunduğu toplumun birçok kesimini sokağa dökmüş; birçok yerde polisle sert çatışmalar yaşanmıştı.

EPR ve 43 Öğrencinin Kaçırılması

Eğitim alanındaki özelleştirmeler, özellikle 1940 yılından beri varlığını sürdüren ve Escuelas Normales Rurales'i (Türkiye'deki Köy Enstitüleri benzeri bir okul) etkiliyordu. Bu okullara özellikle kırsal alanda yaşayan yoksul çocuklar gidiyor, buradan mezun olduktan sonra da aynı okullara öğretmen olarak geri dönüyorlardı. Meksika'daki birçok devrimci örgütün kalbi olan bu okullar, bir süre sonra devlet tarafından bir tehdit olarak görülmeye başlandı. Açılan elli kadar ENR'nin sayısı, günümüzde yirminin altına kadar düştü. Okullar kimi zaman askerler tarafından boşaltılarak kapatıldı, birçok kişi katledildi. Kapatılamayan okullar ise bir yandan özelleştirmelerle, diğer yandan çetelerin yaptığı saldırılarla halen kapatılmaya çalışılıyor. Kaçırılan 43 öğrenci de bu okulların en radikallerinden biri olarak bilinen Ayotznapa ENR'sindendi. Olay günü, öğrenciler Meksika tarihinin en kanlı katliamlarından biri olarak bilinen **Tlatelolco Katliamı**'nın Mexico City şehrindeki anmasına gitmeye çalışıyorlardı. Öncelikle Iguala kentine gitmek üzere bir otobüse el koyan -Meksika'da özellikle gençlik hareketlerinin sık kullandığı bir yöntem- öğrenciler, kente ulaşmadan önce polis tarafından durdurularak saldırıya uğramıştı. Burada 6 öğrenci hayatını kaybederken, 25 kişi yaralanmış; polis ve onlara yardım eden çeteciler 43 öğrenciyi kaçırmışlardı. Her ne kadar elde net veriler olmasa da, bu öğrencilerin polis, çeteciler ve ordu işbirliği ile katledildiği biliniyor.

Katliamdan bugüne dek öğrencileri bulmak için yapılan çalışmalarda 60 tane toplu mezar açıldığı, bu mezarlarda da 129 kişinin cenazesine ulaşıldığı belirtilirken bunlardan hiçbirinin kaçırılan 43 öğrenciye ait olmadığı tespit edilmişti. Buradan da anlaşılacağı üzere, Meksika'da kaçırıp kaybetme yöntemi, devletin ve çetecilerin sık sık uyguladığı bir yöntemdir. Bunların en bilinen örneklerinden bir tanesi ise, 1996 yılında Zapatist köylülerin yaşadığı Chiapas'ta, 16'sı çocuk, 20'si kadın 45 Tzotzil yerlisinin kaçırılıp katledilmesi; bir diğeri ise Zapatistlerin Öteki Kampanya'sına katılan Toprağın Savunusu İçin Halklar Cephesi militanlarına saldırılması olarak gösterilebilir. Saldırıda gözaltına alınan 200 kişiden 2'si katledilmiş, 26'sı ise tecavüze uğramıştı. Ayrıca devletin ve paramiliter örgütlerin 2006'dan 2013'e kadar toplam 26.121 kişiyi kaybettiği söyleniyor.

Bu son olayla beraber hali hazırda aylardan beri sokakları terk etmeyen ezilenlerin öfkesi zirveye ulaşmıştı. Dört bir yanda yoğun çatışmalar sürerken, genel grevler birbirini izledi ve kimi devlet binaları (eyalet başkanlık sarayı gibi) ateşe verildi. Öyle ki, Ayotzpana'da oluşan bu hareket, 1994'deki Zapatist zaferinden bu yana ortaya çıkan en kalabalık ve en etkili hareket haline geldi. Eylemlere **Cheran** ve Zapatista gibi halk hareketlerinin yanı sıra; köylüler, öğretmenler, öğrenciler ve bunların sendikaları yoğun katılım gösterdi. Bu süreçte aktif olan birçok anarşist, "polisle çatışmaktan ve halkı galeyana getirmekten" tutuklandı. Başta anarşistler olmak üzere, toplumsal muhalefet içinde etkin olan birçok kurum ve kişiye yönelik operasyonlar ise halen devam etmekte.

Aradan geçen bir senenin sonunda, her ne kadar sokak hareketi durgunlaşsa da, halk kaçırılan 43 öğrencinin peşini bırakmadı. Meksika'da yaşanan bu ve bunun gibi kaçırma olayları ne ilkti, ne de son olacak gibi gözüküyor. Fakat toplumda bu saldırıların "normalleşmesi" gibi bir şey söz konusu değil. Devlet, polis ve paramiliter çeteler saldırdıkça, halk direnmeye devam ediyor ve örgütlü mücadelesini kararlılıkla sürdürüyor.

Sonuç olarak, dünya üzerinde devletlerin yaptığı katliamlarda aktörler değişiyor; fakat senaryo aynı kalıyor. Burada değiştiren ve değiştirebilecek olan ise ancak ve ancak ezilenler oluyor. Meksika'da sokakları dolduran, Suruç sonrasında üzüntüsünü öfkeye dönüştürebilenlerin örgütlü gücü oluyor!

Tlatelcoco Katliamı

1968 yılında Meksika, Olimpiyat Oyunlarına ev sahipliği yapıyordu. Oyunlar için yapılan harcamalar, zaten kıt kanaat geçinen halkı canından bezdirmiş; insanları sokağa dökmüştü. 2 Ekim 1968 günü, ağırlığını öğrencilerin oluşturduğu on binden fazla insan "olimpiyat istemiyoruz, devrim istiyoruz!" (no queremos olimpiadas, queremos revolution!) sloganıyla bir araya gelmişti. Polisin eylemcilerin üzerine ateş açması ile beraber 300 kişi yaşamını yitirmişti. Katliam, bölge halklarının kalbine bir öfke tohumu olarak düşerken, devletin kayıtlarına ise "4 kişi öldü, 20 kişi yaralandı" olarak geçmişti.

"Meksika, Başkanlık İçin Uygun Model"

T.C cumhurbaşkanı, geçen aylarda yaptığı Meksika ziyaretinin ardından, bu ülkede uygulanan başkanlık sistemini "model" olarak gördüğünü söyledi ve başkanlık derken ne kastettiğini işaret etmiş oldu: "Daha fazla güç!". Çünkü Meksika'da neredeyse 100 yıldan beri uygulanagelen başkanlık sistemi, devlet yönetimini farklı iktidar odaklarının çatışmalarından çıkartıp gücü tek bir kişiye emanet ediyor. Bu sistemde bir başkan yardımcısı yok. Bütün bakanlar, kabine ve sekreterler, başkan tarafından belirleniyor. Başkan ayrıca federal bölge yüksek mahkeme başkanını, federal yargıçları, emniyet genel müdürünü, kuvvet komutanlarını, cumhuriyet başsavcısını, valileri, maliye bürokratlarını, diplomatları atama ve görevden alma yetkisine sahip. Ülkedeki en yüksek askeri rütbe, yine başkana ait. Hatta savaş-barışa karar verme ve müzakere süreçlerini yürütme hakkı vardır. Yasamayı ise iki meclis yapar: 500 kişilik Milletvekili Meclisi ve 200 kişilik Senato. Ancak yasaların geçerlilik tarihlerini belirleme hakkı ve kabul etmediği yasayı veto etme hakkı yine başkana aittir.

Cheran

Meksika'nın çeşitli bölgelerinde tıpkı Zapatistler gibi devletin ve çetelerin baskılarına karşı silahlanmış ve özyönetime geçmiş birçok irili ufaklı köylü topluluğu bulunuyor. Bunlardan bir tanesi de "Cheran" olarak bilinen otonom. Cheran Meksika'nın Michoagan eyaletinde, devletin, özel şirketlerin ve para-militer örgütlerin; yerli halkların topraklarını gasp etmesi ve yaşadıkları yerlerin çevresindeki ormanları katletmesi sonucunda silahlanarak isyan eden ve özyönetim ilan eden yerli halkın hareketidir.

KAVGANIZ KAVGAMIZ

20 Temmuz'da Sosyalist Gençlik Dernekleri Federasyonu'nun çağrısıyla Kobanê'de yaşamın yeniden inşası için önce Suruç'a oradan da Kobanê'ye geçmek üzere yola çıkan devrimcilere Amara Kültür Merkezi'nde basın açıklaması yapıldığı esnada bombalı saldırı gerçekleşti. Gerçekleşen saldırıda 33 kişi yaşamını yitirdi. Yaşamlarını yitirenlerden 5'i anarşistti.

20 Temmuz

Suruç'ta gerçekleşen katliamın hemen ardından, SGDF'nin çağrısıyla Taksim Tünel'den Galatasaray Meydan'ına yürüyüş gerçekleşti. "Katil Devlet Yıkacağız Elbet", "Katil Devlet Hesap Verecek" sloganlarıyla yapılan yürüyüşün ardından basın açıklaması gerçekleştirildi.

Basın açıklamasının hemen ardından polis devrimcilere saldırdı.

21 Temmuz

Suruç'ta yaşanan katliama karşı Kadıköy Altıyol'da eylem gerçekleştirdi. Polisler, toplanan yüzlerce kişiye Altıyol Bahariye Caddesi'nde, TOMA, plastik mermi ve ses bombaları ile saldırdı.

Polis saldırısına taş ve havai fişekler ile karşılık verildi. Çıkan çatışmanın ardından Lise Anarşist Faaliyet'ten 2 kişi olmak üzere bir çok devrimci darp edilerek gözaltına alındı.

24 Temmuz

Kadıköy'de aralarında Anarşist Gençlik'in de bulunduğu gençlik örgütleri Suruç katliamına karşı "Barış İçin Gençlik Yürüyüşü" düzenledi.

Polis, Kadıköy Bahariye Caddesi'nde yürüyüş gerçekleştiği sırada saldırdı. Onlarca kişi ters kelepçe takılarak ve işkence edilerek gözaltına alındı.

25 Temmuz

Suruç'ta katledilen SGDF'li devrimcilerin çıkarttığı Özgür Gençlik dergisinin dağıtımı, Anarşist Gençlik'in de aralarında bulunduğu gençlik örgütleri tarafından Taksim Galatasaray Meydanı'nda gerçekleşti.

26 Temmuz

Suruç katliamında yaşamını yitiren anarşist Alper Sapan, Evrim Deniz Erol, Medali Barutçu, Serhad Devrim, Vatan Budak ve katliamda yaşamlarını yitiren tüm devrimciler için, Anarşi İnisiyatifin çağrısıyla, Eskişehir'de eylem düzenlendi. "Bütün Devletler Katildir Unutmayacağız Affetmeyeceğiz / Anarşi İnisiyatifi" yazılı pankartla yürüyüş gerçekleştiren anarşistlere polis saldırdı. Gerçekleşen saldırıda 16 kişi gözaltına alındı.

8 Ağustos

Suruç'ta yaşamını yitirenler için ortak hazırlanan "Barış İçin Gençlik Fanzini"nin dağıtımı Taksim İstiklal Caddesi ve Kadıköy İskele Meydan'ında gerçekleştirildi.

Yaşamlar Farklı Katiller Aynı

Umut Çakmak

Artvin'in Hopa ilçesinde sel sonucu gerçekleşen ve medyaya "doğal felaket'' olarak yansıtılan katliam, 8 kişinin yaşamını yitirmesine neden oldu. Hopa'da yaşanan katliamın asıl nedeni, dere çevresindeki beton yapıların neden olduğu toprak kaymasını engellemek için yapılan ıslah projeleriydi. Evet, tüm bu talan projeleri HES'ler, madenler, barajlar… ve sonunda felaketlerin yaşanması oldukça "doğal''. Çünkü devlet ve kapitalizm, kendini var edebilmek için yaşam alanlarımıza yapılar kurar. Tıpkı Hopa'da olduğu gibi; yaşanacak olumsuzlukları engellemek içinde projeler üreterek felaketi doğallaştırır.

1980'li yılların başlarında, 17 yaşındaki devrimci Erdal Eren bir eylem sonrası gözaltına alınır ve tutuklanır. Bir kaç ay sonra gerçekleşen 12 Eylül faşist darbesi ile yaşı büyütülerek idam edilir. Hopa'da yaşamını yitiren 8 kişiden biri de aynı isme sahip olan Erdal Eren Gedik'ti ve 17 yaşındaydı. Gedik'in ailesi, 12 Eylül faşizminde katledilen Erdal Eren'in anısını yaşatmak umuduyla koymuşlardı oğullarına bu adı. Devletin katliamcı geleneği ise adı gibi aynı yazgıyla başka bir yerde, başka koşullarda sel oldu aldı Erdal Ereni.

Geçtiğimiz günlerde Erdal Eren'lerin yaşına bile gelememiş, 7-10 yaşlarındaki çocuklar sokağa çıktıkları için Cizre'de katledildiler. Esenlerde 15 yaşındaki Fırat Elmas sokak ortasında, Mardin'de 16 yaşında Mazlum ehliyetsiz olduğu için polisten kaçarken, kullandığı otomobilin içinde silahlarla taranarak katledildi. Ağrı'da, ikisi de 15 yaşında fırın işçileri Orhan ve Emrah, devletin yaşadığımız coğrafyada ezilenlere hayat hakkı tanımayan politikaları sonucu yaşamlarını yitirdiler.

Karadeniz'den Kürdistan'a yaşadığımız toprakların farklı yerlerinde, farklı nedenlerle gibi görünse de, devletin ve kapitalizmin saldırıları sonucu gencecik kardeşlerimizin yaşamları yitiyor. Ve bizler adlarını mücadelemizde yaşattığımız Erdal Erenler için ve onların katillerinden hesap sormak için devlete ve kapitalizme karşı örgütlenmekten yaşamlarımızı savunmaktan vazgeçmeyeceğiz. Sonumuz aynı olsa da...

Polis Üç Kişiyi İnfaz Etti

30 Ağustos tarihinde, Şırnak'ın Silopi ilçesine bağlı Zap Mahallesi'ni gece geç saatlerden itibaren ablukaya alan polis, son günlerde yoğunlaştırdığı saldırılarına bir yenisini daha ekledi.

Halkın mahallelerini korumak için açtığı hendekleri geçemeyen polisler, taramalı tüfeklerle bütün mahalleye ateş açtı. Açılan ateş sonucu, polisler bir eve sığınan 20 yaşındaki Ali Hödük, 22 yaşındaki Halil Can ve ismi belirlenemeyen bir kişiyi infaz etti. İnfazın ardından başlayan çatışmaların yaşandığı bölgeye ambulansların bile girişi engellenmeye çalışıldı.

Polis, Uykuda Katletti

Şırnak'ın Silopi İlçesine bağlı Karşıyaka Mahallesinde ikamet eden, Fatma Ay ve kızı Berfin Ökten'e, 30 Ağustos gecesi saat 12.30 sıralarında, evlerinin karşısında bulunan İlçe Emniyet Müdürlüğü Trafik Tescil Denetleme Büro Amirliği'nde bulunan iki keskin nişancı tarafından ateş açıldı.

Sıcaklardan bunalıp evlerinin çatısında uyuyan anne ve kızı, açılan ateş sonucu ağır yaralandı. Anne Fatma Ay, saldırıdan sonra kaldırıldığı Silopi Devlet Hastanesi'nde yaşamını yitirirken, polislerin açtığı ateş sonucu ağır yaralanan Berfin Ökten'in ise tedavisi sürüyor.

İberya'dan Rojava'ya Anarşist Dayanışma

Anarşizm, tarihte hep özgürlük mücadelesi oldu. Devrim yıllarından önce bile bu durum böyleydi. Bunu tekrar yaşatmalıyız. Şimdi ideolojimizi pratiğe geçirme zamanı.

Rojava Devrimi, sınırları aşan bir devrim olduğunu sadece farklı coğrafyalarda yarattığı etkiyle değil, uluslararası dayanışmanın somutlaştığı yer olarak sürecin başından bu yana gösterdi. F.D. bu dayanışmanın bir parçası olmak için İberya'nın farklı yerlerinden gelen anarşist yoldaşlardan sadece birisi. Madrid'den Rojava'ya sürdürdüğü mücadelesi, anarşist hareket ve Rojava Devrimi üzerine F.D.'yle yaptığımız röportajı sizlerle paylaşıyoruz.

Rojava Devrimi'nden nasıl haberdar oldunuz?

Kürdistan'daki mücadeleden zaten daha önce haberimiz vardı. Kürt Hareketi, otonom yapılanma, kantonlar ve hareketin ideolojisine ilişkin okuma çalışmalarımız olmuştu. Bölgedeki devletlerin Kürdistan coğrafyasındaki mücadeleyi baskıya uğratmaya yönelik politikalarına ilişkin bilgimiz olsa da çok derinlikli değildi. Yakın zamanda Suriye genelinde yaşananları da takip etme fırsatımız oldu. Ana akım medyada Suriye'de yaşananlar, yanlı da olsa televizyonlarda ve gazetelerde genişçe yer buldu.

Peki, Rojava Devrimi'nin sizin için önemi nedir? Neden bu mücadelenin bir parçası olmak istediniz?

Rojava Devrimi, Suriye'de yaşananları düşündüğümüzde çok daha önemli bir noktada duruyor. Devrim bölgedeki devletlere verilmiş en güzel cevap. Son süreçte yaşananlar, yaşadığım coğrafyada biz anarşistlerin ilgisini çok çekti. Her şeyden önce devletsizliğe yapılan vurgu, halkın öz-örgütlülükle yeni bir yaşamı örüyor olması beni buraya getiren nedenler arasında. Özellikle Kobanê Direnişi, tarihi bir direnişti. 1936'daki Anarşist Devrim sürecinde gerçekleşen, Madrid direnişiyle benzerlikler taşıyordu. Daha önce süreci gözlemlemek için burada bulunmuştum. İkinci geldiğimde mücadelenin bir parçası olmak istedim. Buradaki deneyim benim açımdan birçok açıdan önem teşkil ediyor.

Bulunduğunuz süre içerisinde devrimi doğrudan gözlemleme fırsatınız oldu. Anarşist bir perspektiften bakacak olursanız, bu süreci nasıl değerlendirirsiniz?

Yaşadığımız coğrafyada bu tarz bir deneyimi en son Anarşist Devrim sürecinde yaşadık. Böylesi bir deneyimi toplumsal devrim olarak ele almak önemli. Yaşanacakları önceden kestirebilmek, hele böylesi bir ortamda, oldukça zor. Beklentileri, bütün bunları göz önünde tutup gözden geçirmek gerek.

Oradaki insanların bu süreçteki heyecanını gördüm ve hissettim. Rojava'daki herkes bu toplumsal devrime inanıyor. Bu nokta önemli, çünkü Batı'da ana akım medya tarafından, bu sürecin sonunda liberal demokratik bir yapının olacağının propagandası yapılıyor. Rojava'daki herkes Batı'dakine benzer liberal demokratik bir yapı ya da batılı kapitalizmi değil, farklı bir şey gerçekleştirdiklerini biliyor.

Zaman zaman ulusal karakter ve merkeziyet meselesine ilişkin devrime yönelik eleştiriler oluyor. Ancak Rojava'daki herkesin öncelik verdiği şey daha önceki devrim deneyimlerini akılda tutmak. Eski devrimlerin iyi yanları dışında hatalarını görerek, aynı hatalara düşmeden yeni bir deneyime hazırlanılıyor.

Özyönetimin iyi işlemesi için önemli bir çaba var. Halk olmadan, halkın karar alma süreçlerine katılmadan bir devrim gerçekleşmeyeceği biliniyor. Bu gerçek, özellikle toplumsallaştırılmaya çalışılıyor.

Gündelik yaşam, bu gerçekle ve kolektif bir dayanışma aracılığıyla örgütleniyor. Herkes, tek bir vücut gibi hareket ediyor. Özellikle savaşın yoğun olduğu bölgelerde bu durum daha belirgin. Günlük yaşam kantondan kantona farklılık gösteriyor. Ben daha fazla Kobane'deydim. Kobane neredeyse tamamen yok edildiğinden, gündelik yaşam insanlar için

daha zor. İhtiyaçların kolektif karşılanması burada da diğer kantonlarda olduğu gibi işliyor. Yiyecek ve giyecek ihtiyaçları, herkesin ücretsiz alabileceği kolektiflerden temin edilebiliyor. Herkes ihtiyacı kadarını almaya özen gösteriyor. Su ihtiyacı büyük tankerler aracılığıyla gün içerisinde şehir dolaşılıp evlerin depoları doldurularak gerçekleştiriliyor.

Bütün bu koşullarda, bir yandan savaş devam ederken devrimi yaratmaya yönelik çabanın güçlendiğini görmek çok önemli.

İspanya'da halk son 5 yıldır ekonomik krizle uğraşıyor. Bunun toplumsal yansımasını görüyor musunuz?

Aslında hem evet, hem hayır. Kriz, insanların sisteme biraz daha eleştirel bakmasına neden oluyor. 11M Hareketi gibi örnekler bu açıdan umut verici. Ama diğer kesim için durum biraz daha farklı. Krizden önce İspanya'nın içinde bulunduğu refaha özlem duyanlar da var sokağa çıkanlar arasında. Kapitalizm, kriz ve devlet arasındaki ilişkiyi göremiyorlar. Tabi bunun üzerine devletin son 5 yıldır uyguladığı baskıcı politikalar eklemlendiğinde korku unsuru daha ön plana çıkıyor. İnsanlar bir yandan da içinde bulundukları durumdan çıkmak için bir şeyler yapmaktan korkuyorlar.

Dolayısıyla, İspanya genelinde durumlarını muhafaza etmeye çalışan bir toplumdan bahsedebiliriz. Devlet bu korkuyu biliyor. Ve buna göre taksit-taksit politikasını uygulıyor. Ekonomik ya da sosyal açıdan halka kabul ettirmeye çalıştığı bir uygulamayı azar azar yapmaya başlıyor. Bu bazen bir vergi oluyor, bazen ezilenlerin lehine olan bir haktan mahrum etme oluyor.

İspanya'da şu an ki durum, zengin daha zengin; fakir daha fakir. Ekonomik kriz kapitalizmin sadece bir unsuru. Avrupa'daki daha genel sıkıntıysa, insanların kapitalist yaşam biçimine ses çıkarmaması. Çalışma hayatı özellikle Avrupa'daki ezilen kesimler için büyük bir sorun. Kapitalizmin yarattığı bu monotonluk hali, insanları düşünmekten ve refleks göstermekten alıkoyuyor. İnsanlar, kapitalist sistem, devlet ve kriz arasında ilişki kuramıyor.

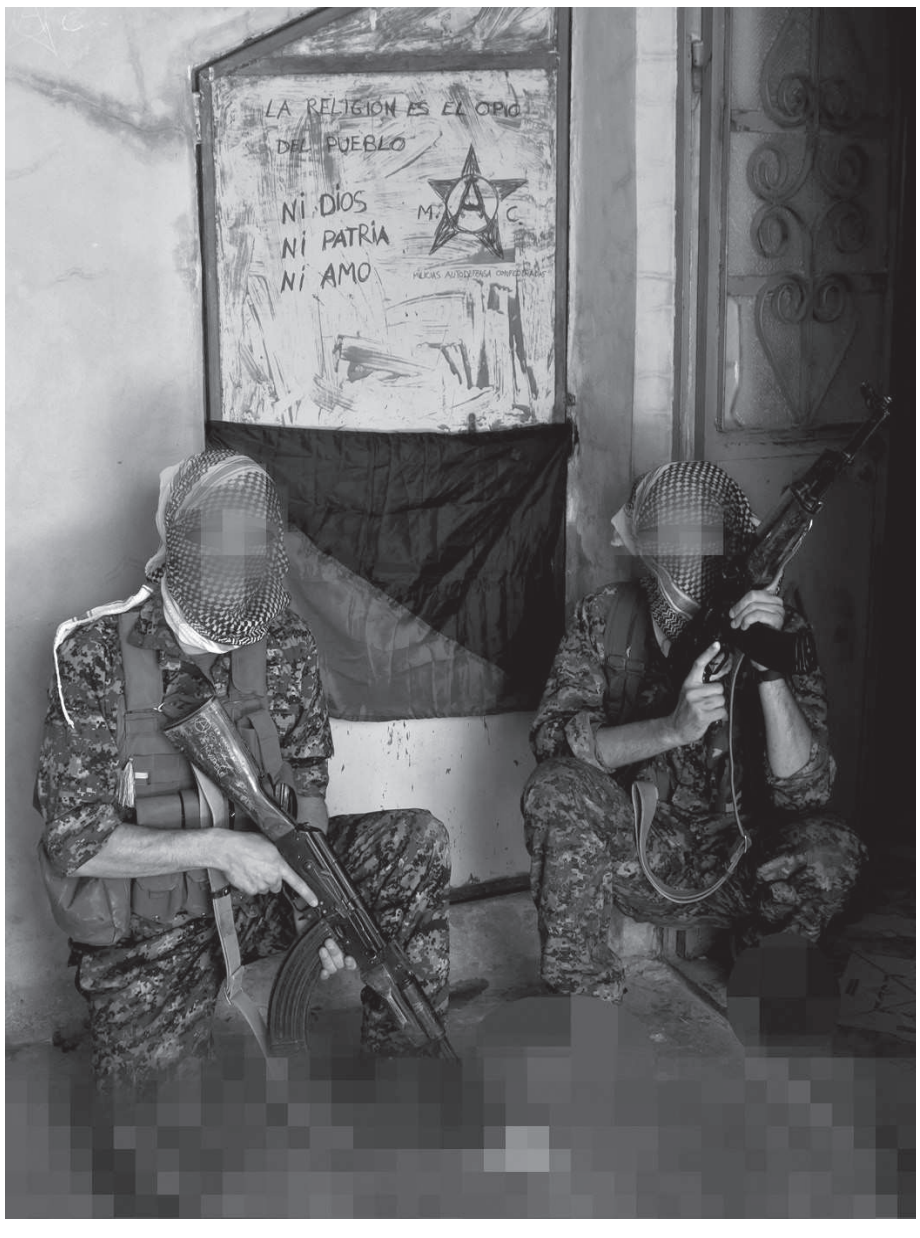

Peki, bu koşullarda anarşist hareket ne yapıyor?

Krizle ilgili eylemler başlamadan önce yoğunluklu olarak anti-faşist mücadeleye yoğunlaşıyorduk. Mücadele süresinde bir yoldaşımız katledildi. İspanya'nın farklı yerlerinde özellikle göçmenlere yönelik faşist baskılar var. Anti-faşist mücadele bu açıdan da önem taşıyor.

Kriz sonrası sokak hareketleriyle beraber, anarşist hareket de bir değişim geçirdi. Birbirinden farklı anarşist perspektiflere sahip yoldaşlarla gündemimize bu toplumsal hareketlenmeyi aldık. Toplumda anarşizmin propagandasını yapmaya daha fazla ihtiyaç olduğunu hissettik ve çalışmalarımızı bu doğrultuda yeniden şekillendirdik.

Anarşist hareketin biraz ivme kazanmaya başladığı bir dönemde, devlet baskısını arttırdı. 11M gibi bir süreç bizim için bir olanaktı ancak şunu kabullenmek gerekir ki, bu olanaktan yararlanmaya kimse hazır değildi. Şimdi yenisi için hazırlanmak gerekiyor.

Devlet baskısının arttığından bahsettin. Yakın süreçte özellikle anarşistlere yönelik bir dizi operasyon gerçekleşti. Bu operasyonlarla devlet aslında neyi hedefledi?

Çok basit; devlet insanları korkutmayı hedefledi. Toplumsal hareketlenmelerin yoğunlaştığı dönemlerde, anarşist harekete yönelik bir ilgi oluştu. Bunu kırabilmek için, anarşizmi kriminalize etmeye çalıştılar. Anarşistlere yönelik operasyonlarda insanları tutuklayarak toplumda korku salmaya çalıştılar.

Bu operasyonların toplumsal muhalefet içerisinde yer alan kurum ve örgütlerin de pozisyonunu değiştirdi. Bir kısmı bizimle dayanışma noktasında devlet baskısından çekinmedi, diğer kısmı reformist bir çizgiye kaydırdı.

Aslında, devlet korktu. Yakın süreçte İberya'da anarşizm giderek örgütlendi. Devletin planlamadığı bu gidişat devleti bir refleks göstermeye itti.

Farklı coğrafyalarda toplumsal, ekonomik ve politik baskılara rağmen son yedi sene içerisinde anarşist hareketin gittikçe daha güçlü bir pozisyon elde ettiğinden bahsedebiliriz. Ezilenlerin verdikleri farklı mücadelelerde kara bayrak yükselmekte. Bu durumu nasıl değerlendiriyorsunuz ve nereye evrileceğini düşünüyorsunuz?

Anarşizm, tarihte hep özgürlük mücadelesi oldu. İnsanların özgürlük için verdikleri mücadelelerde anarşizmi anlaması önemli. İnsanlar, devletin yok edici doğasını her geçen gün daha fazla anlıyor. 21. yüzyılda, artık, klasik toplumsal modellerin, sıkıntıları aşmada yetersiz kaldığı anlaşılıyor. Geçmiş mücadelelerin ve deneyimlerin yeni bir perspektiften değerlendirilmesi gerekti. Anarşizmle beraber, sisteme karşı bir pratik geliştirilebileceği anlaşıldı.

Örneğin Rojava Devrimi bu yüzden önemli. Daha fazla pratiğe ihtiyacımız var. Bu deneyimler başka deneyimlere yol açacak. Tabi ki başka bağlamlarda ve kendi özgün pratikleriyle.

İspanya'da anarşizm bir kültürdü. Devrim yıllarından önce bile bu durum böyleydi. Bunu tekrar yaşatmalıyız. Şimdi ideolojimizi pratiğe geçirme zamanı.

Devlet Bize Ne Mi Yaptı?

Aylin Sal - Pelin Derici

Gever'de (Hakkari Yüksekova) kaydedilmiş, elleri arkalarından kelepçeli olarak yüzüstü yere yatırılan onlarca işçiye nefretle bağıran bir özel harekatçı polis amiri, sosyal medyada dolaşan bir videoda "Ne yaptı ulan size bu devlet?" diye soruyor. Ve bağırıyor: "Bakma ulan bana, herkes yere baksın!"

Çünkü devlet hep güçlü olan olarak anlatır kendini, ona göre yenilmezdir ve vazgeçilmezdir. Oysa gücünü başkalarını güçsüz bırakmaktan, zenginliğini başkalarını sömürmekten alır. Büyüklüğünü ise baş eğdirerek, boyun eğdirerek göstermek ister.

Burada seçtiğimiz fotoğraflar, farklı dönemlerde, farklı yerlerde, farklı olaylarda çekilmiş olsa da, ''devletin gücünü'' bizlere göstermek istediği karelerden bazılarıdır… Devletin dayatmalarına baş eğmeyenlere, ona başkaldıran ve isyan edenlere yıllar boyunca neler yaptığı sorusunun da kısa bir yanıtıdır.

Devlet Cenazeleri, Öğrenciler Vapuru Kaçırdı

Devletin faşist baskılarına karşı mücadele yürüten birçok devrimci, faili saklanan kurşunların hedefi oldu. 2 arkadaşları yine bu kurşunlar yüzünden katledilen devrimci öğrenciler, cenazeleri vermeyen devleti protesto için şehir hatlarına ait Suadiye yolcu vapurunu kaçırdı. Yaklaşık 400 öğrenci Karaköy iskelesinde işgal ettikleri vapurun kaptan köşküne çıkıp önce Harem ve Kadıköy'e, ardından da Boğaz'a doğru hareket ettiler. Yanaşacakları Karaköy İskelesi'nde hazır bekleyen polislere, öğrenciler direniş gösterdi. Eylem sonunda polis öğrencilerin bir kısmını kaptan köşkünde bir kısmını yolcu salonlarında yüzüstü yatırarak gözaltına aldı.

Katliama Karşı Eylem Yapan Liselilere İşkence

Devletin ülkücü faşistlerine yaptırdığı Maraş Katliamına karşı her yerde protestolar yükseldi. Bunlardan biri de İstanbul Güngören'deki İzzet Ünver Lisesi öğrencilerinin dersleri boykot çağrısı yaparak okulu işgal etmeleri ve okula pankart asmalarıydı. Okulun içerisinde kurdukları barikatlarla direnen öğrencilere polisin saldırısı sert oldu. Polis okula girdi ve eyleme katılan yaklaşık 500 öğrenciye okulun içinde coplarla saldırdı. Tüm öğrencileri okulun bahçesine çıkarıp yüzükoyun yere yatırarak üzerlerini aradıktan sonra gözaltına aldı.

1 Mayıs Yasak

Ezilenlerin, her yıl 1 Mayıs'ta fabrikalarda değil alanlarda olmaya yönelik çağrısı, 1886 yılında Haymarket'te başlayan patronlara karşı direnişin devletin kanlı saldırılarıyla boğulmaya çalışılmasına da bir tepkidir, o kavganın devamıdır. Bu topraklarda da devletin 1977 yılında kana buladığı 1 Mayıs, sonraki yıllarda yasaklandı, yetmedi sokağa çıkma yasağı ilan edildi. 1979'da bu yasağı dinlemeyen binlerce devrimci işçi, sokaklara çıktı, ancak erken saatlerden itibaren yolları tutan polis ve asker havaya ateş açarak önlerini kesti. Resmi rakamlara göre 1139 kişi, üzerlerine silah doğrultulmuş biçimde yüzükoyun yerlere yatırılıp bir süre bekletildikten sonra İnönü Stadı'na toplandı, daha sonra askeri kışlalara nakledildi.

Kobane Düşmeyince...

Kobanê'ye geçmek için Suruç'ta bir araya gelen 300 devrimci basın açıklaması yaptığı sırada bir IŞİD'li, üzerine bağladığı bombaları patlatarak 33 devrimciyi katletti. Bunun üzerine öfkeleriyle birçok gençlik örgütü sokaklara çıktı. Bu eylemlerden biri de Kadıköy'de gerçekleşti. Yüzlerce devrimci Bahariye'den Mehmet Ayvalıtaş Parkı'na "Katillerden hesabı gençlik soracak!" "Devrim şehitleri ölümsüzdür!" sloganlarıyla yürüyüş yaptı. Yürüyüş sırasında katledilen devrimcilerin isimleri söylenerek hep bir ağızdan "Yaşıyor!" denildi. Suruç'ta bombayı patlatanlardan bir farkı olmayan polis, yürüyüşe "Aranızda maskeliler var" diyerek saldırdı. Polisin bu şiddetine tepki gösteren halka da küfreden polisler onlarca insanı yerlere yatırıp ters kelepçeyle gözaltına aldı.

Taksim'e Giriş Yasak

80 darbesinden sonra yasaklanan 1 Mayıs'larda devlet, 77'deki katliamda ölenleri anmaya bile izin vermedi. Devletin tüm yasaklamalarına, ulaşım araçlarını engellemesine, Taksim'i polis bariyerleriyle sarmasına rağmen, on binlerce kişi sokağa çıktı ve Taksim'e doğru yürüyüşe geçti. 2015 yılına ait olan bu görüntü, Fulya' dan Taksim'e çıkmaya çalışanların, polisin gaz ve tazyikli suyuyla durdurulması sonrası polisler tarafından yere yatırılarak kelepçelenmesini gösteriyor.

Polis IŞİD'in Yanında

IŞİD'in Kobane'ye saldırıp katliamlarını sürdürdüğü süreçte Beyazıt Meydanı'nda bir araya gelen devrimciler IŞİD'i protesto etti. Polis burada da katillerle nasıl bir işbirliği içerisinde olduğunu gösterdi ve meydanda pankart açarak "Katil IŞİD hesap verecek" sloganları atan devrimcilere saldırdı. Direnen devrimcilere işkence yapan polis, ters kelepçeyle gözaltına aldığı 23 devrimciyi yüzükoyun yere yatırarak bekletti ve ardından gözaltı araçlarına aldı.

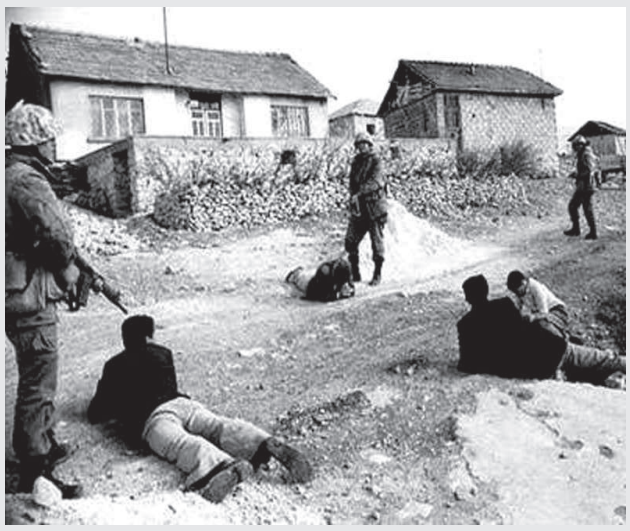

Dersim Politikasında Bir Değişiklik Yok

Devlet, gücünü farklı din ve mezheplere, özellikle de Alevilere göstermekten çekinmedi. Cumhuriyetin ilk yıllarında önce Dersim'i karalama kampanyası başlatıp sorunun çözümü olarak da Alevilerin katledilmesini planladı ve uyguladı. Dersimlileri mağaralara doluşturup üzerlerine kimyasal gaz sıkarak ya da nehirlere atarak toplu ölümler gerçekleştirdi. Sonraki yıllarda da Dersim, hep polisin ve jandarmanın operasyonları, köy baskınları, köy meydanına topladığı köylüleri yere yatırıp işkence yapması ve gözaltına almasıyla bilinir oldu.

Viranşehir, Roboski...

Devletlerin katliamları saymakla bitmiyor. Yakın tarihteki Roboski'nin bir benzeri, 1975 yılında Viranşehir'de yaşanmış, kaçakçılık yaptıkları iddiasıyla 9 köylüye ateş açılarak katledilmiş, göstermelik yargılamadan da bir sonuç çıkmamıştı.

Katiller ellerini kollarını sallayarak dolaşırken, bu katliamı protesto etmek üzere Beyazıt Meydanı'nda düzenlenen mitinge "izinsiz" diyerek saldıran polis, göz yaşartıcı gaz sıktıktan sonra yere yatırılan eylemcileri coplarla döverek kelepçeleyip gözaltına almıştı.

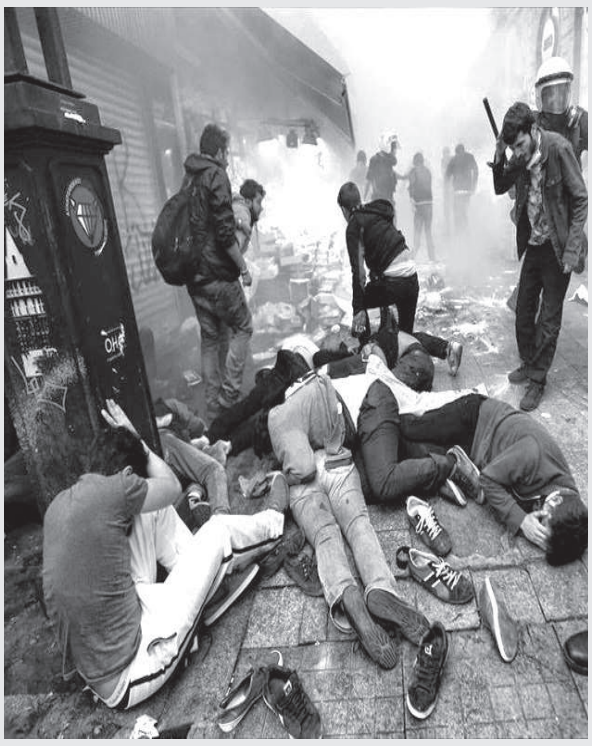

Devletin Gezi Korkusu

Gezi Parkı'na yapılması planlanan Topçu Kışlası için ağaçların kesilmek istenmesine tepki olarak başlayan eylemler, kısa sürede on binlerce insanın katılımıyla tüm sokaklara sıçradı. Tomasıyla, akrebiyle, biber gazlarıyla halka saldıran polislerle direnişçiler arasında günlerce süren çatışmalar yaşandı. Gezi Parkı'ndaki eylemlere destek vermek, iktidara olan öfkesini haykırmak için hemen her kentte eylemler yapıldı. Ancak polis tıpkı İstanbul'da olduğu gibi çok sert saldırdı. Ankara'da Ethem Sarısülük'ü, İstanbul'da Mehmet Ayvalıtaş'ı, Berkin Elvan'ı, Antakya'da Abdullah Cömert'i, Eskişehir'de Ali İsmail Korkmaz'ı katletti. Tüm bu yaşananların ardından isyanın bir yıl sonrasında yaşamını yitirenleri anmak için başta İstanbul olmak üzere birçok kentte eylemler yapıldı. Yapılan eylemlerde polis saldırısı yine çok sertti. İstanbul'da 103 eylemci gözaltına alındı. Yoğun gazdan, üzerlerine sürülen toma ve akrepler yüzünden birçok insan yaralandı. İstiklal Caddesi'nde gözaltına alınan eylemciler yerlerde ters kelepçeyle yüzüstü yatırıldı.

1 Mayıs'ın Mahallesi de Yasak

Farklı kentlerden iş bulmak umuduyla gelen binlerce insanın kendi imkanlarıyla yaptıkları gecekondulardan oluşan 1 Mayıs Mahallesi'ndeki devrimci dayanışma, devleti rahatsız etti. Devlet burada da gücünü göstermeliydi! Bu birlikteliği yıkmaya gelen polis ekipleri ile mahalle halkı arasında 2 Eylül 1977 tarihinde saatlerce süren bir çatışma çıktı. Yanlarında polisiyle, jandarmasıyla yıkım için gelen iş makinelerine direnen mahallelilerin ve devrimcilerin üzerlerine uzun namlulu silahlarla ateş açıldı. Polis kurşunlarına sopa ve taşlarla karşılık verildi. 12 mahallelinin katledildiği, onlarcasının yaralandığı çatışmalarda 100'den fazla kişi yere çökertilerek elleri enselerinde saatlerce bekletildi, ardından gözaltı araçlarına alındı.

Soygun Bahane!

Beyazıt'ta bir banka şubesinde ülkücü faşistlerle karşılaşan devrimci öğrencilerin başlattığı kavga, banka önünde bekleyen jandarmanın bunu soygun zannedip havaya ateş açması ve ardından gelen polis ekiplerinin banka şubesini kurşun yağmuruna tutmasıyla çatışmaya dönüştü. 'Güçlü devletin' polisinin içerdeki birçok kişinin yaralanmasına neden olması yetmezmiş gibi, bir de dışarda yüzükoyun yatırarak bekletmesi, ardından gözaltına alması hiç de şaşırtıcı olmasa gerek.

Devlet Korkmamamızdan Korkar

Askeri darbe dönemlerinden öğrenci eylemlerine, sendikal mücadeleden gecekondu direnişlerine, Roboski'den Kobanê'ye kadar hemen her yerde karşımıza aynı tablo çıkıyor: Boyun eğdirmeye çalışan devlet ve boyun eğmeyen bir halk.

Yukarda sıraladığımız görüntülerde, asıl fail olan devletin rolü gizlenerek, yapılanlar olan politik sürece, devletin gizli ya da açık teşkilatlarına bazen de devlet yetkililerin kişisel tutumuna mal edilir. Devlet kendini böylece aklamaya çalışır.

Bizler biliyoruz ki, devlet yok olmadığı sürece boyun eğdirme görüntüleri tekrarlanacaktır. Çünkü bu, devletin varoluşunun bir gereğidir. Devlet gücünü göstermek için her zaman baş eğdirmek zorundadır.

"Bakma ulan bana, herkes yere baksın" diyerek dillenen devletin; baş eğdirmeye çalışırken sakladığı büyük bir korkusu vardır. Ve bu cümleyle, özel harekatçının ağzından kaçırdığı gerçek şudur: Korktuğu gerçeği. Yıllarca adaletli ve özgür bir yaşam için direnen insanlara polisiyle, jandarmasıyla saldırmaktan geri durmayan bu devlet; yıllarca özgürlük mücadelesi veren bir halkı bombalayarak, kurşunlayarak, işkence ederek yok etmeye çalışan, kendisine direnenlerin iradesini teslim alarak kimliksizleştirmeye çalışan bir devlet; sebebi ne olursa olsun baş eğdirmeye çalışan bir devlet, korkuyordur.

Bütün varoluşunu korkutmak üzerine kuran devlet, gücünü ve iktidarını kaybetmekten korkar. Bunun için daha da korku salan yöntemler geliştirir. Ama bu onun korktuğu gerçeğini değiştirmez. Üstelik o, korktuğunun fark edilmesinden daha da çok korkar.

Korkmakta haklıdır! Gerçekten de, yıllarca baş eğdirmeye çalıştığı fakat bitiremediği, her seferinde küllerinden yeniden doğan halkların mücadelesi, korkulmaya değerdir.

Çünkü bakışlarını yerden kaldırmaya cüret eden yalnızca bir çift göz değildir artık. O bir çift gözün içinde parlayan, Ceylan'ın, Uğur'un, Berkin'in ve katledilen yüzlercesinin bakışlarıdır.

Ve evet; devlet bu bakışların karşısında, korkmalıdır. Korkmalıdır çünkü bulduğu her çatlakta yeniden filizlenen direnişimiz, öldürdükçe yeniden doğan kardeşlerimiz ve bize her saldırdığında daha da bilenen öfkemizle baş eğmeyeceğiz. Ve haykırıyoruz, biz kazanıyoruz.

TOPLUMSAL DEVRİMİN İNŞASI ÖZYÖNETİM

10 Ağustos'ta Şırnak'ta; 12 Ağustos'ta Silopi, Cizre, Nusaybin'de; 13 Ağustos'ta Varto ve Bulanık'ta; 14 Ağustos'ta Hakkari'de; 15 Ağustos'ta Batman, Edremit, İpekyolu, Sur, Silvan; 18 Ağustos'ta Lice'de; 19 Ağustos'ta Doğubayazid ve Hizan'da özyönetim ilanları gerçekleşti.

Özyönetim ilanlarının, devlet terörünün arttığı bir süreçte yapılması son derece önemliydi. Aktif savunma stratejisinin dışında önemli bir hamle olarak nitelenebilecek özyönetim ilanları, toplumsal muhalefetin farklı kesimlerince, farklı sebeplerle eleştirildi. Eleştirilerin bir kısmı, özyönetim ilanlarının sadece göstermelik olduğunun üzerinde dururken, gerçekçi bir değişiklik yaratmayacağını vurguladı. Bir diğer kısım eleştiri, Kürt Özgürlük Hareketi'nin ideolojik altyapısını eleştirmeyi hedefleyip devletsiz bir seçeneğin hiçbir zaman başarıya ulaşmayacağından, özyönetim ilanlarının devrimci bir stratejinin parçası olmadığından dem vurdular.

Özyönetim ilanlarının geleceğine ilişkin sürecin, özyönetim ilan edilen yerlerin kendi deneyimleriyle şekilleneceği kaçınılmaz. Ancak özyönetimi, devletsiz bir siyasal yapılanmanın en önemli parçalarından birisi olarak biraz daha irdelemek, devletin siyasal alanı dışında, iktidarsız bir toplumsal işleyişi anlamak için önemli. Halkın özörgütlülüğünün somutlaştırılması noktasında önemli bir toplumsal işleyiş biçimi olarak özyönetim, anarşizmin toplumsal pratiklerinde en çok uygulanan yöntemdir.

Özyönetim, toplumsal devrimin işlemesi noktasında önemli bir aşama, halkın özörgütlü gücüdür.

Özyönetim, toplum içindeki bireylerin paylaşma ve dayanışmaya dayalı bir yaşam anlayışıyla, doğrudan demokratik ve yüz yüze karar alma süreçlerini işleterek, toplumsal ve ekonomik ihtiyaçları yerelde komün ve halk meclisleri aracılığıyla; genelde de federasyon gibi özörgütlenmeler aracılığıyla organize etmesini esas alan modeldir. Kapitalizmin dayattığı tüketim kültürünün sona ermesini ve karşısında paylaşımcı bir kültürün örgütlenmesini esas alan bu modelle, mülkiyet, insan-doğa ve cinsiyet ilişkilerine de odaklanılır; kapitalizmin dayattığı ekonomik ve sosyal tahakküme karşı, bütün bu ilişki biçimleri yeni baştan düzenlenir.

Yaşamsal ihtiyaçların karşılanmasında devlete muhtaç kalınacağı iddiasına karşı, **özyönetim anlayışında halk, doğrudan kendi gücünü tesis eder.** Tam da bu sebeple özyönetim, devletli sisteme taban tabana zıt bir işleyiştir. Merkezi idareye karşı kendi yaşamını ve yaşam alanını yeni baştan yaratabilme kabiliyetinin gelişmesiyle birlikte, yerelleşme de önem kazanır. Devletin merkezi kurumlarıyla ilişkisini tamamen kesmemiş bir yerel yönetim organizasyonunun devletçi sisteme eklemlenme potansiyeline karşın özyönetimler, devlet dışı toplumsal bir örgütlenmenin mümkün olabileceğini gösterir. Bu özelliğiyle de, anarşist düşüncenin somutlaşması ve toplumsallaşmasında önemli bir araçtır.

Özyönetim, anlık bir değişim ya da kendiliğinden değişebilir bir olgu değil, başından sonuna bir örgütlülüğü temel alır. **Yerel karar alma süreçlerinden daha genele doğru olacak bir örgütlülük, özyönetim sürecinin varlığını devam ettirebilmesi için bir önkoşuldur.** Örgütsüz bireylerin devletle kurduğu beklenti ve bağımlılık ilişkisine karşı özyönetim modeli, ancak özgür bireylerin oluşturduğu bir toplumda mümkündür. Özünde politik olan ve sistemin ona kaybettirdiği özellikle-

rini tekrar kazanması gereken toplum, komünler ve halk meclisleri gibi modellerle birlikte bir özörgütlülük süreci işletir ve en nihayetinde siyasal alanın bütününde işletilen örgütlenme süreciyle, yeni bir sosyal işleyişe bürünebilir.

Burada gözden kaçırılmaması gereken bir şey de genel ve yerel örgütlülük süreçlerinin birbiriyle olan ilişkisidir. **Zira, kapitalizm demokratik ve yatay toplum görüntüsü altında iktidarını görünmez kılıp tahakküm ve hiyerarşilerin normalleşmesini sağlarken, özörgütlülüğün farkındalığı, tüm işleyişin yatay modelle ilerlemesine katkı sunar.**

Merkeziyetçilikten uzaklaşılıp yerel örgütlenmelere yakınlaşan özyönetim modelinde, komünler ve halk meclisleri, sanılanın aksine devlet ve toplum arasındaki ilişkiyi kuran mekanizmalar değillerdir. Özyönetim modeli ile birlikte sosyal, siyasi ya da ekonomik sorunlar, halkın kendi özörgütlülüğü ile işlettiği karar alma süreçlerinin de yardımıyla devletten bağımsız olarak çözülür.

Kapitalist sistem içinde doğrudan demokrasi katılımcılık veya hoşgörü derecesine indirgenmişken; yerel siyaset de devletin küçültülmesi ya da yetki ve kaynakların daha fazla yerele aktarılmasıyla "yerel yönetim" kavramının sınırlarına sıkıştırılır. Ancak bu, "halkın katılımının sağlanacağı bir alternatif" olup, küresel kapitalizm tarafından sınırsızca teşvik edilen bir kılıftan ibaret olarak kalır. Özyönetimde ise üretimden paylaşıma toplumun organizasyonu doğrudan demokratik karar alma süreçleriyle kararlaştırılır.

En yakın pratik örneğini Rojava'da gördüğümüz özyönetim, devletten ve kapitalizmden bağımsız bir yaşamın yaratılmasıdır. Bu topraklardaki özyönetim ilanlarının da, bu perspektiften okunması gerekmektedir. Elbette özyönetim deneyimlerinin başarısı ve kalıcılığı onun ardında yatan özörgütlülükle ve devletin saldırılarına karşı oluşturulacak dayanışmayla mümkündür.

Özyönetim; Bir Düşüncenin Somuta Bürünmesi

Aslında tüm bu özyönetim ilanlarını Rojava'daki büyük özyönetim deneyiminden bağımsız okumamak gerekir. Köy, mahalle ve şehirlerde oluşturulan halk meclislerinden, demokratik özerklik yönetimine halkın günlük ihtiyaçlarını gidermek, ekonomik, sosyal ve kültürel ihtiyaçların karşılanması, güvenlik ve savunmanın aynı özörgütlülükler tarafından savaş sürecinde dahi tesis ediliyor olduğunu bilmek, toplumsal organizasyonun özyönetimsel bir şekilde işliyor olduğunun en açık göstergesidir.

Dünyanın farklı coğrafyalarında ezilenlerin farklı biçimlerde işlettiği özyönetim modelinin en yakın örneği olarak Rojava, yakın coğrafyasındaki tüm devletli biçimleri zorlamakta, kendi siyasal kültürünü, yapısını örgütlemeye çalışmaktadır.

Devletin merkeziyetçi, hiyerarşik bir temelde örgütlenmiş, insanı ve insanın doğadaki tüm varlıklarla kurduğu uyumu değil karı, rantı ve ezmeyi kendisine hedef edinmiş örgütlenme biçimlerine karşın, ezilenlerin kendi yaşam alanlarında kendi siyasasını oluşturmaları toplumsal bir devrim için en önemli adımdır.

Ütopik olmadan, öte yandan da gerçekçi olmak adına toplumsal devrim ideallerini terk etmeden kurulacak bir denge aracılığıyla girişilecek yaşamın yeniden inşa süreçleriyle toplumsal bir devrime hazır bir hale gelinebilir. Düşüncenin somuta bürünmesi ve toplumsallaşması için bu aşama çok önemlidir.

Anarşist bir pratiğin deneyimlendiği farklı coğrafyalarda ve farklı tarihsel dönemlerde açık olarak işleyen, özörgütlülükle devrimci düşüncenin somuta bürünmesidir. 1900'lerin başında Nestor Mahno'nun devlete ve soylulara verdiği mücadeleyle beraber Ukrayna köylüleri, özyönetim, paylaşma, adalet ve dayanışma temelli komünleriyle tüm Ukrayna'da özgür bir yaşamın mümkün olabileceğini gösterdiler. Soyluların ele geçirmiş olduğu topraklarını özörgütlülükleriyle geri aldılar ve bu topraklar üzerinde tarım komünleri oluşturarak kendi yaşamlarına, kendi iradelerine ve kendi düşüncelerine sahip çıktılar.

Bir başka deneyim 1936 Anarşist Devrimi'yle İberya'da yaşandı. Özyönetim komiteleri oluşturularak fabrika ve atölyelerin işleyiş biçimleri, toprak, üretim araçları üzerindeki önceden var olan devletin etkisi yıkıldı. Toplumsal yaşam özörgütlülükle inşa edilmeye başlandı ve toplumsal ihtiyaçlar da bu temelde karşılandı.

Bu farklı ve özgün deneyimler birbirini beslemiş ve yeni deneyimlerin daha hatasız işlemesine olanak sağlayacak bir toplumsal nesnellik yaratmıştır.

Toplumsal, siyasi ve ekonomik yapılar bugünkü mücadeleler ekseninde yeniden şekillendirilirken, bu üç alanın birbiriyle ilişkili bir şekilde değişmesi bu noktada ayrı bir önem taşımaktadır. Siyasal ve toplumsal alanlar değişirken, eski ekonomik biçimlerin de aynı oranda dönüştüğü özyönetim modeli bütünlüklü bir model olacaktır. Yeni bir toplumsal yaşamın tohumları yukarıda belirttiğimiz anarşist deneyimler dikkate alınıp, devletsiz ve kapitalizm karşıtı bir temelde atıldığı oranda daha güçlü bir toprakta yeşerecektir.

Anarşistlerin Teori ve Pratik Tartışmaları (2)

Amsterdam Kongresi - 1907

Devrimci Sendikalizm ve Anarşizm

Halil Çelik
halilcelik@meydangazetesi.org

Toplumsal devrim mücadelesinde bir araç olan sendika ve sendikanın işçi mücadelesindeki rolü, 1800'lü yılların sonundan bugüne dek anarşistlerin temel tartışma konularından biridir. Dünyanın farklı coğrafyalarından anarşist örgütlenmeler konuya dair farklı perspektifler geliştirmişse de, bir işçi sendikası iken toplumsal devrimin bütünlüklü örgütü haline gelen CNT (Confederación Nacional Del Trabajo- Ulusal Emek Konfederasyonu) deneyiminin henüz temellerinin atıldığı 1900'lü yılların başında yapılan sendikalizm tartışmaları, anarşistlerin farklı coğrafyalarda toplantılar, kongreler düzenlemesini gerektirmişti. 1907'de Amsterdam'da gerçekleşen Uluslararası Anarşist Kongre, geniş katılımı ve tartışmaların çok boyutluluğu ile bu toplantıların en önemlileri arasındadır. Uluslararası Anarşist Kongre, Errico Malatesta, Pierre Monatte, Rudolf Rocker, Emma Goldman, Luigi Fabbri, Benoît Broutchoux gibi anarşist hareketin önemli isimleri dahil, Avrupa, Kuzey Amerika ve Güney Amerika kıtalarından 14 farklı ülkede bulunan anarşist örgütlenmenin tem-

Pierre Monette

Errico Malatesta

silcilerinin katılımıyla gerçekleşti. Toplumsal devrim, anarşist hareketin örgütlülüğü ve anti militarizmin gündem edildiği kongrenin en belirgin tartışması ise, Errico Malatesta ile Pierre Monatte arasında geçen sendikalizm tartışması oldu. Monatte, sendikaların ideolojilerden bağımsız olarak "işçi sınıfının" örgütlü gücü olduğunu ve anarşistlerin de buralarda örgütlenerek sınıf mücadelesi vermeleri gerektiğini savunduğu konuşmaya karşılık Malatesta, sendikalizmin kendi başına yeterli olmadığını savunarak, işsizlerin ve vasıfsız işçilerin yer alamadığı sendikaları sert bir dille eleştirir. Monatte'in sendikalizmin toplumsal devrimin koşullarını yaratacağını, Malatesta'nın ise sendikaların toplumsal devrim yolunda bir amaç değil, ancak kesinlikle gözardı edilemeyecek bir araç olabileceğini vurguladığı konuşmalarını gazetemizin Anarşistlerin Teori ve Pratik Tartışmaları bölümüne taşıyoruz. George Woodcock'un The Anarchist Reader kitabından alıntılanarak düzenlenen bu metin, coğrafyamızda anarşist hareketin verdiği toplumsal devrim mücadelesinin de perspektifini yansıtacaktır.

Pierre Monatte: Devrimci Sendikalizm

Anarşizm ve sendikalizm arasındaki ortaklığı görmemek için kör olmak gerekir. Her ikisi de toplumsal devrim yoluyla kapitalizmin ve ücretli sistemin kökünü kazımayı istemektedir. Sendikalizm, işçi sınıfı hareketinin yeniden canlanışının bir kanıtı olarak var olmakta ve anarşizm de işçiler arasındaki kökenleri hakkında bir bilinci yeniden canlandırmaktadır. Diğer yandan, anarşistlerin işçi sınıfı hareketini devrimci yola taşımaya ve doğrudan eylem fikrini halka yaymaya olan katkıları hiç de az değildir. Sendikalizm ve anarşizm bu yollar üzerinden birbirinin karşılıklı yararına olacak şekilde bir diğerini etkilediler.

Devrimci sendikalizm fikri Fransa'da, Confédération Générale du Travail'ın(CGT) militanları arasında ortaya çıkıp gelişti. Konfederasyon'un uluslararası işçi sınıfı hareketinde bütünüyle benzersiz bir yeri var. Kendisinin tamamen devrimci olduğunu beyan eden ve hiçbir siyasi partiyle, en gelişmiş olanlarıyla bile, hiçbir bağlılığı olmayan tek örgütlenme odur. Fransa dışında başka birçok memlekette sosyal demokrasi başroldedir. Fransa'da CGT, hem sayısal güç hem de sahip olduğu etkiyle sosyal demokrasiyi, Sosyalist Parti'yi çok geride bırakmış durumdadır. Sadece işçi sınıfını temsil ettiğini ileri sürerek, geçen yıllar içinde kendisine verilen tüm ayrıcalıkları kesinlikle reddeti. Onun gücü otonomidir ve otonom kalmak istemektedir.

CGT'nin bu duruşu, siyasi partilerle temas etmeyi reddetmesi sabrı taşmış düşmanlarının dilinde ona "anarşist" ünvanını kazandırdı. Ancak hiçbir şey bundan daha yanlış olamazdı. Sendikalardan ve emekçi sendikalarından oluşan bütün bir grup olan CGT resmi bir doktrine sahip değildir. CGT'de tüm doktrinler temsil edilir ve bunlar eşit hoşgörüyle karşılanırlar. Bir grup anarşist konfederal komitede çalışır, bunlar burada sosyalistlerle bir araya gelir ve birlikte çalışırlar ki bu sosyalistlerin çoğu -geçerken kaydetmek gerekir ki- sendikalar ve Sosyalist Parti arasındaki bir ittifak fikrine anarşistlerden hiç de az düşman değillerdir.

… Eğer sendikalist uygulamalarımızda, görüşlere dayalı sendikaları kabul etmeyen, her meslek ve kasaba için sadece bir sendika olmasını gerektiren temel ilişkiye bağlı kalmamış olsaydık, ne işçi sınıfı birliğinin gerçekleştirilmesini, ne de devrimcilerin koalisyonu CGT'yi tek başına şu anki zenginlik ve itibar düzeyine taşıyabilirdik. Sendikanın politik tarafsızlığı bu ilkenin sonucudur. Sendika anarşist, ya da Guesdist[1] veya Allemanist ya da Blanquist[2] olamaz, olmamalıdır da. O sadece işçi sınıfı olmalıdır. Çoğunlukla çok ince ve yüzeysel olan fikir ayrılıkları sendikada ikinci sıradadır ve anlaşma bu şekilde sağlanır. Pratik hayatta çıkarlar fikirlerden önce gelir. Okullar ve hizipler arasındaki tüm çekişmelere rağmen, işçilerin çıkarları, hepsinin ücret yasasına tabi olması nedeniyle birbirinin benzeridir. Ve onlar arasında tesis edilmiş olan uyumun sırrı budur, sendikalizmin gücünü oluşturan ve onun geçen yıl, Amiens Kongresi'nde kendi kendine yeterli olduğunu gururla söylemesini sağlayan sır budur.

Bütün memleketlerdeki proleterlerin Fransız proletaryasının sendikalist deneyiminden yararlanması önemlidir. Ve bu deneyimde, kurtuluşu için mücadele eden bir işçi sınıfının olduğunun her yerde tekrarlanmasını garantilemek anarşistlerin görevidir. Anarşistler, örneğin Rusya'da anarşist sendikaları ve Belçika ve Almanya'da Hristiyan ve sosyal demokratik sendikaları üreten partizan sendikacılığa Fransız tarzı bir sendikalizmle, tarafsız, ya da daha doğrusu, bağımsız bir sendikalizmle karşı çıkmalıdırlar. Bir işçi sınıfının olduğu gibi, bununla aynı şekilde, her sanayide ve her kasabada bir işçi sınıfı örgütünden, bir tek sendikadan daha fazlası olmaması gerekir. Sınıf mücadelesi ancak bu koşulla her dakika rakip okulların ve hiziplerin hırgürüyle engellenmekten kurtulup olanca genişliğiyle gelişebilir ve maksimum sonucu gerçekleştirilebilir.

Sendikalizm, Amiens Kongresi'nin 1906'da ilan ettiği gibi kendi kendine yeterlidir. Bu ifade biliyorum ki hiçbir zaman tamamen anlaşılmadı; anarşistlerce bile. Bununla işçi sınıfının, en sonunda çoğunluğu elde ederek, kendine yeterli olmaya ve kurtuluşu için başka hiç kimseye güvenmemeye niyet etmesi kastediliyor. Bu kadar incelikle ifade edilmiş bir eylem istediğinde, bir anarşist nasıl bir yanlışlık bulabilir?

Sendikalizm işçilere bir yeryüzü cenneti vaat etmekle zaman harcamaz. Onları bu cenneti fethetmeye çağırır, onları eylemlerinin asla tamamen boşuna olmadığına ikna eder. O bir istek, enerji ve verimli düşünme okuludur. Uzun zamandır kendi üzerine kapanmış olan anarşizme yeni perspektifler ve yeni umutlar kazandırır. O halde bırakın tüm anarşistler sendikalizme gelsin; çalışmaları onlar için çok verimli olacaktır ve sosyal rejime karşı darbeleri çok daha kesin sonuç verecektir.

Errico Malatesta: Sendika Bir Araçtır Anarşizm ise Amaç!

Monatte sendikalizmin toplumsal devrim için gerekli ve yeterli bir araç olduğu sonucuna ulaştı. Bir başka ifadeyle, Monatte sendikalizmin kendi başına yeterli olduğunu beyan etti. Ve bu, bana göre, kökten yanlış bir doktrindir.

Geçmişte olduğu gibi bugün de anarşistlerin işçi sınıfı hareketlerine girdiğini görmekten memnun olurum. Dün olduğu gibi bugün de, sendikaları destekleyen biri olduğum anlamında ben bir sendikalistim. Anarşist sendikalar istemiyorum, bu hemen sosyal demokratik, cumhuriyetçi, kraliyetçi ve başka türlerde sendikalara meşruluk kazandıracaktır ve işçi sınıfını kendi içinde her zamankinden daha fazla bölecektir. Hatta kızıl sendikalar görmek dahi istemiyorum, çünkü sarı sendikalar/patronların kontrolünde bulunan sendikalar- görmek istemiyorum. Görüşlerine bakmaksızın tüm işçilere açık sendikalar, tamamıyla tarafsız sendikalar görmeyi daha çok isterim.

Bu nedenle işçi sınıfı hareketine en aktif katılımdan yanayım. Ancak, böyle düşünmemin nedeni her şeyden önce, bu yolla alanı büyük ölçüde genişleyecek olan propagandamızın çıkarlarıdır. Ama bu katılımın, en derin düşüncelerimizden vazgeçmekle eş anlamlı olduğu hiçbir şekilde düşünülmemelidir. Sendikaların içinde anarşist olarak kalmalıyız; bu tanımın tüm gücü ve genişliğiyle! İşçi sınıfı hareketi, benim düşünceme göre bir araçtan daha öte değildir. Her ne kadar, şüphesiz elimizdeki araçların en iyisi olsa da. Ancak araçları amaç olarak benimsemeyi reddediyorum ve aynı şekilde, anarşist fikirlerin bütünlüğünün ya da daha basit ifade edecek olursak, diğer propaganda ve ajitasyon araçlarımızın gözden yitmesini istemem.

Sendikalistler, diğer yandan, araçları bir amaca dönüştürmeye, parçayı bir bütün olarak görmeye meyilliler…

Sendikalizm kendini devrimci sıfatıyla güçlendirse bile, çalışma koşullarının ıslahından başka bir erişilir amacı olmayan, kanuna dayanan ve hatta tutucu olan bir hareketten daha fazlası değildir ve asla olmayacaktır. Büyük Kuzey Amerika sendikalarının bize verdiği kanıtlar dışında başka kanıt aramaya gerek duymuyorum. Bu sendikalar, halen zayıf oldukları zamanlarda bile kendilerini en radikal devrimcilikle dolu olarak gösterip olabildiğince güç ve servet kazanarak tamamen tutucu örgütlenmeler haline geldiler. Tamamen üyelerini fabrikanın, atölyenin ya da madenin aristokratları yapmakla ilgilendiler. Örgütlü olmayan işçilere ve sosyal demokratlarca mahkum edilmiş beş parasız proletaryaya paternalistik[3] kapitalizme olduklarından çok daha düşmanlar! Ama sendikalizmin hesaba katmadığı, ya da daha doğrusu sadece bir engel olarak gördüğü, gittikçe artan işsiz proletaryayı bizler, yani diğer anarşistler unutmayız ve onları savunmak bizim görevimizdir. Çünkü en çok acı çekenler onlardır.

İzninizle tekrar ediyorum: Anarşistler, işçi sınıfı sendikalarına girmelidir. Her şeyden önce burada anarşist propaganda yürütmek ve üretimin yönetimini eline geçirebilecek grupların -hepimizin ümit ettiği o günde- yanımızda olmasının tek yolu bu olduğundan. Son olarak da sendikaları özel çıkarlar dışında başka bir şeyi savunmaktan caydıran iğrenç kafa yapısına karşı canla başla savaşmak için sendikalara girmeliyiz.

Bana göre Monatte'in ve tüm devrimci sendikalistlerin temel hatası sınıf mücadelesini çok basite indirgeyen anlayışlarıdır. Bu anlayışa göre tüm işçilerin -tüm işçi sınıfının- ekonomik çıkarları benzerdir, bu anlayışa göre işçilerin kendi çıkarlarını savunmayı ele almaları yeterlidir ve bütün proletaryanın çıkarları aynı zamanda kapitalizme karşı savunulacaktır.

Gerçekliğin oldukça farklı olduğunu iddia ediyorum. Burjuvazi gibi, herkes gibi, işçiler de devletin varlığından ve özel mülkiyetten türeyen ve ancak onlar ortadan kaldırıldığında ortadan kalacak olan evrensel rekabet yasasına tabidir. Bu nedenle, kelimenin gerçek anlamıyla, ortada hiçbir sınıf çıkarı olmadığı için bir sınıf da yoktur. İşçi "sınıfının" ortasında da burjuvazinin ortasında olduğu gibi, rekabet ve savaş devam etmektedir. Bir kategoriye ait işçilerin ekonomik çıkarları, bir diğer kategoriden olanlara kesinlikle karşı olacaktır. Ve her yerde hem ekonomik hem ahlaki olarak burjuvaziye, proleteryaya olduğundan daha yakın işçiler görülmektedir. Size işçilerin grevlerde ne sıklıkla şiddet kullandığını hatırlatmama lüzum yok. Peki, bu şiddet polise ve yöneticilere karşı mı? Tabi ki de değil; yine kendileri gibi sömürülmüş ve hatta kendilerinden daha fazla aşağılanmış olan grev kırıcılara karşıdır. Hem de işçilerin gerçek düşmanları, sosyal eşitliğin gerçek engelleri halen polis ve işverenlerken.

Yine de ekonomik dayanışmanın yokluğunda bile işçiler arasındaki ahlaki dayanışma mümkündür. Anonim çıkarların savunusundan kendilerini ayırmış olan işçiler, onun farkında olmayabilirler. Ama toplumsal dönüşüme yönelik ortak bir iradenin onları yeni insanlara dönüştürdüğü gün bu ortaya çıkacaktır. Günümüz toplumunda, dayanışma sadece ortak bir idealin himayesi altında gelişen bir paylaşım sonucunda ortaya çıkabilir. Anarşistlerin rolü, sendikalarda bu ideali canlandırmaktır. Şu anda onlara pekala taraflı görünen şu "acil çıkarlara" zarar vermek pahasına da olsa, onları aşamalı olarak toplumsal devrime yöneltmektir.

Sendikalist eylemin bizi bir takım tehlikelere soktuğunu kimse ikna edemez. Bu tehlikelerin en büyüğü şüphesiz sendikalarda bulunan memuriyetlerdeki militanların, özellikle de bu maaşlı bir memuriyet olduğunda, (bu sistemi) onayında yatmaktadır. Gelin bunu genel bir kural olarak alalım: Bir sendikada kalıcı ve maaşlı bir memura dönüşen bir anarşist, propaganda açısından kaybedilmiştir, anarşizm açısından kaybedilmiştir! Bu noktadan sonra o, kendisine ödeme yapanların emri altındadır ve bu kişilerin hepsi anarşist olmadığı için, vicdanı ve çıkarları arasında sıkışan maaşlı bir memur, ya vicdanını dinlemek ve pozisyonunu kaybetmek, ya da çıkarlarının peşinden giderek anarşizme veda etmek zorundadır!

İşçi sınıfı hareketinde memurların varlığı, yalnızca parlamenter rejimdekiyle kıyaslanabilecek bir tehlikedir. Her ikisi de yozlaşmaya yol açar ve yozlaşma ile ölüm arasındaki mesafe çok da fazla değildir.

Ve şimdi gelin genel grevi düşünelim. Kişisel olarak bu ilkeyi kabul ediyorum. Yıllardan beri de tüm gücümle onun propagandasını yapmaktayım. Genel grev bana her zaman toplumsal devrimi başlatmak için mükemmel bir araç gibi görünmüştür. Ancak, genel grevin silahlı ayaklanmayı gereksiz kıldığı yönündeki feci yanılsamaya düşmemek için tetikte olmalıyız.

Bize üretimi aniden durdurmak yoluyla birkaç gün içinde açlıktan ölerek, teslim olmak zorunda kalacak olan burjuvaziyi yok etmekte işçilerin başarılı olacağı söyleniyor. Bundan daha görkemli bir saçmalık düşünemiyorum. Bir genel grev sırasında açlıktan ölecek ilk kişiler, tüm stoklarını tamamlayan burjuvalar değil, yaşamak için sadece emeğine sahip olan işçiler olacaktır.

Genel grev, bize önceden söylendiği haliyle salt bir ütopyadan ibarettir. Ya işçi, üç günlük grevin ardından açlıktan ölüp başını öne eğip atölyelere geri dönecek, biz de tahtaya yeni bir yenilgi daha yazmış olacağız ya da üretimi ana kuvvetle ele geçirmeye çalışacak. Onu durdurmak için kimin beklediğini görecek! Burjuvaların kendileri dışında askerler, polisler ve ardından meseleye kurşun ve bombalar karışmadan olmayacak. Ayaklanma olacak ve zafer en güçlü olanın olacak.

Bu nedenle genel greve her derde deva bir ilaç gibi bakmakla kendimizi sınırlandırmak yerine, gelin şu kaçınılmaz ayaklanma için hazırlanalım.

Ama onu gerçekçi terimlerle düşünsek bile, genel grev yine de büyük dikkatle kullanılması gereken iki uçlu bir bıçaktır. Geçim koşulu müddetsiz bir şekilde ertelenemez. Er ya da geç insanları besleyecek araçları ele geçirmek gerekecek ve bunun için, grev bir ayaklanmaya dönüşene dek bekleyemeyiz.

İşçilerden istememiz gereken, çalışmayı sonlandırmaları değil daha çok ona kendi yararlarına olacak şekilde devam etmeleridir. Bu olmaksızın genel grev, dükkanlarda birikmiş olan tüm ürünleri derhal ele geçirmeye yetecek kadar güçlü olsa bile çok geçmeden genel bir açlığa dönüşecektir. Genel grev fikri temelde hepten hatalı bir inançtan doğmaktadır; burjuvazi tarafından biriktirilen ürünleri ele geçirmekle insanlığın, üretmeksizin kim bilir kaç ay ve kaç yıl boyunca tüketime devam edebileceği inancından…

Geçmişte kendilerini işçi sınıfı hareketinden ayıran yoldaşlar için kederlendim. Bugün birçoğumuzun, ters uca düşüp aynı hareket içinde yutulmamıza izin vermiş olduğumuz için kederleniyorum. Bir kere daha söyleyecek olursam, işçi sınıfı örgütlenmesi, grev, genel grev, doğrudan eylem, boykot, sabotaj ve silahlı ayaklanmanın kendisi, bunlar sadece araçtır. Anarşizm ise amaçtır. Arzuladığımız anarşist devrim bir tek sınıfın çıkarlarının çok daha ötesindendir: O köleleştirilmiş insanlığın üç bakış açısından, ekonomik, siyasi ve ahlaki olarak tam özgürlüğünü planlar. Gelin bu nedenle tek yönlü basite indirgenmiş herhangi bir eylem planına karşı tetikte olalım. Sendikalizm, işçi sınıfının bizim kullanımımıza soktuğu güçler nedeniyle mükemmel bir eylem aracıdır, ancak bizim tek aracımız olamaz. Aksi halde, çabalarımıza değer olan bir amacı, Anarşizmi gözden yitirmek zorunda kalırız.

[1]*Lules Basile Guesde: Fransız sosyalist bir gazeteci ve politikacı*

[2]*Louis Auguste Blanqui'ye atfedilen bir devrim anlayışı*

[3]*Paternalizm: Latince pater(peder, baba) kelimesinden türeyen kavram, halkın bir türlü büyüyemeyen bir çocuk olduğunu ve toplumsal yaşamın karmaşıklığını çözümleyebilecek yetisi olmadığını öne sürer. Halkın bu yüzden bir siyasi iktidara (devlete) zorunlu olarak bağlı olacağını savunur.*

Eski Dosttan Düşman Olmaz

Hüseyin Civan
hcivan@meydangazetesi.org

Seçim sonrası dönemde oyalama süreci savaş koalisyonu tarafından başarıyla kotarıldı. Erken seçimin ne için yapılacağı ise belirsiz. Savaş koalisyonunun önemli parçasını tutan, Tayyip Erdoğan'ın defakto uygulamaya geçirdiği ve bunu beyan etmekten rahatsız olmadığı "başkanlık sistemi", seçim sonrasında oluşabilecek yeni tabloyu görmek açısından önemli bir yerde duruyor.

Koalisyon hükümeti kuruldu-kurulacak kandırmacasının yani "hükümetsizlik" sürecinin, sadece devletin büyük mülki amiri konumundaki Tayyip Erdoğan'ın "başkanım da başkanım" politikasını kolaylaştırdığı açık. Tabi ki bu dönemde yaşanan gelişmeler sadece iç politikayla ilgili değil. Ya da artık iç politika-dış politika ayrımı arasındaki belirsizlik ortadan kalkıyor demek daha doğru. Unutmayalım, Suriye'deki süreç de önce "iç savaş" olarak başlamıştı.

IŞİD'e Karşı Savaş mı?

Suriye'ye ilişkin uzun süren politik sessizliğini bozan ABD, Mayıs ayında düzenlenen operasyon* dışındaki büyük hamlesini TC sınırları içerisindeki üslerinin açılmasını sağlayan anlaşmayla gerçekleştirdi. Aslında, üslerin açılmasına ilişkin ABD ısrarı çok da yeni değildi. Tayyip Erdoğan'ın karadan müdahaleye ilişkin ısrarı, üslerin açılmasını bir süreliğine de olsa ertelemişti. TC biraz zorunda kaldığı bir seçim yapmış anlaşılan. Tabi Kuzey Irak ve Rojava'ya yönelik hava saldırısı için aldığı izin ve NATO desteği karşılığında. Zaten Wall Street Journal gibi gazeteler, durumu "Türkiye sonunda IŞİD'e karşı savaşa katıldı." başlığıyla verdiler, yani IŞİD'e karşı mücadelede uzun süredir ayak direten bir TC mevcut gibi.

TC, bu katılımıyla neyi hedeflediğini açıkladı: 100 km'lik bir güvenlik alanı. Ki bu alana 2 milyon Suriyeli'nin yerleştirileceği açıklandı. Ancak geri dönecekler arasında sadece mültecilerin olmayacağını tahmin etmek zor değil.

Suriye'deki savaşın başından bu yana IŞİD'e karşı savaştan sürekli kaçan TC, gerçekten, IŞİD'e karşı bir savaşta samimi olabilir mi?

IŞİD'in Ekonomisi...

Mayıs ayında, ABD özel kuvvetlerinin Suriye'nin doğusunda gerçekleştirdiği operasyonun detayları operasyonun hemen sonrasında medyaya çok yansıtılmadı. Geçtiğimiz ay The Guardian, Martin Chulov'un "Suriye'nin Izdırabı Tüm Sınırlardan Yayılırken" başlıklı yazısıyla operasyonun detaylarına ilişkin önemli bilgiler edinmemizi sağladı. Operasyonun detayları IŞİD'in ekonomisinin işleyişini anlamak açısından önem teşkil ediyor. IŞİD'in en önemli gelir kaynaklarından biri olan petrol ticaretine ilişkin önemli belgeler ve ilişkileri ortaya koyan yazı, IŞİD'in petrol ve gaz rezervlerinin nasıl işletileceği, satılacağı noktasındaki karar merci Ebu Sayyaf üzerine kurulu.

IŞİD'in ekonomisini ve bölgede eriştiği konumu anlamak için IŞİD'in petrolle ilişkisine bakmak gerekir. IŞİD 2013'ün ortalarından itibaren özellikle Tunuslu askerleri aracılığıyla Suriye'nin doğu bölgelerinde petrol satışına başladı. IŞİD'in petrol ticaretinden elde ettiği günlük gelirin 1-4 milyon dolar arası olduğu farklı mecralarda yazıldı, çizildi. 2014 Haziran'ında IŞİD bölgedeki en önemli petrol sahalarından birini, yani Musul'u ele geçirdi. Aslında bu durum, IŞİD'in yayılma hareketlerinde bir strateji izlediğinin göstergesi. IŞİD, önemli rezervleri kontrol ediyor. Bu strateji doğrultusunda hedef alınan sadece petrol ve doğalgaz rezervleri değil, tarım alanları, merkez bankası ve büyük banka şubeleriydi de.

IŞİD'in diğer gelir kaynakları arasında, gasp, tarım arazileri ve ticari işletmelerden alınan haraçlar, ulaşım hatlarındaki vergiler, müslüman olmayanlardan alınan himaye bedelleri yer alıyor.

Ve tabi özel finansör bağışları yer alıyor…

Chulov yazısında Observer'a konuşan batılı bir istihbarat yetkilisinin açıklamasına da yer vermiş; "Türkiyeli yetkililer ve IŞİD arasında bir ilişki olduğuna ilişkin yüzlerce belge var." Mayıs ayındaki operasyonun detayları arasında tam da bu var. Devlet yetkilileri ile Ebu Sayyaf arasındaki petrol alım-satımına ilişkin birçok belge… IŞİD'in kontrol ettiği bölgelerde kendine yeter bir ekonomi oluşturamayacağı açık. İşte TC tam da bu noktada devreye giriyor. IŞİD'in Tunuslu satıcılarının da, Ebu Sayyaf'ın da en büyük müşterisi TC.

Kontrolsüz Para Geçişi

15 Nisan'da yapılan genelge değişikliğiyle TC, gümrük giriş noktalarından hiçbir beyanda bulunmadan nakit para sokulmasını kabul etti. Seçimlerden hemen sonra, haziran ayında yapılan değişiklikle, Nisan ayındaki düzenleme biraz daha genişletildi ve yolcuların yanlarında 25 Bin TL ya da 10 Bin Avro nakit olarak çıkarması serbest hale getirildi.

Hemen ardından IŞİD ve ÖSO'nun TL'ye geçmesi, gümrükteki para geçişinin daha büyük bir politikanın parçası olduğunu gösteriyor. Bakanlık, mevcut genelgelerin sadece girişi serbest olan paraları ilgilendirdiğini söylese de, düzenlemeler, kaynağı ile ilgili herhangi bir kısıt olmadığı için IŞİD'in para hareketliliğinde bulunmasına olanak tanıdı.

Savaş başladığından bu yana, Suriye'deki bankacılık sistemi çöktüğü için nakit para önemli. Yakın zamana kadar dolarla satılan petrol artık TL ile satılmaya başlandı. Bu TL'nin önemini arttıran etmenlerin başında geliyor.

Öte yandan IŞİD'in TL'ye geçmesi, özellikle TC'deki IŞİD finansörlerinin bu genelgeden faydalanarak IŞİD'ı daha rahat desteklemesinin önünü açıyor. Yani yukarıda IŞİD'in en önemli gelir kaynaklarından biri olarak değerlendirdiğimiz özel finansör bağışları...

Para hareketliliğinin boyutunu anlamak için Suriye'ye yakın şehirlerin emisyon hareketlerine bakmak yeterli. Bu bölgelerde özellikle Temmuz ayında ciddi bir yükseliş gözlemleniyor.

Bölgedeki İş Ortakları

TC, IŞİD'e karşı bir savaşta tabi ki samimi olamaz. Çünkü TC ve IŞİD, bölgedeki iş ortakları. İş ortağının ekonomisini daha "sürdürülebilir" hale getirmek için TC, IŞİD ve benzer grupların parasal hareketlerini kontrol dışına çıkartıyor, onlara daha rahat hareket etme imkanı yaratıyor.

Tabi ki bu pazarlığın bir parçası olarak TL'ye geçen IŞİD de, TC'nin savaş ekonomisini rahatlatıyor. TC ekonomisinin krize karşı "sağlam" durmasının nedenini merak edenler, TC ekonomisini ayakta tutan temel faktöre, yani kayıt dışı ekonomi verilerine bakabilirler: Ödeme Dengesi Verilerine göre, TC'de 8.9 milyar dolarlık kaynağı belirsiz para var.

Yine de TC'nin IŞİD sevdası vazgeçilmez değil tabi. Ne de olsa serbest piyasa kapitalizmi!

İHBAR ET, PARA KAZAN 'MUHBİR VATANDAŞ'

Mercan Doğan
mdogan@meydangazetesi.org

Devlet terörünün had safhaya ulaştığı günlerden geçerken, 31 ağustos 2015 tarihli resmi gazetede yayınlanan yönetmelik ile yürürlüğe yeni bir uygulama girdi. Kısaca "ihbar et, para kazan" olarak özetleyebileceğimiz "Muhbir Vatandaş" uygulaması, devlet iktidarlarının özellikle baskısını arttırdığı dönemlerde başvurduğu bir yöntem olarak karşımıza çıkar.

ABD Tipi Terörle Mücadele

Western filmleri denilen kovboy filmlerini düşündüğümüzde, gözümüzün önüne sallanan bar kapısı, çift tabancalı atlı kovboylardan sonra, üzerinde "Wanted"(Aranıyor) yazan ve kellesine ödül konulmuş haydut fotoğrafları gelir. Kasaba halkından biri bu hayduta rastladığında, halkın iyiliği için hemen şerife bildirip ödülü kapmalıdır. Elbette bu uygulama ABD'de, Teksas ve kovboy filmleriyle sınırlı değildir.

Muhbir Vatandaşlık uygulaması, ABD'de 1950'lerde Wisconsin'in sağcı senatörü Joseph McCarthy döneminde yoğunlaşmıştır ve günümüzde de sürmektedir. Şu an uygulamada olan Dışişleri Bakanlığı'nın Diplomatik Güvenlik Bürosu'nun başlattığı "Uluslararası Terörizm ile Savaşma Yasası" kapsamında, muhbirlere 1 ile 25 milyon dolar arasında değişen para ödülleri verilir.

1984 yılından bugüne kadar ABD hükümeti, 60 muhbire toplamda 100 milyon dolar ödül vermiştir.

İstibdat Döneminin "Jurnalci"sinden Darbelerin "Sayın Muhbir Vatandaşlar"ına

Muhbirliğin tarihi, dünyanın dört bir yanında olduğu gibi bu topraklarda da oldukça eskilere dayanır. Resmi tarih yazıcılarının kaynaklarına göre, yasaklarıyla ünlü IV. Murat, muhbir kullanan ilk padişahtır. Ancak II. Abdülhamit'in 1877-1908 yılları arasında I. Meşruiyet'e son vererek uyguladığı baskıcı dönem denilen İstibdat döneminde, Balkanlar'da bulunan ittihatçiler başta olmak üzere tüm muhalif kesimlerin gammazlanmasıyla dilimizde ve aklımızda yer etmiştir jurnalcilik (muhbirlik).

TC'de ise özellikle 12 Mart 1971 ve 12 Eylül 1980 dönemlerinde başvurulan bir yöntem olmuştur. Bu dönemlerde sıkıyönetim komutanları halkı, postayla gönderdikleri "Sayın Muhbir Vatandaşlar" diye başlayan bildirilerle muhbirliğe teşvik etmiştir.

Erdoğan'ın Muhbirlik Çağrıları

Erdoğan'ın, 2013 Temmuzu'nda Taksim Direnişi ve sonrasında gerçekleştirilen tencere tava çalma eylemlerini işaret ederek komşuyu rahatsız etmenin suç olduğunu söylediğini hepimiz hatırlarız. Tencere tava çalanın, esasında kendisine biat etmeyenlerin, dava edilmesi gerektiğini halka salık vermişti Erdoğan.

2013'ün Kasım ayında ise, yine devlet iktidarının başlattığı "kızlı-erkekli ev" tartışmaları doruk noktasına ulaşmış; duyarlı insanların kızlı-erkekli kalan komşularını polise ihbar etmesi gerektiği konuşulmuştu. Polis de bu gençlerin ailelerine haber verecekti.

Aradan bir yıl geçip 2014 Kasımı'na gelindiğinde "Esnaf gerektiğinde askerdir, alperendir, kahramandır, polistir, hakimdir" sözleriyle esnaflara yaptığı çağrının ardından, 2015 Ağustosu'nda yaptığı Muhtarlar Toplantısı'nda Erdoğan, muhtarlara bu süreçte çok iş(!) düştüğünü söylemişti. "Benim muhtarım, hangi evde kim var? Gelecek, gayet uygun ve sakin bir şekilde kaymakamına, emniyet müdürüne bildirecek" demişti.

Devlet İktidarının Yeni Nesil Muhbirleri

Son olarak yürürlüğe giren bir uygulamayla, önceki açıklamaların kapsamı genişletilmiş ve detaylandırılmıştır denilebilir. Öncelikle ödüllendirilecek muhbirin sivil olması ve "teröristler" hakkında verdikleri bilgiyi istihbarattan, emniyetten, ordudan almamış olması gerekiyor. Ve herhangi bir şekilde, söz konusu suça katılmamış olması. Ödül miktarını, ihbar edilen bilginin niteliğine göre "Ödül Komisyonu" belirleyecek ve üst limit 200.000 tl olarak belirlenmiş durumda. Ancak "terör" örgütlerinin üst düzey yöneticileri yakalatıldığında bu ödül içişleri bakanının da onayıyla 20 kata kadar arttırılıp 4 milyon tl'yi bulabilir. Birden fazla kişiyi yakalatan, her biri için ayrı ödül alabilir.

Herkesin birbirine yöneltebileceği "terörist" suçlamasının önünü açan bu yönetmelik, devletin, toplumu genleriyle oynamaya yönelik bir politikasıdır. Devletin bu uygulamasıyla, baskısını arttırıp iktidarını güçlendirmeye çalışırken kendisine sorun yaratan -toplumda var olan- dayanışma genini değiştirerek paranoya ve düşmanlığa dönüştürmeye çalıştığını söyleyebiliriz.

GLOBAL BARIŞ GLOBAL SERMAYE

İlyas Seyrek
ilyas@meydangazetesi.org

Dünyanın pek çok yerinde savaşlar ve katliamlar, devletlerin büyük çıkar çatışmaları üzerinden devam ediyor. Savaş, biz ezilenler için yıkım olurken, gelişmiş silah endüstrisi, savaş teknolojisi ve savaş sonrası inşaat sektörüyle birlikte devletler ve tabii ki şirketler için büyük bir fırsat, büyük bir rant, büyük bir ekonomik kaynak oluşturuyor. Ekonomiyi beslemek anlamında savaş, devletler ve şirketler için çoğu zaman vazgeçilemez bir yöntem.

Ancak devletler ve şirketler savaş yöntemini her zaman doğrudan kullanmıyorlar. Bazen barış da, rant ve sömürü için yöntemsel anlamda oldukça "kullanışlı" olabiliyor.

Küresel Barış Endeksi, Ranta Endeksli

Avustralya, Sidney merkezli Ekonomi ve Barış Enstitüsü… Enstitü'nün en önemli çalışması olan Küresel Barış Endeksi; Economist dergisi ve derginin istihbarat birimi tarafından derlenen veriler kullanılarak, barış enstitüleri ve düşünce kuruluşlarında görev alan ekonomistlerin yer aldığı uluslararası bir panelde hazırlanıyor.

Enstitünün hazırladığı tüm raporlar ve yapılan araştırmalardan derlenen veriler, devletler, şirketler, Birleşmiş Milletler, OECD ve Dünya Bankası gibi kurumların yanı sıra, onlara sahada asistanlık hizmeti veren küresel sivil toplum kuruluşları ve politika enstitüleri (think-tankler) tarafından kullanılıyor.

Enstitü, her yıl periyodik olarak yayınladığı ve "huzurlu ülkeler sıralaması" olarak da adlandırılan raporunu, geçtiğimiz haziran ayı sonunda açıkladı. Barış, ekonomi, siyasi istikrar gibi kriterler göz önünde bulundurularak hazırlanan raporda TC devleti, 36 Avrupa devleti arasında sonuncu sırada yer alırken, dünya sıralamasında 162 ülke arasında kendine ancak 135. sırada yer bulabildi. İlk üç sırada ise İzlanda, Danimarka ve Avusturya yer aldı. Barış Endeksi çalışması, dünyadaki çatışma ve savaş bölgelerinin ayrıntılı bir haritasını çıkartırken, bu coğrafyalarda ortaya çıkan durumların detaylı raporlarını hazırlıyor.

Peki Bu Ne Anlama Geliyor?

Daha önce de belirtmiştik, Barış Endeksi'ni hazırlayan enstitü uzmanları Economist Dergisi ekibinden ve bu dergi, kapitalist şirketlerin en önem verdiği, verilerine güvendiği dergilerden biri. Yapılan çalışmaların, hazırlanan raporların şirketlerin çıkarına hizmet vermeyeceğini düşünmek gerçekçi değil.

Savaş kadar barışı da kendi çıkarlarına kullanmakta kararlı olan küresel sermaye güçlerine "barış dönemlerinde" bu desteği sağlayan en önemli kurumlardan birisi Ekonomi ve Barış Enstitüsü.

Hazırladığı "Küresel Barış Endeksi" çalışmasıyla dünyadaki çatışma ve savaş bölgelerinin ayrıntılı bir haritasını ve bu coğrafyalarda ortaya çıkan durumların raporlarını üreten Enstitü, kapitalistlere ve devletlere yatırım yapabilecekleri alanları belirterek sermayelerini artırmalarına yol açıyor.

Savaş ve çatışma bölgeleriyle ilgili tüm bu çalışmalar, gerek savaş sırasında o bölgede gerçekleşen büyük rantın hissedarlarını azaltacak şekilde, riski sevmeyen patronları oradan uzaklaştırarak, gerekse bölgenin savaş sonrası ihtiyaçlarını belirterek, gerçekleşecek olan bu daha büyük ve kapsamlı sömürüye ve sermaye akışına rehber oluyor.

Enstitü ayrıca, savaşların olmadığı coğrafyalarda da analizler yapıyor ve buralardaki ekonomik durum ile kapasiteleri saptayıp sermayedarlara yapabilecekleri yatırımlar hakkında seçenekler sunuyor.

Yayımlanan raporlarda ekonomik istikrarsızlıklara bolca dikkat çekilirken, devletlerin içeride yaşadığı çatışmalara ve siyasi istikrarsızlığa da neden olarak ekonomik krizler gösteriliyor. Bununla beraber, savaş ve çatışmaların da yine barış ekonomisine zarar verdiğini, barışı gerçekleştirmenin ekonomik açıdan istikrarı yakalamakla geleceğini söyleyerek bir tuzak kuruluyor. Böylelikle ezilen halkların paylaşma ve dayanışma içinde bir arada yaşamaları için olmazsa olmazlardan biri olan "barış" kavramı, söz konusu Enstitü tarafından, şirketlerin ve devletlerin sömürülerini artırmaları için onlara bir araç olarak sunuluyor.

Kapitalist Barış

Enstitünün şimdiye kadar yaptığı çalışmalarda kullandığı bir barış tanımı var. Pozitif ve negatif olmak üzere iki ayrı bağlamda ele alınıyor barış. Çalışmaya göre "negatif barış", şiddetin olmadığı bir atmosferi tanımlamak için kullanılıyor. "Pozitif barış"ın ifade ettiğiyse, şiddet varlığının ve korkusunun toplumdaki durumundan çok daha fazlası. Pozitif barış, sadece siyasal olanla ilgili değil, aynı zamanda toplumun sosyo-ekonomik durumuyla da ilintili. Pozitif barış durumunun oluşması için toplumun ekonomik açıdan da iyi bir konumda bulunması şart koşuluyor.

Küresel Barış Endeksi ile enstitü, özellikle pozitif Barış tanımının üzerinde duruyor. Barışçıl toplumları destekleyen ve ayakta tutan davranışları, yapıları ve organizasyonların desteklenmesi noktasının altını çiziyor.

Pozitif Barış tanımının kerameti burada ortaya çıkıyor. Sosyo-ekonomik durumun iyi olması için gerekli koşullar kapitalist dengelerle kuruluyken, bu dengenin, yani kapitalizmin o coğrafyalarda daha iyi işlemesi için desteklenmesi gereken kuruluşlar olarak kapitalist şirketler ve bu şirketlerle ilintili STK'lar ön plana çıkartılıyor.

Çalışma, işte bu barış tanımıyla birlikte hiç şüphesiz, şiddetin yanı sıra sistemin devamı için gerekli olan, kapitalist ekonominin çarklarını risk olmadan çalıştıracak bir barıştan bahsediyor. Yaptığı saptama ve analizlerle de kendince tasarlayıp çizdiği bu barış portresinin vücut bulması için şirketlere ve devletlere yol göstericiliğinde bulunuyor.

Bir yandan şirketlere sağladığı verilerle sermaye akışına uygun coğrafya arayan Ekonomi ve Barış Enstitüsü; öte yandan barış terimini yeniden anlamlandırıyor. Devletin ve şirketlerin barışının rant ve sömürü olduğu ortada. Kapitalizmin barış hali ve savaş hali…

SUYU SEL, ATEŞi YANGIN
BARIŞI BOMBA, SAVAŞI İŞGAL

Su temizler, ateş ısıtır. Ama bu su devletin seliyse, bu ateş de devletin yangınıysa, getirdikleri şey yalnızca ve yalnızca ölüm olur. Aksini iddia etse de, adına barış dediği zaman da katleder devlet, hem de bombalarıyla. Savaş zamanı da katleder elbet, hem de işgal ettiği tüm coğrafyalarda.

Devletin Suyu Seldir!

Bu sel öyle bir seldir ki, karşısına çıkan ne varsa önüne katıp ölüme taşır. Çocuklarımız, kardeşlerimiz, annelerimiz ve babalarımız gözlerimizin önünde yitip gider. Ağaçlar sökülür, ormanlar gözden kaybolur. Evlerimizden, pencerelerimizden girer sel, dükkanlarımızdan, kapılarımızdan çıkar; bizimle beraber olan ne varsa alır götürür …

Utanmazdır, sahtedir devletin seli. Dünyanın her dilinde "katliam" denilen şeylere "felaket" der, "doğal afet" der. HES'lerle, barajlarla, madenlerle talan eder köyleri, ormanları, çayırları; duble yollarla, sözde "yeşil yol"larla katleder ormanları. Derelere hükmetmek ister; yataklarını daraltır, yolunu değiştirir. Suyu elinde tutmak, kendine saklamak için, kapatır onu. Dolup dolup akamayan ırmaklar, taşmak ister ve taşar da sonunda. Artvin'de 8 kişi yaşamını yitirdiğinde, bu devlet kayıtlarına felaket diye geçerken, bizlerin yüreklerine yeni bir öfke tohumu düşüren bir katliam olur artık.

Devletin Ateşi Yangındır!

Alevle ağacın en çirkin buluşmasıdır devletin yangını. Çünkü bir şeyi yok etmenin en iyi yolu, yakıp yıkmaktan geçer. "Terörist"leri saklandığı yerden çekip çıkarmak için yakılır ormanlar; orada yaşayanlar artık yaşayamasın diye yakılır çayırlar ve köyler; bir dil artık unutulsun, devletin düzenine uymayan, bir türlü baş eğmeyen bir halk, artık susturulsun diye ateşe verilir bütün bir coğrafya. Devlet her şeyi görebilsin diye, her şeye kanlı elini daldırabilsin diye vardır devletin yangını.

Fakat unutulmamalıdır ki, çıkan her yangından sonra yeniden doğar

İŞTE DEVLET

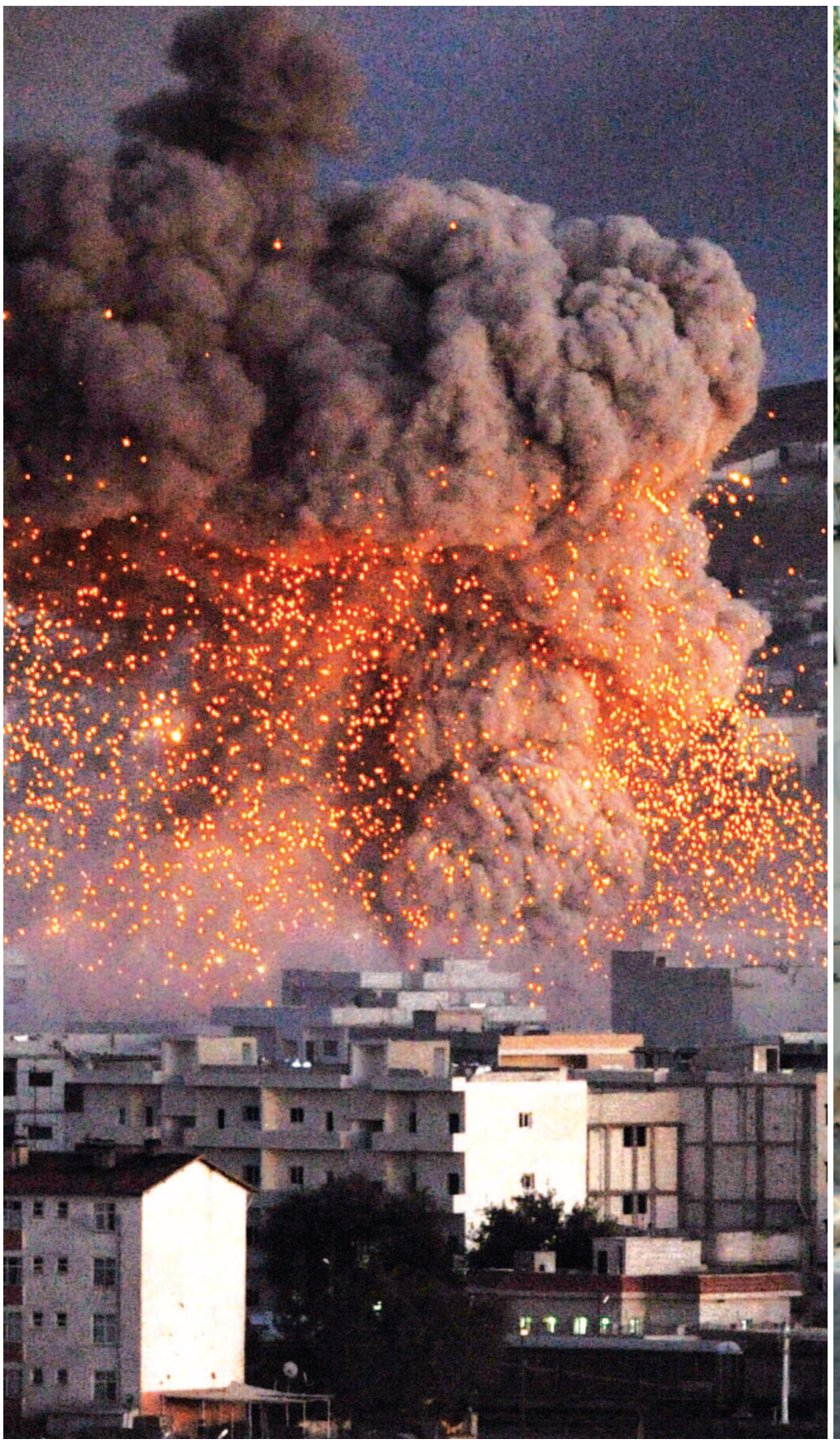

ormanlar. Gerçekten böyledir bu; en baştan filizlenir, köklerini en derine salar ağaçlar. Kimi çam ağaçlarının kozalakları yangın esnasında patlayarak, ileriye doğru fırlatır kendini; içindeki tohumlar saçılır, yeni topraklarda, yeni umutlarla...

Devletin Barışı Bombadır!

Devlet kendisine barış diye uzatılan her eli kırar! Devletle barış olmaz; yapılan onca müzakerenin, görüşmenin, huzur söylemlerinin arkasında ağır ağır yürütür "savaş planları"nı. Devletin barışı bombadır çünkü, onun için her barış anlaşması, yeni bir savaş başlatmak için bir fırsattır. Öyle ki, yüreklerinde taşıdıkları umutları, oyuncaklara yükleyerek sınırın öte yakasına taşımak isteyen devrimcilere, çantasında bomba taşıyan bir alçakla karşılık verir.

Barış ile devlet ancak böyle alçakça bir oyunla bir araya gelebilir. Bu yüzden, devlet ne zaman barışı ağzına alırsa, emin olun bir yerlerde bombalar patlar, "teröristler" imha edilir. Ve bu topraklarda yaşayanların en azından bir kısmını terörist olmaktan kurtaran şey, belki de yanı başlarında henüz bir bomba patlamamış olmasıdır!

Devletin Savaşı İşgaldir!

Kavga ya da mücadele demez hiçbir zaman, dese bile yakışmaz ağzına; eğreti durur. Çünkü, devletin savaşı işgaldir! O kontrol etmek ister, ele geçirmek ister, kendine saklamak, tuttuğu her şeyi kendine dönüştürmek ister.

Komşuluk nedir bilmez devlet, onun için dünyada iki tane toprak parçası vardır: Kendisin olanlar ve kendisinin olmayanlar. Hele bahsi geçen komşu Kürt ise, bu komşuluktan onların payına top, tüfek mayın ve bomba düşer; işgal düşer! Topyekün bir coğrafyanın işgalinin tetiklediği halk isyanları düşer.

Bu isyandan da elbet her gün biraz daha büyüyen, büyük bir dirençle ilmek ilmek örülen yeni bir dünya doğar!

Anarşist Yayınlar Dizisi(3)

Bence devrimci bir gazetenin asıl yapması gereken şey, her alanda yeni toplumsal ilişkilerin doğmakta olduğunu, eski kurumlara karşı giderek bir öfkenin büyümekte olduğunu haber veren belirtileri toplamak ve sayfalarında bunlara yer vermektir. (...)

İnsanlara, arkalarında tüm insanlığın güm güm atan yüreğinin bulunduğunu, yüzyıllar süren haksızlıklara karşı bir isyan ve yepyeni bir yaşam biçimi oluşturma girişimlerinin başlatıldığını hissettirmek gerekir; budur devrimci bir gazeteye düşen iş.

Pyotr Kropotkin

Fransa'da Anarşist Yayınlar

Zeynel Çuhadar
zeynelcuhadar@meydangazetesi.org

Anarşist Yayınlar isimli yazı dizimizin üçüncü bölümünde Paris Komünü'nün beşiği, anarşist devrim mücadelesinde sembol isimlerin mücadele ettiği Fransa topraklarında yayınlanmış anarşist yayınları inceleyeceğiz.

Fransız İhtilali sırasında işçiler arasında yayılmaya başlayan anarşizm, Fransa'daki tarihinde ülkenin hemen her dönemine derin etkileri olan bir düşünce ve hareket haline geldi.

1840'larda yoldaş Pierre Joseph Proudhon'un yazılarıyla ve temelini attığı projelerle kendini yaratan hareket Komün'ün örgütlenmesinden Enternasyonal'e, oradan sendikal harekete dek birçok alanda etkisini artırdı. Sadece bu kadarla sınırlı değildi elbet. Anarşist devrim mücadelesinde adeta sönmeyen birer meşale olmuş sayısız yoldaş geldi geçti Fransa tarihinden. Alevler içinde yanan barikatların ardında bir militan, Yaralıların Bakımı İçin Kadınlar Birliği'ni kurduğunda bir şifacı olan Louise Michel'den, Bakunin'in yoldaşı, Birinci Enternasyonal'in başarılı propagandisti James Guillaume'e, Eylemle Propaganda Kuşağı'nın cesur temsilcileri Emile Henry ve Jules Bonnot Çetesi'nden Fransa zindanlarında beş yıl tutuklu kalan Kropotkin'e kadar sayısız anarşistin mücadelesine ev sahipliği yaptı bu topraklar.

Yazı dizimizin bu ayki bölümünde işte bu devrimci tarihin yazılı belgelerinin üzerine incelemeler yaptık.

L'Anarchie

Bu isimle yayınlanan ilk yayın 1850 yılında Anselme Bellegamigue tarafından yayınlandı. Gazete formatındaki L'Anarchie, "anarşist" adını benimseyen ilk yayın organıydı. Sadece iki sayı çıktı. Daha sonra 1905'in Nisan ayında, bireyci çizgideki Albert Libertad isimli bir anarşist tarafından yeni bir versiyonu yayınlanan Paris merkezli gazetenin destekçileri arasında Emile Armand, Andre Lorulot, Emilie Lamotta, Raymond Callemin ve Victor Serge gibi isimler bulunuyordu. 13 Nisan 1905'ten 22 Temmuz 1914'e kadar 484 sayısı yayınlandı. Sonra 1926 yılında Louis Couvet gazetenin üçüncü neslini yayınlanmaya başladı. Bu versiyonu ise 3 yıl sürdü. İlk kez yayınlandığı 1800'lü yıllardan beri bazen kısa, bazen uzun periyotlarda yayınlanan gazetenin etkisi sınırlı oldu.

Le Revolte

Pyotr Kropotkin'in İsviçre'ye sürüldüğü yıllarda, François Dumartheray ve Georges Herzig ile birlikte çıkardığı anarsişt-komünist çizgideki Le Revolte (İsyan) gazetesinin ilk sayısı, 1879 yılında İsviçre'nin Cenevre kentinde yayınlanmaya başladı. İlk sayısı 2000 adet basılan gazete, Kropotkin'in yoldaşı olan, aynı zamanda yayın ekibine de katılan Élisée Reclus tarafından finanse ediliyordu. Gazetenin çıkarıldığı sıralarda Reclus ve Kropotkin, Cenevre gölü yakınlarındaki Clarens köyünde yaşıyorlardı. Daha sonra, Kropotkin İsviçre'den sınır dışı edilip Fransız Lyon mahkemesince mahkum edildiğinde, Le Revolte gazetesinde yeni bir editöre ihtiyaç duyuldu. Reclus bu iş için başta tereddüt etmesine rağmen yoldaşı Jean Grave'i önerdi. Grave, Reclus'un önerisini kabul etti ve 1883 yılında bu vesileyle Cenevre'ye taşındı. İki yıl sonra Grave gazete için Fransa'ya geri döndü. 1887 yılında gazetenin adı artık La Revolte olmuştu. La Revolte'nin son sayısı 14 Mart 1885 tarihinde yayınlandı. La Revolte Mayıs 1886'ya kadar ayda iki kez, sonrasında ise haftalık 4 sayfa olarak yayınlandı. Gazetenin 1886'da 4000 olan tirajı 1889'da 6000'e kadar yükseldi. İlk çıktığı İsviçre ve yayınlandığı Fransa topraklarında büyük toplumsal etkileri olan La Revolte, işçi hareketlerini doğrudan etkiledi. Paris Komünü'nün ardından büyük bir darbe alan anarşizmi, güçlü bir şekilde ayağa kaldıran sürecin temellerini atan bir yayın organı olarak hafızalara kazındı.

L'En Dehors

Fransızca yayınlanan gazete, 1891 yılında Zo d'Axa tarafından yayınlanmaya başladı. Yayın ekibinde sayısız anarşist eylemcinin yer aldığı gazeteye Zo d'Axa ile yakın ilişkideki Albert Libertad ve eylemle propaganda kuşağının öne çıkan isimlerinden Emile Henry gibi isimlerin yanı sıra Jean Grave, Bernard Lazare, Octave Mirbaeu, Saint-Pol Roux, Tristan Bernard, Georges Darien, Lucien Descaves, Sebastian Faure, Felux Feneon, Camille Mauclair, Emile Verhaeren, Adolphe Tabarama gibi çok sayıda anarşist katkıda bulundu. Anarşist basını susturmak için açılan Trinity davasında Zo d'Axa ve birçok arkadaşı tutuklandı ve L'En Dehors projesi bir süreliğine sona erdi.

1922 yılında bir başka L'en Dehors, Emile Armand takma ismini kullanan Ernest Juin Armand tarafından yayınlanmaya başlandı. Armand, bireysel özgürleşme, kadın özgürlüğü ve anarşizmin savunulduğu metinler yayınlıyordu. Gazetenin bu versiyonu İkinci Dünya Savaşı'nın başlamasıyla sona erdi. Ekim 1939'da ise yayını durdu. Bu versiyonundan yıllar sonra 2002 yılında L'en Dehors projesi tekrar başladı. Gazetenin yeni versiyonu Amerika'da yayımlanan Green Anarchy ile yapılan işbirliği ve birkaç destekçinin (Lawrence Jarach, Patrick Mignard, Thierry Lode, Ron Sakolsky, Thomas Slut) katkısıyla yayına tekrar başladı. Kapitalizm, özgür aşk, insan hakları ve sosyal mücadeleler gibi konu başlıklarındaki istikrarını korudu. L'En Dehors şimdilerde internet sitesiyle olarak sanal ortamda yayınına devam ediyor.

L'Unique

Zo d'Axa'nın tutuklanmasına karşı gösterdiği dayanışmayla adı öne çıkan Fransız anarşist Emile Armand'ın gazetesi L'Unique, 1945 ve 1956 yılları arasında toplam 110 sayı yayınlandı. Diğer yazarlar arasında Gerard de Lacaze-Duthiers Manuel Devaldes, Lucy Sterne, Teheresa Gaveher gibi isimler yer alıyordu. Gazetenin illüstrasyonlarını ise Armand'ın yakın dostu Louis Moresu yapıyordu.

Xin Shiji

Çin anarşizminin iki kanadından biri olan Paris grubu tarafından yayınlanan Xin Shiji, Fransa'da yaşayan Çinli anarşistlerin yayın organıydı. İlk sayısı Haziran 1907'de yayınlanmaya başladı. Yazar ve destekçileri arasında Wu Zhihui, Chu Minyi, Li Shizeng, Zhang Renjie yer alıyordu. Kendilerine göre farklı bir çizgide yer alan Tokyo grubu ise, o sıralarda yerli özelliklere ve Asya geleneklerine daha çok vurgu yapıyordu. Xin Shiji'de yapma bir dil olan Esperanto kullanıyordu. Gazetenin yazarları, Mihail Bakunin ve Peter Kropotkin'in düşüncelerinden ilham aldılar. 1920 yılının Mayıs ayına kadar yayınlanan Xin Shiji, finansman sorunları nedeniyle dağılana dek 121 sayı yayınlandı ve Avrupa coğrafyasında sürdürülen anarşist mücadeleye farklı bir bakış açısı getirdi. Dergi yayınlandığı onca yıl boyunca Çince'ye çevrilmiş pek çok kaynak bıraktı. Bakunin, Kropotkin, Proudhon ve Malatesta'nın temel eserlerinin Çince'ye kazandırılmasında ve mücadelenin toplumsallaştırılmasında büyük etkileri oldu.

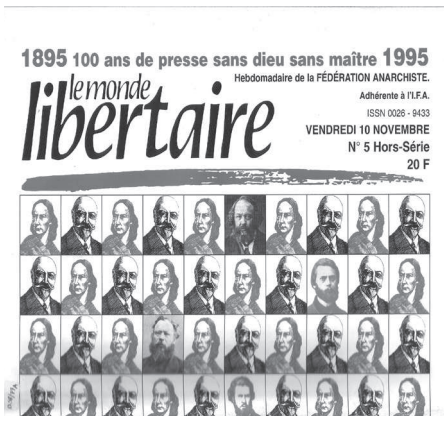

Le Monde Libertaire

Anarşist Federasyon'un 1858 yılında kurulan yayın organı Le Monde Libertaire'in temelleri, Joseph Dejacque tarafından atıldı. İlk yayınlandığında adı Le Libertaire olan gazetenin yayın ekibinde Louise Michel'den Sebastian Faure'ye birçok yoldaş yer aldı ve 100.000 tiraja kadar ulaştı. 1953 yılında federasyonda yaşanan ayrışma sonucunda, Le Libertaire ismini Liberter Komünist Federasyon kullanmaya başladı.

Le Monde Libertaire, 2004 yılının Ekim ayında ellinci yıldönümünü kutladı ve bunun şerefine 400 sayfalık bir koleksiyon sayısı hazırladı. 2002 yılında gazete formatından dergi formatına geçen Le Monde Libertaire, şimdilerde haftalık periyotta yayınlanmaya devam ediyor.

Capgras Sendromu

Devrim Varol
devrime@meydangazetesi.org

Her şey size garip ve yapaymış gibi görünmeye başlıyorsa, etrafınızdaki hiçbir şeyin gerçek olmadığı duygusuna kapılıyorsanız, her yeri bir sahneye benzetiyor, herkesi de o sahnede rol yapanlar olarak algılıyorsanız, sizde de Capgras Sendromu olabilir. Mesela annenizin yüzüne bakıp "karşımdaki insan anneme benzeyen ama annem olmayan birisi" diyebilirsiniz bu sendromun etkisiyle. Çevrenizdeki her şeye kuşkuyla yaklaşır, güven duyamazsınız.

Adını Fransız psikiyatr Jean Marie Joseph Capgras'dan alan bu sendrom, genelde kafasına darbe almış ya da Alzheimer gibi "hastalık"lardan mustarip olan kişilerde görülür. Ebeveynlerinin, eşinin, kardeşinin, köpeğinin, hatta kimi durumlarda, kendisinin bile bir "sahtekar" olduğuna inanır.

Ünlü sinirbilimci Prof. Vilayanur S. Ramachandran, "Phantoms In The Brain" adlı kitabında, annesinin ve babasının birer "sahtekar" olduğunu söyleyen Capgras sendromlu bir gencin durumunu anlatır. Gencin herhangi bir duyguyu deneyimlemek ya da yüzleri tanımak konusunda bir sıkıntısı yoktur. Ne var ki, tanıdık yüzler söz konusu olduğunda herhangi bir duygu hissedemiyor ve dolayısıyla anne babasının gerçek anne babası olmadığını, tıpkı onlara benzeyen fakat onların yerine geçmiş birer "sahtekar" olduklarını düşünüyordu.

Normalde, tanıdık bir yüz gördüğümüzde, beynimizin bellek, öğrenme, duygusal denge ve sosyalleşme konularından sorumlu temporal lobundaki görsel patikalar harekete geçer. Sonra, bu etkinlikler, duygusal hafıza ve duygusal tepkilerin oluşmasından sorumlu beynin amigdala bölgesini uyarır ve o yüzü tanımamızı sağlar. Ne var ki, bu sendromdan yakınan hastalar yakınlarının yüzünü gördüklerinde, yüzleri tanıyor fakat tanıdık birini görmenin verdiği o sıcaklık/yakınlık hissini yaşayamadıkları için sanki o kişi gerçek değilmiş de onun yerine bir sahtekar geçmiş sanrısına kapılıyorlar.

Capgras Sendromu, nörolojideki en tuhaf ve en nadir görülen vakalardan biri sayılıyor. Ama bu yazıyı okuduktan sonra çevremize daha dikkatli bir biçimde bakalım. Gezindiğimiz sokakta, bindiğimiz dolmuşta, iş yerimizde ve okulumuzda, bu sendromun belirtilerini gösteren ne kadar çok kişi görüyoruz? Bu bizi şaşırtıyor mu peki?

7 gün 24 saat devletin resmi propagandasıyla yüklenmiş olan medyanın etkisi, yine de gerçeklerin üzerini bütünüyle örtemiyor. Sahteyle gerçeği ayırma gayreti, beraberinde, her şeye kuşkuyla yaklaşmayı getiriyor.

Tüm renkli ve göz alıcı şovlarına karşın "televizyondaki kişi özgürlükten söz eden birisine benziyor ama hiç de öyle olmayan birisi" denebiliyor. Seçimden seçime köyüne gelen bir politikacıya da güvenilmiyor. Medyanın, derelerini savunan köylüyü düşman göstermesine de, devletin baskısına karşı öfkesini sokaklara taşıyanı terörist olarak nitelemesine de, militarist orduya katılmayı reddeden genci vatan haini olarak adlandırmasına da...

İnanılmıyor da, insanı da, doğayı da katledenlerin hiç bir şey olmamış gibi davranmaları insanda başka bir kuşkuya yol açmıyor da değil. Barış diyenlerin hala operasyona devam etmeleri, ekoloji diyenlerin orman kesmeleri, çözüm diyenlerin ev baskınlarına girişmesi…

Capgras Sendromu'nda çözüm olarak duygusal hafıza ve duygusal tepkilerin kuvvetlendirilmesi önerilir. Görülenin hatırlanması, gerçeğin unutulmaması için böyle salık verilir.

Şimdi bizler de yakınımızdakilere, kendimize dönüp bakar, gerçekleri unutmamaya çalışırken, bizden gizlenen gerçekleri bulup sıkıca tutmalıyız. İktidarlar tarafından yok edilmek istenen toplumsal belleği ve toplumsal tepkiyi daha da kuvvetlendirerek, sahtekarlıklardan birer birer sıyrılmalı ve gerçeği savunmalıyız.

GERÇEK RAHATSIZ EDiCiDiR

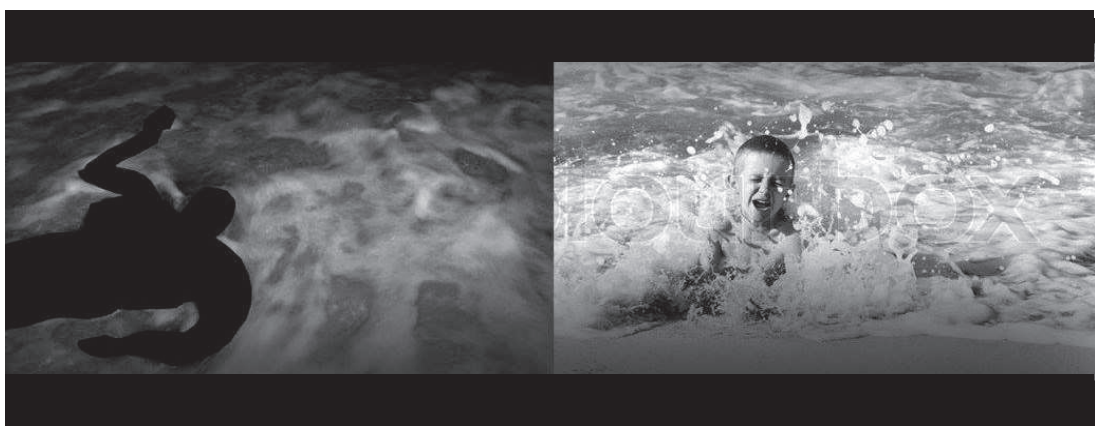

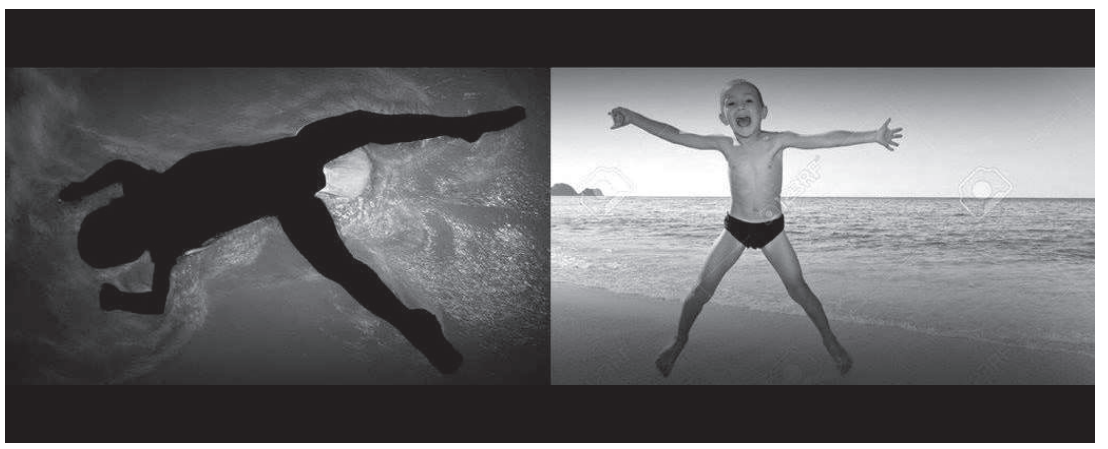

Ağustos ayı içerisinde Akdeniz'i geçmeye çalışırken yaşamını yitiren göçmenlerin fotoğrafları basının yanı sıra sosyal medya sayfalarında da paylaşılmıştı. Ancak kimi sayfalarda bu görüntüler, bazı kullanıcı yorumlarında "ceset pornosu" gibi nitelemelerle sansürsüz olarak paylaşılması eleştirilmişti.

Bu görsellerle ilgili Sanalt Kolektifi, yukarıda paylaştığımız çalışmaları 'Gerçek Rahatsız Edicidir' başlığıyla paylaştı. Çalışmada kullanılan imgelerin rahatsız ediciliğinden daha fazla rahatsız edici olanın göçmen çocukların ölmesine neden olan devlet şiddeti olduğuna dikkat çekti.

Göçmen Hayatlar

Özgür Oktay
ozoktay@meydangazetesi.org

Savaşın yaşamı doğrudan yok ettiği bölgeleri terk etmek zorunda kalan göçmenler, refah umuduyla gitmeye çalıştıkları Avrupa devletlerin sınırlarında hayatta kalma mücadelesi veriyor. Avrupa devletleri ise bir yandan, savaşla hiç ilgileri yokmuşçasına, BM Mülteciler Yüksek Komiserliği gibi kurumlarla kurtarıcı rolüne bürünürken, diğer yanda Frontex gibi sınır polisi kurumlarıyla göçmen gemilerini batırarak katliam yapıyorlar.

Bu katliamların toplumda yarattığı huzursuzluk, kısmen Avrupa'da son dönemde yükselen ırkçılıkla, kısmen de kapitalizmin beyaz kölelerini daha fazla hırpalamaması için emek gücüne katılan ucuz göçmen emeği ile yatıştırılıyor.

Ana akım medyadaki haber ve yorumlar da kullandığı tanımla hangi işlevi gördüğünü belli ediyor. Son zamanlarda açıkça ırkçı olmayan bazı kesimlerin kullandığı göçer (migrant) terimi de, aslında genel olarak göç eden hayvan ve insan topluluklarını niteliyor. Diğer tarafın kullandığı kelime ise "mülteci".

Avrupa'nın ahlaki mirasını aldığı Kilise ve Antik Yunan tapınaklarında bir uygulama olan iltica, devletlerin baskısından kaçan suçluların ve kölelerin "sığınması" anlamına geliyor. Yunan tapınakları kölelerin başka sahiplere satılmasını sağlarken, kilise ise bu kaçakları kendi kölesi olarak kullanmış.

Avrupa'da Yükselen Faşizm

Avrupa'da göçmenlere yapılan faşist saldırılardan Romenler'in sınır dışı edilmesine gittikçe yükselen ırkçılık, artan "göçmen sorunu" ile tepe noktasına ulaştı. Nisan ayında Fransa'nın Sosyalist Partili Cumhurbaşkanı François Hollande'ın, Akdeniz'de göçmen kaçakçılığı için kullanılan botların tespit edilerek askeri kuvvetler tarafından imhası için BM Güvenlik Konseyi'ne verdiği teklif, Avrupa Konseyi'nin ilk taslağında yer alırken muhalif kesimlerden gelen tepkilerinden sonra geri çekildi. Ancak fiili durum teklif edilenden çok da farklı değil.

Avrupa Komisyonunda konuşulan Akıllı Sınırlar Paketi ise fişlemenin artmasına, vize ihlalinin kolayca saptanmasına ve polise verilen kaynakların artmasına yol açacak. AB Devletleri, göçmenlere "kaçak girişi cezalandırma" gerekçesiyle baskı uygularken, "insan kaçakçığını engellemesi" dolaylı söylemiyle, doğrudan yaşamına saldırıyor.

Avrupa kapitalizmi ezilenleri en çok uzaktan sömürmeyi sever. Ancak bu sömürüyü mümkün kılan savaşın açınılmaz sonucu olarak yüz binlerce göçmen kapısına dayanmakta diretiyor. Kapitalizmin mülteci / göçmen yasaları ise, her zaman yaptığı gibi ezilenlerin direnişini kendi karına çevirmeye yarıyor. Göçmenler "yasadışı" olarak sınırlardan geçiyorlar ama hem an sınır dışı edilme tehlikesi altında, tüm işçi haklarından mahrum, düşük ücretlerle çalışmak zorunda kalıyorlar.

Göçmenlere Yollar

Doğu Akdeniz'den Manş Tüneline Şavaştan Kaçan Göçmenler

Suriye'deki savaş, bölgede yaşayan halkları katlederken, katliamlardan kaçabilenler ise yine bir ölüm-kalım mücadelesine giriyorlar. BM verilerine göre, yaşadığı yerleri zorunlu olarak terk edenlerin 7.6 milyon kadarı Suriye sınırları içinde, 1.6 milyonu TC'de, 1.2 milyonu Lübnan'da, 1 milyonu ise Irak ve Ürdün'de bulunuyor. Yarısından fazlası çocuk yaşta olan göçmenler, mülteci kampları ya da çadır kentler gibi dikenli tellerle çevrili bölgelerde ya da sokaklar ve parklarda kalırken yeteriz gıda, susuzluk ve salgın hastalık riskleriyle karşı karşıyalar. Suriye, Irak, Afganistan ve Libya gibi savaş bölgelerinden gittikçe artan sayıda insan ise Avrupa ülkelerine gitmeye çalışıyor.

Sadece Ağustos ayı içerisinde AB sınırlarını geçen 100 binden fazla göçmen var. 2015'in ilk 7 ayında sınırı geçen göçmenlerin sayısı 340 bine, önceki yılın aynı dönemdeki sayının 3 katına ulaşmış. Göçmenlerin yolculuğu, birbirleri arasında pasaport kontrolleri az olan hatta çeşitli yerlerde kontrol olmayan Schengen ülkeleri sınırlarına varana kadar oldukça zorlu geçiyor. Bazen denizden botlarla, bazen kamyonların içinde aşılan sınırlarda 2015'in başından beri yaşamları yitiren göçmenlerin sayısı ise 2500'ü geçiyor.

Fransa-İngiltere

Kıta Avrupasından İngiltere'ye kara yoluyla geçişi sağlayan tek tünel, Manş denizinin altından geçer. Manş tünelinin girişi olan Calais sınır kapısının yakınında ise göçmenlerin kendi kampları bulunuyor. Göçmenler gece saatlerinde yollarda bekleyen kamyonların arka dorsesine ya da altına saklanarak, yoğun kontrollere rağmen İngiltere'ye geçiyorlar. Bir gecede yaklaşık 150 kişinin İngiltere'ye geçtiği sınırda yılın başından beri 18 bin göçmen gözaltına alınmış.

Libya-İtalya ve Malta

Birçok göçmen, önce Tunus ve Mısır üzerinden Libya'ya, oradan da deniz yoluyla İtalya ve Malta'ya geçmeye çalışıyor. Göçmenler, insan kaçakçılarının pusulası bozuk, yakıtı yetersiz tekneleriyle Akdeniz'i geçmek zorunda. Her gün yüzlerce göçmenin denize açıldığı bu kıyılardan, batan mülteci botlarının, kıyıya vuran cansız bedenlerin haberleri geliyor.

Güvertede yolculuk etmeye parası yetmeyenler kargo bölümüne kapatılıyor ve tekne battığı durumda bu bölmelerden çıkamadıkları için yaşama şansları kalmıyor. Batan gemilerden kurtulanlar ise Libya sahil güvenliği tarafından denizden alınıp "yasa dışı göçmenlerin" toplama kampına götürülüyor.

Uzun Yaşamlar Kısa

Sarp Can Bilgili

Sırbistan-Bosna Hersek-Hırvatistan-Slovenya-Avusturya

Göçmenlerin, başka bir Schengen sınır kapısı olan Avusturya'ya geçişleri ise genelde yük kamyonlarının içinde oluyor. Birçok göçmen, kişi başı 1250 avro gibi para karşılığında, yük kamyonlarının içinde balık istifi halinde, havasızlıktan boğulma tehlikesi altında bu sınırdan geçebiliyor. Ağustos ayının son haftasında, 70 göçmen bir tavuk kamyonunun içinde yaşamlarını yitirdi.

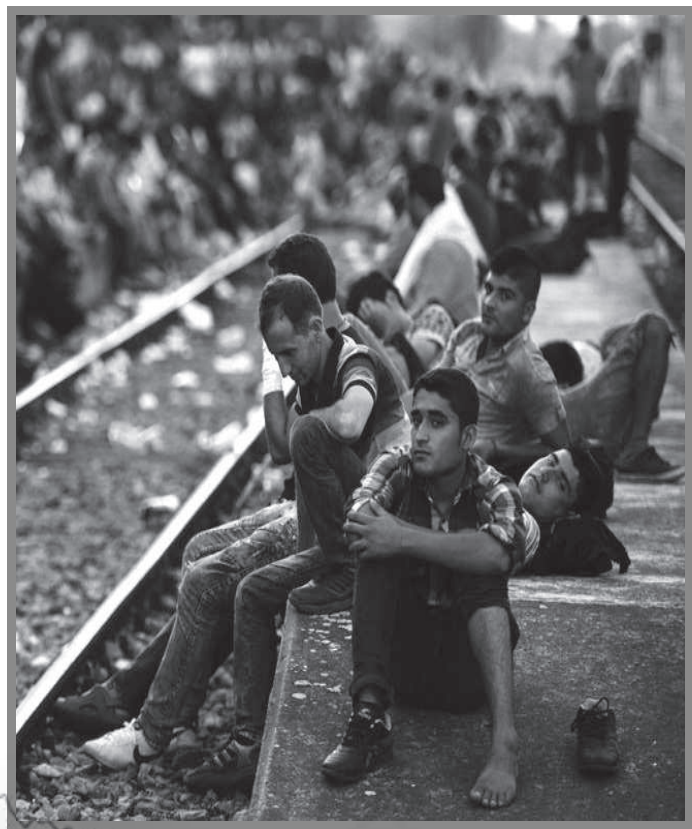

Yunanistan-Makedonya-Sırbistan-Macaristan

Makedonya'nın Yunanistan sınır kapısında, gümrük polisi toplu çıkış yapmak isteyen binlerce göçmene biber gazı ve ses bombalarıyla saldırdı. Bu olayın ardından yüzlerce asker sınır kapısına getirildi.

Sırbistan içinden kara ve demir yollarında araçla ya da yaya olarak geçen göçmenler, Macaristan sınırına ulaşmaya çalışıyorlar. Macaristan, Schengen blokuna dahil olduğu için bu sınırı geçmek, göçmenler için hayati önem taşıyor.

Macaristan devleti ise Sırbistan sınırından kaçak giren göçmenleri engellemek için 175 km'lik sınır boyunca "sınır avcılığı" yapacak binlerce polisi sınıra yığmayı ve 4m yüksekliğinde dikenli tel örmeyi planlıyor.

Türkiye-Adalar Üzerinden Yunanistan

Suriye'den gelen ve BM kamplarında kalmak istemeyen göçmenler öncelikle Türkiye üzerinden deniz yoluyla Yunanistan adalarına, oradan da kuzeye gidiyorlar.

Ege Denizi'ni botlarla aşabilmek için kaçakçılara yüklü miktarda para vermek zorunda olan göçmenler, kaptansız botlarda denizle boğuşurken "korsanların" saldırısı ile da karşılaşabiliyor. Ancak bu saldırıların bazılarını, devletle işbirliği içindeki faşistlerin yaptığı konusunda ciddi şüpheler var. Geçen aylarda içinde iskelet maskeli 4 korsan tarafından silahlı saldırıya uğrayan göçmen botu kurşunlanarak batırılmıştı. Batırılan bottaki göçmenlerin paraları alınıp yanlarındaki tüm eşyalar ve pasaportlar denize atıldı. Geçtiğimiz günlerde ise batma tehlikesi geçiren bottaki görgü tanığı, yardıma gelen Yunanistan Sahil Güvenlik gemisinde iskelet maskeli bir adam gördüğünü belirtti.

Denizi aşabilen göçmenler Midilli, Sakız ve Kos adalarında önce turistlerin şaşkın bakışlarıyla, sonra da polis saldırıları ve kalabalıktan sıkışmaların yaşandığı mülteci kamplarıyla karşılanıyorlar. Kos Adası'nda kalabalıklaşan göçmenlere karşı devlet dört çevik kuvvet timi gönderdi. Göçmen kağıtlarını vermek üzere adadaki stadyuma getirtilen göçmenler, orada su, yemek ve tuvalet olmadan 20 saat bekletildikten sonra polis saldırısına uğradılar. Polis saldırısında birçok göçmen yaralandı.

Yunanistan'da
Erken Seçim ve Syriza

Alp Temiz
alp@meydangazetesi.org

Ekonomik kriz, kemer sıkma politikaları, referandum, meclis oylamaları derken Çipras'ın istifası Yunanistan'ı son bir yılda ikinci kez seçime götürüyor.

Yunanistan halkı ekonomik krizle birlikte Çipras'ın imzaladığı kemer sıkma politikaları yüzünden can çekişirken Çipras çoklu fayda gözeterek erken seçimin yolunu açıyor.

Seçimden önceki beyanları ile popülerlik kazanan ve Yunanistan halkına iyi bir yaşam vaat eden Syriza'nın seçimden sonra yaptıklarıyla düzene karşıt politikalar uygulayıp uygulamadığı ve toplumsal muhalefeti evrilttiği konum tartışılıyor.

Krizin Umudu, Radikal Sol: Syriza

2008'deki ekonomik krizden sonra Yunanistan halkının yaşadığı ekonomik sıkıntılar çözülemeyince toplumsal muhalefet yükselişe geçmiş, halk sokaklara çıkmıştı. Yükselen toplumsal muhalefetin bir bölümünü, Troykanın önerdiği ekonomik paketlere boyun eğmeyeceği yönündeki söylemleriyle seçimlerde yanına çeken Syriza, bir türlü çözülemeyen ekonomik krize umut olacağı düşüncesiyle seçimlerden birinci parti olarak çıktı.

Ocak ayının sonundaki genel seçimde 149 milletvekili çıkaran Syriza tek başına hükümet kuramayınca 13 sandalyeye sahip sağ parti ANEL ile koalisyon kurarak iktidara gelmişti.

Syriza İktidarda

Halkı ekonomik sıkıntılardan kurtaracağı umuduyla iktidara gelen Syriza, iktidara gelişiyle birlikte eleştirdiği kemer sıkma politikalarıyla uğraşmak zorunda kaldı. Bir yanda kemer sıkma politikalarına karşı seçimden önceki radikal ve düzen karşıtı söylemleri, diğer yanda Avrupa Birliği'nden ve Avro Bölgesi'nden ayrılmayı düşünmeden, Avrupa'dan yardım talep eden düzen içi çözüm arayışlarına girmenin çelişkisindeki Syriza, kendisini Avrupalı kreditörlerle anlaşma yapmaya çalışırken buldu.

Görüşmeler esnasında kendisine sunulan kemer sıkma paketinin ağırlığının ve seçimlerden önce verdiği sözlerin farkında olan Syriza, büyük bir politik hamle ile kemer sıkma paketini referanduma götürerek siyasi sorumluluğu üzerinden atmaya çalıştı.

Bu sert kemer sıkma paketine "Hayır" kampanyasıyla karşı çıkan Syriza, Avrupa'ya hiçbir zaman kapıları kapamayan tavrıyla da "Hayır"ın gerçekte "Evet" olduğunu gösteriyor. Paket her ne kadar reddedilmiş olsa da, Syriza'nın Troykayla, yani Avrupa Birliği, Uluslararası Para Fonu (IMF) ve Avrupa Merkez Bankası'yla ilişkileri kesmeyecek olması, kemer sıkma paketinin referandumla halka onaylatılması anlamına geldi.

Yürüttüğü "Hayır" kampanyası, aşırı sağ partilerin de desteğiyle beraber yüzde altmış oy oranına ulaşan Syriza, seçimden sonraki kazandığı ikinci "zafer"le birlikte, kendisine sunulan, ağır maddeleri içeren pakete karşı çıkıyor gözükerek, sözde daha hafif bir pakette anlaşmak üzere

	Yunanistan'ın Kurtarma Paketini Almak İçin Taahhütü	AB'nin eklemeleri (Referandumda Hayır Denen)	Uygulamaya geçen (Hayır'a rağmen)	Uygulanmayan
1	**KDV reformu** 1 Temmuz 2015 tarihinden itibaren geçerli olacak KDV sisteminde yapılacak reformun yasalaşması. Reform parametrik değişikliklerden yıllık bazda GSYİH'nın %0.93'ü oranında bir net gelir kazancı hedeflemektedir. Yeni KDV sistemine göre: I-KDV oranları aşağıdaki şekilde birleştirilecek a- Standart: %23 b- İndirimli %13: gıda, enerji, su, ve oteller için c- Süper indirimli %6: ilaç, kitap ve tiyatro için II- İstisnalar kapsamının genişletilmesi III- Adalarda %30 KDV indiriminin devam etmesi	• Reformla hedeflenen yıllık net gelir kazancı GSYİH'nin %1i olacak • Oteller ve restoranların %23lük dilime dahil edilmesi • Adalarda indirimli KDV'nin kaldırılması	• Reformla hedeflenen yıllık net gelir kazancı GSYİH'nin %1i olacak • Adalarda indirimli KDV *2016'dan başlayarak kademeli olarak* kaldırılacak	• Oteller %13'te kaldı
2	**Mali Önlemler** Gelir vergisinden muafiyetin yollarının tıkanması. (Çiftçi tanımının daraltılması) Kurumlar vergisinin artırılması Dayanışma(!) Fonu Kesintisi'nin artırılması	• 2016 yılı sonuna kadar işletmelerin vergi ödemelerinde %100 artış sağlanması • Çiftçiler için uygulanan vergi tatilinin kaldırılması • Çiftçilere uygulanan mazotta ÖTV indiriminin kaldırılması • Isıtmada kullanılan mazot yardımlarının %50 azaltılması	• Vergilerin *1 yıl ertelenerek* artırılması • *2017 yılına kadar kademeli olarak* çiftçiler için uygulanan vergi tatilini kaldırılacak • Çiftçilere uygulanan mazotta ÖTV indiriminin kaldırılması • Isıtmada kullanılan mazot yardımlarının %50 azaltılması	Yok
3	Emlak değerlerinin güncellenmesi. (emlak değeri ifadesi, emlak vergisi; güncelleme de zam olarak okunabilir)	Değişiklik yok	Değişiklik yok	Yok
4	Tarımsal gelir de dahil olmak üzere sınır aşan stopaj taksitlendirmesinin kaldırılması.	Değişiklik yok	Değişiklik yok	Yok
5	Vergi kaçakçılığını önlemek adına 'modern' bir ceza kanununun uygulamaya konması	Değişiklik yok	Değişiklik yok	Yok
6	**Bütçe anayasasının güncellenmesi.** • Bütçe denetiminin bağımsız denetçilerce yapılması. • Mevcut denetim memurlarının kademeli olarak azaltılması. • Ocak 2017 itibari ile mali denetim ofisleri açılması. • Bağımsız kurumlar için çerçeve sunulması	Tonajına göre gemilerde vergi artışına gidilmesi ve vergi muafiyetlerinin kaldırılması.	Kabul	Yok
7	1 Temmuz itibariyle sağlık sisteminde uygulanmak üzere; **I-** Tüm reçete sisteminin yeniden düzenlenmesi **II-** Birden fazla muadili bulunan ilaçlarda %50 indirim ve muadili bulunmayan patentli ilaçlarda da %32,5 indirim yapılması **III-** Hastane inşaatlarının hızlandırılması amacıyla inşaat maliyetlerinin düşürülmesi ve hastalara uygulanan tanısal testlerin fiyatında düzenlemeye gidilmesi	Değişiklik yok	Değişiklik yok	Yok
8	Personel sayısı ve alımlarının azaltılması dahil askeri harcamaların 200 Milyon € azaltılması.	Harcamaların 200 değil 400 Milyon € azaltılması	2015'te 100 Milyon, 2016'da 200 Milyon, Toplam 300 Milyon € azaltma kabul edildi.	Yok
9	**Ürün piyasalarında** I- OECD önerilerini esas alarak, şirketlerin idari yükü de dahil olmak üzere yatırımların yatay lisanslama gereksinimlerinde ve düşük riskli faaliyetlerde bürokrasinin azaltılması II- Bakanlıklar arası mevzuatın hazırlanması için bir komite kurulması	II. maddeye ek olarak reformların gerçekleştirilmesinde Dünya Bankası'nın teknik yardımına başvurulacak.	Kabul	Yok
		Reform paketlerinin Yunanca orijinal metinleri: http://www.thepressproject.gr/article/79088/Sugkrinoume-ta-3-programmata		

Troykayla görüşmelerine son hızla devam etti.

Paketin referandum sonucunda reddedilmesinin ardından görüşmeler kimi çevrelerin beklentilerinin aksine anlaşma ile sonuçlandı. Kemer sıkma paketine "Hayır" denilen referandumdan 10 gün sonra Yunanistan Parlamentosu, taahhüt edilen 86 milyar avroluk kurtarma paketi karşılığında kemer sıkma önlemlerini onayladı.

Bu durum, referanduma götürülen kemer sıkma paketi ile uzlaşma görüşmelerin ardından mecliste kabul edilen paket arasındaki farkların sorgulanmasını da beraberinde getirdi. Hayır denen ve kabul edilen paketler arasındaki farklar yok denecek kadar az. Peki, kemer sıkma politikalarının uygulanmasının birkaç ay ertelenmesinin bütçeye sağladığı katkı(!), referandum ve erken seçim için yapılan masrafları karşılamaya yetecek mi?

Kemer Sıkma Politikalarının Uygulamaya Başlanmasıyla Gelen İstifa ve Erken Seçim

Çoklu fayda gözetilerek alınan erken seçim kararı öncelikle, Ocak'ta yapılan seçimlerde koalisyon kuran Syriza'nın, bu kez güçlü ve tek başına bir hükümet kurma isteğiyle alakalıydı.

Gerek Syriza'nın içinde, gerekse toplumsal muhalefette pakete karşı çıkan kesimlerin varlığı göz önünde bulundurulduğunda, üçüncü kurtarma paketinin parlamentoda onaylanmasının ardından istifasını veren Çipras'ın ayrıca, tekrar seçim kazanarak, kemer sıkma politikalarının halk tarafından desteklendiği ve meşruiyete sahip olduğu iddiasını güçlendirmeyi amaçladığı gözüküyor.

Erken seçimin bir başka hedefi ise, kemer sıkma politikalarının oylanması sırasında ortaya çıkan, Syriza içerisinde pakete karşı çıkanlar. Syriza içindeki bu muhalif kesimin Halkın Birliği partisini kurarak ayrışmasıyla iyice gözler önüne serilen bu durum, erken seçimde partide tasfiyelerin gerçekleşeceğinin sinyallerini veriyor.

Radikal Sol: Syriza, Ne Kadar Radikal?

Yaşanan ekonomik krize düzen dışı söylemlerle yaklaşıp, ismindeki "Radikal" nitelemesiyle seçimlere giren ve hükümet kuran Syriza, seçimlerden sonraki politikalarıyla ne kadar radikal olduğunu sorgulattı.

Gerek halkın yaşadığı ekonomik krize rağmen uyguladığı politikalar, gerekse kemer sıkma paketlerine ve madenlere karşı sokağa çıkan eylemcilere yapılan polis saldırıları, düzen partilerinin uygulamalarını aratmayan cinstendi. Dahası Halkidiki bölgesinde altın madeni projelerine karşı direnen köylülere uygulanan devlet terörü ve polis şiddetinde radikal olmak bir yana hiçbir değişiklik görülmedi.

Ancak Syriza'nın radikalliği, başbakan Çipras'ın İncil'e el basmaması üzerine kurulu bir gösteriyle ve maliye bakanının Avrupa'yla yapılan ekonomik toplantılara motosiklet ve deri ceketle gitmesiyle zaten hafızalara kazınmış durumda.

Söylemlerinde devrimci bir rol takınmasına karşın reformist politikalar üreten ve uygulayan Syriza, şüphesiz toplumda devrimcilik ve devrimciler hakkındaki olumsuz önyargılara yenilerini ekliyor.

Anarşistlerin Ekonomi Tartışmaları (16)

Çeviri: Özgür Oktay

Meydan Gazetesi'nin Anarşist Ekonomi Tartışmaları yazı dizisine, Zabalaza dergisinin 2009 Nisan tarihli sayısından, iki bölüm halinde yayınlayacağımız bir yazı ile devam ediyoruz. Zabalaza Anarşist Komünist Cephesi (ZACF)'den Stefanie Knoll imzalı yazının ilk bölümünde Kropotkin'in karşılıklı yardımlaşma kavramını tanıtılırken, bu kavram üzerinden Güney Afrika ekonomisinde önemli etkileri olan bağış kültürüne ve uluslararası STK yardımlarına eleştiri getiriliyor. Yazının bu ilk bölümü ayrıca, Kropotkin'in çalışmasından verdiği örneklerle, kapitalist ekonomi teorilerinin temel ilkesi olan rekabetin, insan ve hayvan toplumlarının hayatta kalmasında temel ilke olmadığını gösteriyor.

Güney Afrika'da Karşılıklı Yardımlaşma

Stefanie Knoll

Karşılıklı yardımlaşma önemli ve geçerli bir anarşist kavramdır. Bu kavram, daha iyi bir dünyaya dair olguları, Güney Afrika dahil her yerde görebileceğimizi ve bu yeni dünyanın, mevcut kültürel pratiklerin üzerine ve genişleterek nasıl inşa edilebileceğini gösterir.

Kropotkin'in Çalışması Hala Geçerlidir

Piotr Kropotkin sadece önemli bir anarşist militan ve düşünür olmakla kalmayıp iyi bilinen bir coğrafyacı ve bilim insanıydı. En ünlü kitabı olan "Karşılıklı Yardımlaşma", Sosyal Darwinizm'e [1] ve insan doğası hakkındaki genellemelere [2] sağlam bir eleştiri getirir. 19.yy'dan başlayarak insan doğasının özünde iyi mi yoksa kötü mü olduğu hakkında bir tartışma süregelmiştir. İdealistler insanın aslında iyi olduğunu ve savaşların uygarlık yüzünden olduğunu savunurlar. Diğer yandan -dünya çapında egemen politik düşünce olan- gerçekçiler, insanların özünde kötü olduğunu ve devlet araya girmediğinde her zaman birbirlerini öldüreceklerini (Hobbes'un herkesin herkese karşı savaşını) savunurlar ve böylece devleti, barışı getirmek ve sürdürmek için gerekli, çatışmaları çözümleyen bir kurum gibi gösterirler. "En güçlü olan hayatta kalır" teorisi böylece devletin varlığını meşrulaştırdığı gibi, devletle iç içe olan felaketleri, kolonileştirmeyi, emperyalizmi ve kapitalizmi de meşrulaştırır; her zaman devlete bağlı olmayan (ama çoğu zaman dine bağlı) ırkçılık, cinsiyetçilik [3], heteroseksizm [4] ve engelli ayrımcılığı [5] da yine bu teori ile meşrulaştırılan felaketlerdir. Fakat ilk defa Kropotkin'in kapsamlı biçimde gösterdiği gibi, insan doğası diye bir şey yoktur ve bu gerçek artık antropolojide genel geçer kabul görmektedir. İnsanlar, ne doğası gereği iyi, ne de doğası gereği kötüdür; iki doğaya birden sahiplerdir. Bu yüzden mesele, bugün toplumda ortaya çıkan çatışmaları, yoksulluğu ve diğer sorunları nasıl çözeceğimizi bulmaktır.

Karşılıklı Yardımlaşma Nedir?

Karşılıklı Yardımlaşma, insanların birbirine yardım etmesi kavramı, ilk olarak Kropotkin tarafından kapsamlı bir şekilde incelenmiş ve aynı adlı kitapta 1902'de yayımlanmıştır [7]. Kropotkin, karşılıklı yardımlaşmanın insan evriminde önemli bir etken olduğunu düşünür ve çalışması "en güçlü olan hayatta kalır" düşüncesine önemli bir eleştiri getirmiştir. Bu kitabında Kropotkin, çeşitli hayvan ve insan toplumlarında karşılıklı yardımlaşmanın önemini gösterir. Karşılıklı yardımlaşmaya dayalı toplumların nasıl daha barışçıl olduğunu gösterirken verdiği örnekler, yine antropologlar tarafından dünya çapındaki barışçıl toplumların ortak özellikleri olarak kabul edilmektedir. Modern antropoloji Kropotkin'in insan doğası diye bir şeyin olmadığını söyleyen teorisini onaylamıştır. Kropotkin, bu büyük tartışmada herhangi bir tarafı tutmak yerine, insanlarda ve hayvanlarda hem karşılıklı mücadelenin, hem de karşılıklı yardımlaşmanın olduğunu, ama türlerin hayatta kalması için, karşılıklı yardımlaşmanın daha önemli olduğunu göstermiştir. İnsanlar arasında çatışmadan daha fazla yardımlaşma vardır.

Karşılıklı yardımlaşma, insanların bireyci davranmak ya da daha kötüsü çatışmak yerine yalnızca maddi olarak değil, manevi olarak da

yardımlaşması demektir. Yaşamın birçok alanında insanların rekabet etmek yerine herkesin yararına olacak şekilde beraber hareket etmesi demektir. Toplumsal dayanışmanın herkes için daha iyi olduğunun ve çatışmak yerine birbirimize yardım ettiğimizde yaşam kavgasını daha iyi vereceğimizin farkına varmak demektir. Diğer insanları düşman olarak değil, yoldaşların ve arkadaşların olarak görmek demektir. Karşılıklı yardımlaşma, eşit bir karşılık beklemeden paylaşmak demektir. Karşılıklı yardımlaşma ayrıca, birbirimizle savaşmak yerine ahenk içinde yaşamanın bir örneğidir. Karşılıklı yardımlaşmanın en genel örnekleri, daha iyi sonuçlar için beraber avlanmak, tehlikelerden korunmak için beraber yaşamak, her tür işte birbirine yardım etmek, ihtiyaç zamanlarında birbirine destek vermektir. [Güney Afrika kültüründen somut örnekler, yazının devamında tartışılacaktır.]

Karşılıklı yardımlaşma, yardımın tamamen eşit olmasını ima etmez. Karşılıklı yardımlaşma daha çok "herkesten yapabildiği kadar, herkese ihtiyacı kadar" şeklinde bilinen komünist prensibe göre işler. Bunun prensibin kökeni, hepimizin bir olduğu, bütün insanlığın birbirine ait olduğu ve hepimizin her birimiz için çalışmamız gerektiği düşüncesidir. Kropotkin, karşılıklı yardımlaşma pratiği sayesinde insanların bazı gerçeklerin farkına vardıklarını yazar: Bu deneyimler, insanların birbirlerine bağlı olduklarını, her birinin mutluluğunun herkesin mutluluğuna bağlı olduğunu ve herkesin eşit olduğunu fark etmelerini sağlar. Bunlar, birazdan detaylıca tartışacağımız, Afrika'daki Ubuntu kavramına çok yakındır. Ancak karşılıklı yardımlaşma, bu yardımın tek yönlü olduğunu da ima etmez. Tek yönlü yardımlaşma başka bir şeydir, onun adı hayırseverliktir.

"Kilise" ve Hayırseverlik

Tıpkı devlet gibi, kilise de insanların arasına girerek karşılıklı yardımlaşmayı yok etmeye çalışır. Genelde kiliseler, camiler, sinagoglar ve tapınaklar [9] imeceyi yok eder ve yerine hayırseverliği koyarlar.

Hayırseverlik karşılıklı değildir. Sahip olanın olmayana vermesi, bir bağımlılık durumu yaratır. Hayırsever kişi, insanları güçlendirmez, onların tekrar ayakları üzerinde durmalarını sağlayacak şekilde yardım etmez. Kropotkin'e göre hayırseverin "yukarıdan esinlenir bir havası vardır ve bu yüzden yardımı alan insana karşı belli bir üstünlük ima eder" [7]. Muhtaç insanlara yiyecek ve giyecek dağıtan bir örgüte para vermek, hayırseveri suçluluk duygusundan kurtarır. Meşhur tabirle, hayırseverler gizlide çaldıklarının bir kısmını ortalık yerde geri verirler. Tabii ki, kıtlık gibi büyük kriz durumlarında, yetersiz gıda yüzünden insanlar açlık çekiyorsa, aç olanlara yemek verilmelidir. Fakat genelde yemek vermek, dışarıdan bedava yemek ithal etmek bağımlılık yaratır ve yerel ekonomiyi yok eder. İnsanların bağımsızlığını ve kendine yeterliliğini yok eder.

Zabalaza Anarşist Komünist Cephesi (ZACF)

Güney Afrika'da 2003'den beri örgütlü olan ZACF'nin ismi, Zulu ve Xhosa dillerinde mücadele anlamına gelir. Daha önce ZabFed ismiyle, çoğu Soweto ve Johannesburg'da bulunan anarşist kolektiflerin, 80 ve 90'larda verdiği ırkçılık karşıtı mücadele sonrasında, Platformist-especifista düşüncesine yakınlaşması ve birleşmesi ile başlayan ZACF, işçi mücadelesinin yanı sıra Gauteng'da Özelleştirme-Karşıtı Forum ve Topraksız Halk Hareketi gibi toplumsal hareketlerle birlikte çalışmıştır. ZACF'la ilişkili ve 1990'larda bir yeraltı kolektifi olarak başlamış olan Zabalaza Kitapları, anarşizm, devrimci sendikalizm ve kadın özgürlüğü konusunda klasik ve güncel kitaplar, kitapçıklar ve müzikler yayınlamaktadır.

Hayırsever yardımlar sadece kiliseden gelmez. Aynı nedenlerle, STK yardımları da herkesin eşit ve özgür olduğu yeni bir dünyanın yaratıldığı süreçlere zarar verir.

Hayvanlar ve İnsanlarda genel olarak karşılıklı yardımlaşma

Kropotkin, kitabında böceklerin ve diğer hayvanların arasındaki karşılıklı yardımlaşmayı uzunca betimler. Hayvanlar arasındaki karşılıklı yardımlaşmayı anlatmak, Kropotkin'in evrimsel gerçeklere dayanan tezini kuvvetlendirir çünkü nihayetinde insanlar da belli hayvan türlerinden gelirler. Bu örnekler, insanlar insan olmadan önce bile doğal bir içgüdü olarak karşılıklı yardımlaşmanın var olduğunu gösterir.

Kropotkin, çok geniş bir çeşitlilikte örnekler verir ve hayvanlar aleminde genel kuralın rekabet değil karşılıklı yardımlaşma olduğunu gösterir. Şöyle yazar: 'Karıncalar ve kanatlı karıncalar "Hobbes'cu Savaştan" firar etmişlerdir ve bu sayede durumları daha iyidir.' [7]

Doğada görebileceğimiz gibi birçok hayvan türü sürüler halinde yaşar. Kropotkin, hayvanların sadece kendi türleriyle değil başka türlerle de yardımlaştıklarını gösterir (örneğin korunma amacıyla beraber hareket eden Zebralar ve Zürafalar). Hayvanların beslenme ihtiyacı ya da potansiyel eş için rekabet ederken birbirlerini öldürdüklerini inkar etmez. Ancak bize anlatılan "öldür ya da öl" olaylarının, hikayenin tamamı olmadığını net olarak ortaya koyar. Bazı hayvan türleri yaşamın akışı içinde ancak belirli durumlarda birbirlerini öldürürler ve bunu en sık yapanlar türlerinin en çok hayatta kalanları değillerdir. Çoğu hayvan türü ise sadece yardımlaştıkları ve birbirlerini gözettikleri için hayatta kalabilirler.

Kropotkin karşılıklı yardımlaşmanın hayvanlarda genel bir kural olduğunu gösterir ve bu kuralı insanlara doğru genişletir. Özellikle insan türünün, yeryüzünde var olduğu zaman diliminin çoğunda (silahları icat edene kadar) çok korumasız olduğu için bu kurala bir istisna teşkil edemeyeceğini yazar. Yani insanlar eskiden beri, birbirlerine yardım etmek ve tehlikelerden korunmak için toplum içinde yaşamışlardır. Kropotkin şöyle yazar: "Dizginlenmeyen bireycilik, modern bir oluşumdur" [7].

Kropotkin, avcı toplayıcı toplumlardan tarım toplumlarına, Ortaçağ Avrupa toplumlarına ve günümüze kadar her dönemdeki insan toplumlarında karşılıklı yardımlaşmanın nasıl var olduğunu gösterir. Karşılıklı yardımlaşmanın, sömüren köle sahiplerine ve patronlara karşı, ya da insanları hem diğer toplumlara hem de kendi toplumlarına karşı savaşa süren otoriter şeflere, krallara ve diğer politikacılara karşı emekçilerin ve yoksulların bir korunma aracı olduğunu gösterir. Bu otoriteler insanları sömürmekle kalmaz, [sömürüyü sürdürebilmek için] vergi ödemeyenleri ya da orduya katılmayı reddedenleri cezalandırırlar. Kropotkin, insanların sadece küçük bir kısmının savaş çıkarmayı sevdiğini, çoğu insanın tek istediği şeyin, ailesi, arkadaşları ve komşularıyla birlikte barış içinde yaşamak olduğunu net bir şekilde ortaya koyar. Şöyle yazar: "Savaş, insanlığın hiçbir döneminde varoluşun olağan bir durumu değildi. Savaşçılar birbirlerini yok ederken ve papazlar bu katliamları kutlarken halklar günlük yaşamlarını sürdürür ve kendi yaşam mücadelelerine devam ederlerdi. [7]

Dahası Kropotkin, yoksul insanların arasındaki dayanışmayı yok edip yerine bürokrasiyi koyan devletin karşılıklı yardımlaşma pratiklerini nasıl yok etmeye çalıştığını gösterir. Otorite, kendi yiyeceklerini yetiştiren yoksulları rahat bırakmak yerine vergi koyarak daha fazla çalışmaya zorlar.

Ancak, kendimizi "kötü" insanlardan korumak için savaşmamız gerektiğini ve insanın kendi kötücül doğasından korunmak için devletlere ihtiyacımız olduğunu söyleyenler sadece politikacılar değildir: tarihçiler de "insan yaşamının savaşlarla geçen kısmını abartmış ve barışçıl zamanları önemsememişlerdir. [...] belli ki kitlelerin yaşamına hiç dikkat etmemişler çünkü toplumun çoğu barış içinde yaşamına devam ederken çok azı savaşa katılır" [7]. Bize sürekli, insanların savaşçı yaratıklar olduğu ve doğası gereği birbirlerini öldürdüğü söylenir. Fakat gerçekler tam tersini gösterir ve Kropotkin bunu ilk işaret edenlerdendir. Çoğu insan barış içinde yaşamayı tercih eder. Kropotkin "Gerçekte insan, anlatılan savaşçı varlıktan o kadar uzaktır ki..." [7] der. Toplum içindeki karşılıklı yardımlaşma, kaçımızın barışçı çizgilerde yaşamayı tercih ettiğini, savaşmak yerine yardımlaşmayı tercih ettiğini gösterir.

Dahası, karşılıklı yardımlaşma olmadan yoksullar ve işçi sınıfından insanlar hayatta kalamaz. Kapitalist sistem işçilerin bile kendi başlarına hayatta kalmasını imkansız hale getirir. İşte bu yüzden karşılıklı yardımlaşma kapitalist toplumda hala vardır, bu nedenle büyüyor ve daha iyi bir dünya inşa etmek istiyorsak büyümek zorunda.

Karşılıklı yardımlaşma, devlet ve kilise gibi devletsi yapıların onu yok etmeye çalışmasına rağmen; bireyciliği yaratan, "en uygun olanın hayatta kalması" teorisine yeni anlamını veren ve 100 yıldan fazladır süren kapitalizme rağmen bugün hala varlığını sürdürüyor. Gerçekten de, çoğu zaman kapitalizm içinde geçinebilmek için sömürmek ve bencil olmak gerekliymiş gibi gözükür. Fakat Kropotkin'in yazdığı gibi: "İnsandaki evrimsel gelişimi barış ve bolluk dönemlerine rastlayan karşılıklı yardımlaşma eğilimi o kadar eski bir kökene dayanır ve insan türünün evrimi ile o kadar iç içe geçmiştir ki, tarihin bütün talihsizliklerine rağmen bugüne kadar korunarak kalmıştır. [7]

Dipnotlara meydangazetesi.org'dan ulaşabilirsiniz.

Vicdanlar Reddetmeyi Sürdürüyor

7 Haziran seçimlerinin sonrasında yaşanan Suruç katliamı ve katliamın hemen ertesinde geçici hükümetin savaş politikaları, beraberinde birçok vicdani ret açıklamasını getirdi. Seçimden bu yana gözaltı ve tutuklama furyasının yanı sıra operasyonlar, infazlar devam ederken bir yandan da katliamların ortağı olmayı kabul etmeyen vicdanlar reddetmeye devam etti.

Roboski-Der'de "Roboski'den Suruç'a katliamlara karşı vicdani ret veriyoruz" pankartıyla gerçekleştirilen basın açıklamasında Necdet Encü vicdani ret açıkladı. Roboski, Reyhanlı, Amed ve Suruç katliamlarına ve devletin son dönemdeki saldırılarına açıklamasında yer veren Encü "tüm bu katliamların hesabını vermemişken, hatta çoğunun hazırlayıcısı TC devleti iken, beni hangi hak ile askerlik yapmaya çağırıyor? Roboski'den Suruç'a katleden devletin hiçbir koşulda askeri olmayacağımı ifade ederken vicdani reddimi açıklıyorum.'' dedi.

Öte yandan Vicdani Ret Derneği'nin web sitesinde yeni vicdani ret açıklamaları yayınlandı.

Oğuz Tomruk, "... tarihi, kendi halkına, doğasına, hayvanlarına yaptığı katliamlarla dolu olan Türkiye Cumhuriyeti devleti ve onun silahlı kuvvetlerinde hiç bir şekilde askerlik yapmayacağımı beyan ederim" diyerek vicdani ret açıkladı.

2012 yılından beri asker kaçağı olduğunu ve askere giderek bu savaşın bir parçası olmak istemediğini belirten Mehmet Şah Çil web sitesine gönderdiği açıklamasında sırf birileri sarayını kaybedecek diye bu kadar insanın ölmesini vicdanının kabul etmediğini belirterek vicdani reddini açıkladı.

Barış Gün Şahin ise ret açıklaması ise şöyle: Ben, tür, ırk, cinsiyet ayrımı yapmadan tüm canlıların yaşam hakkını savunuyorum. İnsan, hayvan, yeryüzü için, topyekün bir kurtuluş için, içimizdeki baskıcı ideolojilere meydan okumamız gerektiğine inanıyorum. Bu amaçla, yaşama düşman, ölü sevici, şiddete aç, ataerkil, militarist, türcü sisteme karşı vicdani reddimi açıklıyorum.

Zorunlu askerlik görevi sırasında Kürt olduğu için birliğindeki askerler ve komutanları tarafından sürekli olarak ayrımcılık gördüğünü ifade eden ve bu nedenle firar eden Ahmet Çetin, Demokrat Haber sitesinde yayınlanan röportajında 'kulübelerimizden sizin saraylarınız için verecek canımız yok' diyerek vicdani reddini açıkladı.

Oğlumu Askere Göndermeyeceğim

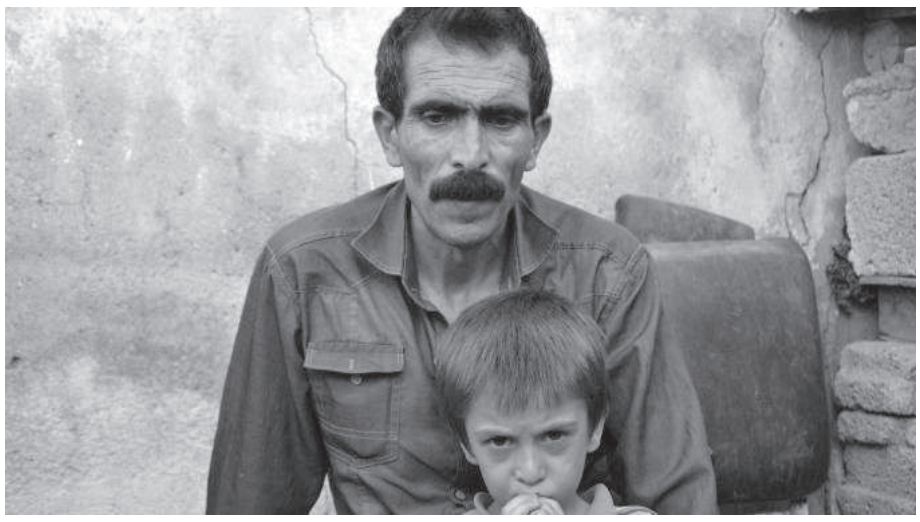

Ağrı'nın Diyadin ilçesinde, özel harekat timleri tarafından, çalıştıkları fırının odunluğunda infaz edilen iki çocuktan biri olan Muhammet Aydemir'in babası, "Benim bir oğlum dün askerden geldi. Biri de şu an izinde. Devlet resmen diğer oğlumu katletti. Peki bu çocuklarım kimin askerliğini yapıyorlardı. İzne gelen oğlumu bir daha askere göndermeyeceğim. Vicdani retçi olsun" dedi.

Kardeş Kanı Dökmeyeceğiz

Şırnak'ın Beytüşşebap ilçesinin Çeman (Başaran) köyünde askeri yetkililerin operasyona çıkma baskısını kabul etmeyen 71 köy korucusu, hazırladıkları istifa dilekçelerini Beytüşşebap Kaymakamlığı'na teslim etti.

Yapılacak askeri operasyonlara katılmayacaklarını, çatışmalara girmeyeceklerini, nöbet tutmayacaklarını ifade eden korucular, askerlerin yıllardır kendilerini kullandığını belirtti. Bir korucu yaptığı açıklamada "Biz artık kardeşlerimizi öldürmek istemiyoruz. Çözüm süreci ile birlikte yasal bazı haklara kavuşacağımızı, artık kardeş kanı dökmeyeceğimizi düşünüyorduk, ancak tekrar başlatılan savaşta bu sefer malzeme olmayacağız" dedi.

LGBTİ Barış Girişimi Kuruldu

Vicdani Ret Derneği'nin de içinde yer aldığı de LGBTİ Barış Girişimi kuruldu. Girişim, yaptığı açıklamada "İktidar uğruna bizleri savaşa mahkum etmek isteyenlerin karşısında insanlığı, hiçbir mazeret üretmeksizin barışı sonuna kadar savunacağız" denildi.

Girişimde LİSTAG (LGBTİ İstanbul Aileleri Topluluğu), Lambdaistanbul, HDP LGBTİ Koordinasyonu, İstanbul LGBTİ, Hevî LGBTİ, GİLAD (Gey İki Cinsellik Lezbiyen Ve Aileleri Topluluğu), Kaos GL, ZeugMadi LGBTİ gibi örgütlerin yanı sıra çok sayıda birey ve bağımsız aktivist yer alıyor.

Nöbet Kulübesinde Şüpheli Asker Ölümü

İzmir'in Seferihisar ilçesinde bulunan Doğanbey Jandarma Karakolu'nda zorunlu askerlik yapan jandarma Er Veli Çelik (21), nöbet tuttuğu kulübede ölü bulundu. Gece nöbet tuttuğu yerden gelen silah sesleri üzerine askerler tarafından bulunduğu iddia edilen Çelik'in, piyade tüfeği ile başından vurulmuş halde bulunduğu belirtildi.

Olay yerinde hayatını kaybeden Çelik'in cenazesi otopsisi için İzmir Adli Tıp Kurumu morguna kaldırıldı.

Lefkoşa'da, Anti-Militarist Barış Harekâtı Gerçekleşti

Kıbrıs'ta 2010 yılından beri her sene gerçekleştirilen Anti-Militarist Barış Harekâtı bu sene 14 Ağustos günü Selimiye Meydanı'nda gerçekleştirildi. Etkinlik kapsamında Lokmacı yakınından başlayan bir yürüyüş gerçekleştirildi. Çeşitli müzik gruplarının performansları ile sahne aldığı gecede ise Türkçe, Rumca ve İspanyalco şiirler okundu. İnternetten canlı olarak yayınlanan eylemi yüzlerce kişi izledi. Etkinlikte "Ayşe tatil bitti, evine dön", "Evine dön Ayşe", "işgallere son", gibi sloganlar atıldı. Burada Davita Günboy da vicdani reddini açıkladı. Günboy açıklamasında "Savaş, silah, öldürmek için eğitim, varlığı bizden uzak olsun, yok olsun, ordular, silahlar, tanklar, bombalar tarih olsun. Ben bir vicdani retçiyim" dedi.

Vicdani Retçinin Pasaport Serüveni

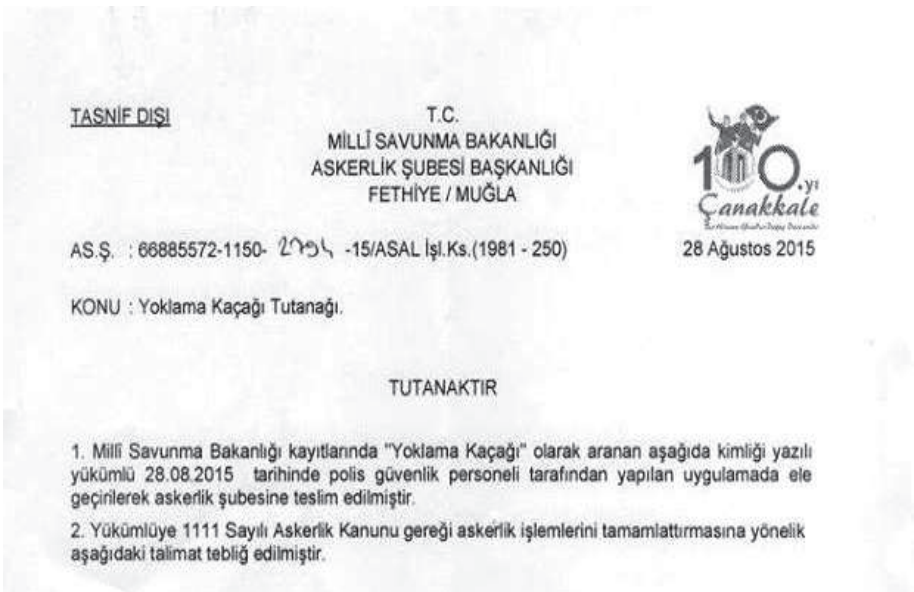

TASNİF DIŞI

T.C.
MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI
ASKERLİK ŞUBESİ BAŞKANLIĞI
FETHİYE / MUĞLA

AS.Ş. : 66885572-1150- 2015 -15/ASAL İşl.Ks.(1981 - 250)

28 Ağustos 2015

KONU : Yoklama Kaçağı Tutanağı.

TUTANAKTIR

1. Milli Savunma Bakanlığı kayıtlarında "Yoklama Kaçağı" olarak aranan aşağıda kimliği yazılı yükümlü 28.08.2015 tarihinde polis güvenlik personeli tarafından yapılan uygulamada ele geçirilerek askerlik şubesine teslim edilmiştir.

2. Yükümlüye 1111 Sayılı Askerlik Kanunu gereği askerlik işlemlerini tamamlattırmasına yönelik aşağıdaki talimat tebliğ edilmiştir.

Daha önce hakkında düzenlenen yakalama emrini kamuoyuyla paylaştığı için hakkında Halkı Askerlikten Soğutma suçlamasıyla soruşturma başlatılan vicdani retçi İnan Mayıs Aru pasaport almak için gittiği Fethiye Pasaport Şube'sinden yoklama kaçağı olduğu gerekçesiyle askerlik şubesine sevk edildi. Yoklama yaptırmayı reddeden Aru şubede vicdani retçi olduğunu belirten ve hakkındaki askerlikle ilgili işlemlerin sonlandırılmasını talep eden bir dilekçe yazdı. Yakalama tutanağının düzenlenmesinin ve hakkındaki kaydın sistemden kaldırılmasının ardından Pasaport Şubeye geri dönen Aru, bu engelleme girişimlerine rağmen pasaport işlemlerini tamamlayabildi.

www.meydangazetesi.org iletisim@meydangazetesi.org

İstanbul: İstiklal Caddesi Mis Sokak No: 4/5 Taksim/ (Saray Ozalit Üstü) Tel: 0212 244 22 41

Amed: Kooperatifler mah. Bahar sokak. Pamukçuoğlu No:11/18 Ofis

GAZETE MEYDAN Yerel Süreli Yayın **Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Faaliyet Yayınevi adına** Hüseyin Civan **Adres:** İstiklal Caddesi Mis Sokak No: 4/5 Taksim/ İSTANBUL **iletisim@meydangazetesi.org** www.meydangazetesi.org **Baskı:** Özdemir Matbaacılık Davutpaşa C. Güven San. Sit. C Blok No:242 Topkapı/İST **Tel:***(212) 577 54 92*

Vatan Sağolmasın

Merve Arkun
arkunmer@meydangazetesi.org

Seçim meydanlarına konulan ve konuşurken üzerine el konulan, yani politikacıların sahnesinin ayrılmaz bir parçası olan kürsülerin yerini artık bayrağa sarılmış tabutlar aldı. "Sadece politikacılar siyaset yapsın diye öldüler" yakarışları, "Başkan seçilene kadar daha ne kadar kan dökülecek" soruları ve "Vatan değil evlatlarımız sağolsun" haykırışları altında birer birer defnedilenlerin tabutları...

Suruç Katliamı'nın ardından giderek belirginleştirilen savaş politikaları; işkenceler, OHAL'ler ve sokak infazlarıyla, nihayetinde içine sürüklendiğimiz savaş hali söz konusu bugünlerde. İktidarını kaybetmenin yarattığı korkuyla, "etrafına korku salmak" isteyenler, her zaman olduğu gibi yine savaş çığırtkanlığına sığındı. Yıllardan bu yana işletildiği iddia edilen "Çözüm Süreci"nin yerini şimdilerde yine infazlar, katliamlar, günbegün artan cenazeler aldı.

"Düşük yoğunluklu çatışma" dönemlerinde yaşanan köy baskınları, sokak infazları, çatışmaların ardından, televizyonlardan hatırlarımızda kalan görüntüler yine ekranlarda bir süredir. Diyarbakır'da, Bingöl'de, Siirt'te ve Hakkari'de... zorunlu askerliklerini yaparken yaşamını yitiren askerler, feryat eden aileler, bayraklara sarılmış tabutlar var. Ancak tek bir farkla; yaşamını yitirenlerin aileleri bu kez "Bir çocuğum olsa yine gönderirim" demek yerine artık bakanları cenazeden kovuyor, askeri tören istemiyor, "Vatan değil, evladım sağolsun" diyor.

2014 yılında çıkarılan bedelli askerlik yasasının ardından 3 bakanın oğlu, 25 milletvekilinin yeğeni, 1 bakanın eniştesi, 6 vekilin damadı da dahil olmak üzere toplam 157 siyasetçinin yakını, söz konusu yasadan faydalanarak zorunlu askerlik hizmetinden muaf oldu. Hamasi nutuklarla "en kutsal hizmeti" salık verenler, önce en yakınındakileri bu kutsiyetten muaf ettiler. Tıpkı, 2006 yılında damadı Berat Albayrak, 2009'da da oğlu Bilal Erdoğan için bu bedeli ödeyen Erdoğan gibi.

Son dönemlerde yaşanan çatışmalar sonucu, yaşamını yitiren askerlerin sayıları da giderek artıyor. İktidar heveslileri ise dökülen kana doymak bilmez, kendi evlatlarını bu savaştan sıyırmanın yollarını tutmuşken; "bedelini ödeyemeyenler"e yüzünü dönerek "evlatlarımızı feda etmeye hazırız" diye buyuruyor.

Yıllar boyunca polis şiddetiyle, asker baskısıyla, işkenceyle, kısacası devlet terörüyle terbiye edilmek ve ölüme mahkum edilmek istenen bir halk, şimdi, yaratılan bu savaşta artık daha fazla ölen kimse olmasın, bu kan dursun diye birlikte haykırıyor; "Bu savaş Türk Kürt savaşı değil".

Yaratılmak istenen düşmanlığın, artan savaş çağrıcılığının, bitmek bilmeyen ölüm arzusunun karşısında duranlar, eskiden olduğu gibi bugün de, "vatan haini" ilan edilip iktidarlar tarafından bir linç kültürüne maruz bırakılmak istense de, bu kez ölmeyi reddedenlerin sesi, her zamankinden daha çok duyuluyor; yaşamını yitiren bir askerin cenazesinden bir bakanın kovuluşunda, başka bir cenazeye cumhurbaşkanı tarafından gönderilen çelengin parçalanışında, başbakan yardımcısının katıldığı cenazeden kaçarcasına ayrılmasında...

Artık her bir ölüm, öfkeyi daha da büyütüyor; katıldığı cenazeden "organizasyon" izlenimlerini paylaşan milletvekiline, "Ağabeyin de bu mesleği seçmeseydi" diyenlere, katillere, kısacası ölmeyi ve öldürmeyi emredenlere olan öfkeyi.

Başkalarının ölümüyle kendilerine bir yaşam kurma, bu ölümlerle iktidarlarını daim kılma peşine düşenler bilsinler ki artık ne istemediğimiz bir savaş uğruna feda edecek ne de vatan uğruna toprağa verecek bir canımız daha yok.

Sağolması gereken, kanla sulanmış bir vatan değil, ölüme mahkum edilen Hakan, Ali, Recep ve nicesidir. Eğer kana doymayan iktidarlar, uğruna sayısız can feda edilecek bir vatanı ayakta tutmaya çalışıyorsa, sağ olması gereken şey vatan değil, zorunlu askerlikle zorunlu ölüme mahkum edilenlerdir.

Yangının Anlattıkları

Özgür Erdoğan
ozgure@meydangazetesi.org

Özellikle son iki ay içerisinde, Kürdistan coğrafyasında ardı ardına yangınlar patlak veriyor. Yangınların bilhassa Kürt Özgürlük Hareketi'nin ağırlıklı olarak faaliyet yürüttüğü Amed, Dersim ve Şirnex'te yoğunlaşması ise, akıllara 90'lı yılları getiriyor. Her ne kadar "yakıp yıkma", dünya üzerindeki devletlerin "imha" politikalarından biri olsa da, bu yıllarda T.C devleti belirgin bir strateji olarak, köy boşaltmalarla bu yönteme sık sık başvurmuş, bu coğrafyada yaşamını sürdüren tüm canlı hayatını hedefleyen birçok kundaklamaya imza atmıştır.

Tarihin Not Düştükleri

Yukarıda da belirttiğimiz üzere, devletlerin "imha" ve "koşulsuz itaat" için ormanları ve köyleri yakması bir strateji olarak görülür. T.C devleti, kurulduğu ilk günden bu yana bu savaş taktiğini özellikle Kürtler üzerinde defalarca kullanmıştır. T.C tarihinde, böylesi bir "politik orman yangını vakası" ilk olarak 1925'de Şeyh Sait İsyanı sırasında yaşanmıştır. Aynı yıl onaylanan Şark Islahat Planı çerçevesinde isyanı bastırmaya çalışan devlet, birçok saldırı gerçekleştirmiş, bununla kalmayıp ormanlık alanlara ve dağ köylerine sığınan isyancıları "temizlemek" için ormanları ve köyleri ateşe vermiştir. Birçok mağara tahrip edilmiş, tarlalar kullanılamaz hale getirilmiş ve evcil hayvanlara ya askerin "et" ihtiyacını karşılamak için el konulmuş ya da keyfi olarak öldürülmüştür. Tabii ki "yangın", isyanın bastırılması ve isyancıların katledilmesi ile durmamıştır. 20'li yıllardan 30'lu yılların sonuna kadar devam etmiştir bu katliamlar. 1938 yılına gelindiğinde, tüm Kürdistan'ı saran ateş, Dersim Katliamı'nın kolaylaştırıcılarından biri haline gelmiştir. Katliam sırasında birçok orman bombalanarak ya da doğrudan ateşe verilerek yakılmış, yine birçok mağara ateş çemberine alınarak buraya gizlenen isyancılar, dışarıya çıkmaya zorlanmıştır. Yine tarlalar yakılmış, hayvanlara el konulmuş ya da öldürülmüştür. Bu süreçte kaç ağaç yandı, kaç köy boşaltıldı, kaç dönüm toprak küle döndü bilmiyoruz ama 17 günlük süre içerisinde 7594 kişinin ölü ya da diri ele geçirildiğini düşünürsek, yaşamın bütünü için ne denli dehşet verici bir katliamla karşı karşıya kaldığımızı anlayabiliriz.

Benzeri yangınlar, irili ufaklı da olsa 80'li yıllara kadar devam etti. 1987 yılında çıkarılan ve Şark Islahat Planı'nın bir çeşit devamı olan Olağanüstü Hal (OHAL) yasası ile beraber yangınlar, daha sistematik ve daha kıyıcı olarak devam etmiştir. Köy boşaltmalar, orman yangınları, bombalamalar; dönemin karanlık atmosferinde yaşanan infazlara, askeri operasyonlara, işkencelere eşlik etmiştir. Devlet 94 - 99 yılları arasında 1102 bombalama ve kundaklama vakasının altına imza atmış, 1 ayda 33 ormanı yakmış ve toplamda 20 yıl boyunca 9.000 hektarlık ormanı "yaşamdan" temizlemiştir. Üstelik bu gelenek 2000'li yıllarda da devam etmiş, bu süre zarfında ise son iki üç ay içerisinde yaşanan orman yangınları ile adeta zirve noktasına ulaşmıştır.

Bu yazı yazılmaya devam edilirken, halen devam etmekte olan ve her gün bir yenisi patlak veren bu yangınlarla devlet ya da geniş ölçekte düşünürsek devletler ve iktidarlar neyi hedefliyorlar?

Meskeni Dağlar ve Ormanlar Olanlar

Öncelikle, ormanların ve dağların, gerillalar için bir sığınak olması, devleti bu bölgeleri sığınak olmaktan çıkartacak hamlelere yöneltiyor. Kaldı ki, ormanlar ve sarp kayalıklarla çevrilmiş dağlar her zaman için efendilerle, yasayla ve devletle derdi olanlar için bir sığınak olagelmiştir. Eşkıyalara, isyancılara ve ötekilere mesken olan bu yerler, efendiler ve iktidarlar için her zaman "tekinsiz" birer alan, kendi otoritesinin ulaşmadığı, halen içerisinde yaşamın kurallarının geçerli olduğu yerler olarak, "tedirgin edici" olarak anılıyor. Bu yüzden her zaman, içerisine büyük tesisler yapılıp sterilize edilmedikçe ya da kalekollarla çevrelenip güvenlikli hale getirilmedikçe içindeki tüm canlılarla beraber yakılıp yıkılması talan edilmesi vacip olarak görülüyor.

Bir Tahakküm ve Kar Aracı Olarak Grileştirme

Bir diğer neden ise, yakılıp yıkılan, düzleştirilen, griye boyanan her şeyin, daha net izlenebiliyor olması sayesinde daha rahat kontrol edilebilmesi. Üstelik ileride burada kurulmak istenen sanayi tesisleri için alan açılmış oluyor. Artık madenler daha rahat kurulabiliyor, HES'ler, güvenlik barajları ya da kaya gazı arama çalışmaları daha rahat yapılabiliyor. Yani yaşamdan temizlenmiş coğrafyalar, devlet denetiminin kat-i suretle uygulandığı alanlara dönüşüyorken yine aynı devlet tarafından, bu alanlar kapitalistlere altın bir tepsi içinde servis ediliyor!

Devlet Uyumu, Uyum Devleti Öldürür

Daha da ötesi, bir toprak parçasında yaşamın, "sağlıklı bir yaşamın" oluşabilmesinin olmazsa olmazını, yani uyumu, Ekolojik Uyumu bozuyor. Ekolojik Uyum sadece ağaçlarla ya da nesli tükenen hayvanlarla ilgilenmez, rengi yeşile çalsa da, aslında tüm renklerin uyumuyla süregelen bir yaşamdan bahseder. Bu uyumun kendisi, bir bölgede yaşayan insanlar, hayvanlar, bitkiler ve onlar arasındaki ilişkinin bütünüyle ilgilidir. Üstelik bu ilişkinin bütünündeki bir parçada yaşanan uyumsuzluk, bütünün uyumsuzluğuna neden olur. Dolayısıyla, Kürdistan'daki orman yangınları da "yazık ağaçlar yanıyor!" gibi bir safdillik ile değerlendirilemez. Kaldı ki, devlet sırf ağaç yakmak için orman yakmaz. Devlet de bu kadar etraflıca düşünür ve bozup yıkmak, dönüştürmek istediği bir "yer" ya da bir "toplum" için, sadece o yeri ya da toplumu hedef almaz. İnsanlarını katlettiği bir coğrafyanın ormanlarını, katırlarını, derelerini es geçmez.

Dünya'da Politik ve Askeri Yangınlar

Yakıp yıkmak, devletli tarihin başından bu yana bir askeri strateji olarak iktidarlarca kullanılagelmiştir. Napolyon savaşları sırasında, Fransız Ordusu ve Rusya ordusu karşılıklı olarak bu taktiği kullanmıştır. Birçok yerleşim yeri tarla ve orman yakılarak yok edilmiştir. Genelde devletlerin arasındaki savaşlarda, saldıran ya da saldırıya uğrayan, her iki devletin de diğerini "kaynaklardan" mahrum etmek için kullandığı bir yöntem olsa da, Vietnam savaşı sırasında ABD'nin Napalm bombalarıyla Vietnamlılara karşı yaptığı gibi saklanılan ormanları yakılması şeklinde de kullanılabiliyor.

Nihayetinde, bu yangınlardan çıkan şey sadece duman değil, aynı zamanda yığınla katliam, bol bol göç ve yok edilmek istenen bir halk, yani yaşamın ta kendisi oluyor!

Karaburun'da RES İçin Acele Kamulaştırma

Geçtiğimiz aylarda, Karaburun'da yapılması planlanan ve faaliyete geçen birçok RES için mahkeme yürütmeyi durdurma kararı almıştı. Fakat, yöre halkı Ağustos ayının sonlarına doğru, devletin acele kamulaştırma kararıyla, adeta şaşkına döndü.

Çalık Holding tarafından Yarımada'da Haseki-Sarpıncık-Kızıldağ Mevkii'nde yapılacak olan 14 rüzgar türbini ile 32 MW gücünde enerji üretimi yapılması planlanıyor. Bakanlar kurulunun aldığı "acele kamulaştırma" kararı gereği bu bölgedeki birçok tarım arazisi, çayır ve mera alanları dev rüzgar tribünleri ile talan edilme tehdidi altındayken, köylüler de, adeta bir RES adasına dönüştürülmüş Karaburun'da yeni projelere izin vermeyeceklerini belirttiler.

Talan Durmuyor
"Yeşil Yol" Devam Ediyor

11 Temmuz'da "Bölgedeki yaylaları 2500 rakımda birbirine bağlamayı hedefleyen, konaklama ve turizmi geliştirme" adı altında gerçekleşecek hayata geçirilmesi planlanan talan projesi "Yeşil Yol", Samistal Yaylası'nda yapımına başlanmıştı. İnşaat çalışmalarının başladığını duyan yerel halk, talanın gerçekleştiği bölgeye giderek direnişe başladı.

Geçtiğimiz temmuz ayının başlarında, bölgedeki yaylaları turizme açmak maksadıyla, yaylaları birbirine bağlamayı amaçlayan "yeşil yol" projesi için, Samistal Yaylasında çalışmaya başlayan iş makineleri, yerel halk ve yaşam savunucularının direnişi sonrasında durdurulmuştu.

Öte yandan, 20 Ağustos'ta şirket ağır silahlarla donanmış jandarmanın eşliğinde, tekrar çalışmaya başladı. Bölgeye giderek, makineleri tekrar durdurmak isteyen köylülere ve yaşam savunucularına jandarma saldırdı. Gerçekleşen saldırıda birçok kişi yaralandı. Saldırılara ve talana karşı ise "Fırtına İnisiyatifi"nin çağrısıyla akşam Galatasaray Meydanı'nda basın açıklaması gerçekleştirildi. Talan projesi devam ederken, bölgede halkın direnişi sürüyor.

Devletin Afeti HESseli

Furkan Çelik
fcelik@meydangazetesi.org

Felaket ve doğal afet gibi vakalarla katliam arasında ince bir çizgi vardır. Bir vakanın, çizginin hangi yanında olduğunu belirleyen şey ise çoğu zaman, vakada bir "niyet" olup olmadığı ya da yaşanan vakanın "bir el" tarafından hazırlanıp hazırlanmadığıdır. Fakat adı katliam ile neredeyse özdeşleşmiş olan devlet, yaptığı katliamları felaket, doğal afet ya da fıtrat olarak göstermek hususunda oldukça yüzsüzdür. Devlet, altına imzasını attığı tüm katliamlarda, tıpkı Soma'da, Ermenek'te ve 17 Ağustos depreminde olduğu gibi, "niyeti"ni ve katliamı yapan "bir el"ini doğa gibi görünmeyen güçlerin arkasına saklar.

Soma'da 301 kişi yaşamını yitirirken, 17 Ağustos depreminde ölenlerin sayısı muammadır, binlerle ifade edilir. Bugün Artvin'de 8 kişi yaşamını yitirmiş, 3 kişi kaybolmuştur ve 17 kişi yaralıdır. Devlet erkanına ve medyaya göre, bu katliamlar "Soma'da Felaket"tir, "17 Ağustos Doğal Afet"idir ve "Artvin'de Sel baskını" vardır.

Orman ve Su işleri Bakanı Veysel Eroğlu "Suyu kontrol etmek lazım. Doğu Karadeniz'de ve Orta Karadeniz'deki yağışlarda yıllık yüzde 20 artış bekleniyor. Artış bir yana, 3-4 ay 48 saat durmadan yağacak yağmurlar söz konusudur. Bu da sel felaketi demektir. Biz HES'leri suyun enerjisini kırmak, taşkınları önlemek için yapıyoruz." diyerek kendince HES'lerin önemini vurgulamıştır. Fakat HES projelerinin zorunlu bir parçası olan "dere ıslah çalışmaları", yaşanan katliamın başlıca sorumlusudur. Çünkü bir derenin ıslahı demek, derenin yatağının değiştirilip daha da daraltılması demektir. Bu da yoğun yağışların olduğu dönemlerde artık yapılaşmaya açılmış eski dere yatağının sel suları altında kalması demektir! Görüldüğü gibi, Artvin'de bulunan 4 tane HES, selin önüne geçememiştir ve yine aynı bölgede yapımına başlanan ve yapımı planlanan 100 tane HES projesi de önüne geçemeyecektir! Kaldı ki, neredeyse Karadeniz'deki tüm derelerde HES'ler mevcut iken "suyu dizginlemek" gibi bir durum söz konusu değildir. Ayrıca, HES'lerden kurtulan sular Karadeniz Sahil Yolunu aşıp denize ulaşamadığından pek çok sel, taşkın ve heyelan yaşanıyor. HES'lerin küçük barajlar olduğunu unutmamak gerek. Bu kadar çok yağış alan bölgede, su kanallarının dolup da barajların taşmasında şaşılacak bir şey yoktur!

Üstelik tüm bunlara rağmen devlet, halkı "izinsiz yapılaşma" ile suçlamaktadır. Fakat bugün ıslah edilen dere yataklarının yapılaşmasını bizzat kendisi üstlenmiştir. Bugün Rize'de ıslah edilen dere yataklarında, birçok HES, Sanayi sitesi, okul ve hastane bulunmaktadır. Bu son yağışlarda da söz konusu yapıların selden etkilendiği görülmüştür.

Karadeniz tarih boyunca, hep çok yağış alan bir coğrafya olarak anılagelmiştir. Fakat her nedense böylesine büyük çaplı "doğal afet"ler, burada yaşama geçirilmeye başlanan talan projelerinden sonra belirginleşmiştir. Karadeniz'in en büyük talan projelerinden biri de 2009'da başlanan ve halen devam eden, Sinop'tan Sarp'a uzanan Karadeniz Sahil Yolu Projesidir. Yetkililerin söylediği gibi adeta herkese huzur getirmiştir(!) Bu öyle bir huzurdur ki, 2009'da Giresun'daki yoğun yağış sele sebep olmuş, bu yağışta biriken sel sularının tahliye olmasına ise sahil yolu engel olmuştur. 2010 Ağustos'ta ise Rize Gündoğdu'daki yoğun sağanak yağış nedeniyle biriken yağmur suları Karadeniz Sahil Yolunu aşamamış, heyelana neden olmuş ve 12 kişi yaşamını yitirmiştir. Daha da eskiye gidecek olursak, Trabzon Sürmene'deki sel ve heyelanda 50, 2001'de Rize'de 10, 2002'de Rize Taşlıdere'de 34 kişi benzer nedenlerle yaşamını yitirmiştir.

Son zamanlarda HES'lere ve Karadeniz Sahil Yolu'na, madenler, taş ocakları ve Yeşil Yol Projesi de eklenmektedir. Fakat şu bilinmelidir ki, bahsi geçen tüm talan projeleri bize "katliam" olarak geri dönecektir. Rahat koltuklarında oturanlar, plazaların tepelerinden yaşam alanlarımızın talan edilme emrini verenler, yaşadığımız topraklardaki doğal varlıkları sömürerek zenginleşirken; onların neden olduğu tahribatlar yüzünden sel sularında boğulanlar, göçük altında kalanlar yine bizler oluyoruz. Onlar yaşamı son kırıntısına kadar tüketirken, biz de tükeniyoruz.

Bu tükeniş böyle devam ederken, insanlar katlediliyorken, dereler hapsedilmeye, topraklar susuz bırakılırken, biz yaşam savunucularına düşen şey ise, yerellere birlikte bu projelerin önüne geçmek, en açık tabirle, bize bu katliamları yaşatanların "felaket"i olmaktır.

Trans Tutsak Esra İçin Dayanışma Sürüyor

Nergis Şen
nergissen@meydangazetesi.org

Trans tutsak Esra (kimlik ismiyle Salih Arıkan), cinsel kimliğinden ötürü tüm tutsak LGBTİ bireyler gibi zor koşullarda yaşamını sürdürüyor. Yaklaşık 12 senedir cezaevinde olan Esra, ilk 4 sene erkek koğuşunda kaldı. Kendisi mektubunda şu şekilde yazmıştı: "4 yıl erkek koğuşlarında kaldım. 20 tane erkeğin arasında kadın ruhu taşıyan bir erkeğim, kimseye fark ettirmiyor, kendimi saklıyordum." Daha sonra kaldığı koğuşta, onu kadın olarak tanıyan biri çıkınca durumunu daha fazla saklamadı. Kadın olduğunu idareye söyleyince tek kişilik odada, yani tecritte yaşamını sürdürmeye başladı.

Cinsel kimliği ve işlemediği bir "suç" sebebiyle hapishaneye girmesinin ardından, ailesi Esra ile görüşmek istemedi. Şimdi Samsun E Tipi Kapalı Hapishanesi'nde bulunan Esra, buraya 1 ay önce İzmir Kırıklar F Tipi Hapishanesi'nden nakledildi. Samsun Cezaevinde daha önce de kalmış ve burada birçok kötü muameleye ve tacize maruz kalmıştı. O süreçte yaşadıklarını "Taciz ediyorlar, devamını siz bilirsiniz, anlarsınız beni zaten" diye yazmıştı ve bu cümlelerin altı hapishane okuma komisyonu yetkilileri tarafından kırmızı kalemle çizilmişti.

Sürekli hapishane yetkilileri ve gardiyanlar tarafından tacize ve tecavüze uğrayan Esra, bir gardiyan tarafından uğradığı tacizden sonra sperm örneklerini kendi imkanlarıyla topladı ve şikayetçi oldu. Gardiyan bir sene tutuklu kaldı ancak davaya bakan mahkeme "ilişki zorla değil, gönül rızasıyla olmuştur" şeklinde karar verince gardiyan serbest bırakıldı ve görevine iade edildi.

Esra maruz kaldığı adaletsizliklerden ve çaresizlikten dolayı bileklerini keserek ve hap içerek intihara teşebbüs etti. Hap içmesinden sonra ameliyat edilerek kurtarılan Esra, hem ilaçların etkisi hem de yaşadıklarının stresinden dolayı mide rahatsızlıkları geçirdi. Ülser hastalığı ve ilerleyen sağlık problemlerinden dolayı kolon kanseri riski taşıyan Esra, hastaneye gitmek için birçok dilekçe yazdı ancak dilekçeleri her defasında görmezden gelindi. Keyfi olarak hastaneye gönderilmediği gibi aynı şekilde tutsaklara sağlanan kütüphane ve spor gibi aktiviteleri de engellendi.

Cinsiyet değişim operasyonu için verdiği dilekçeler sonucunda, şimdi tekrar Samsun'a nakledildi ve aynı saldırılara maruz kalmaya başlayınca çare olarak intiharı gördü. Esra, yolladığı son mektubuna "Umudum kalmadı, artık çok yoruldum." diye başlıyor ve "Mektup alamazsan, canıma kıymışımdır. Nefes aldığım sürece yazarım." diyerek son veriyor. Esra'nın son mektubunun ardından birçok kadın ona mektup yazmaya başladı. Esra'ya gönderilen bir mektup bile hayata tutunmasında çok etkili.

Kadınlar Esra'nın sesini duyurmak ve yalnız olmadığını bilmesi için bir kampanya süreci başlattılar. Anarşist Kadınlar'ın çağrısıyla İnsan Hakları Vakfı, İnsan Hakları Derneği, TODAP ve birçok anarşist, feminist, sosyalist kadın örgütlenmeleri, LGBTİ örgütleri ve bireylerin dahil olduğu Trans Tutsak Esra ile Dayanışma İnisiyatifi oluşturuldu. Bu inisiyatif ilk olarak sosyal medyada başlattıkları kampanya ile herkesi Esra'ya mektup yazmaya çağırdı. İnisiyatifin çağrısıyla farklı kişilerin farklı bakış açılarıyla yazdıkları mektuplar Esra'yı içeride yalnız bırakmayacak.

Öte yandan Esra tutukluluğundan beri vasi konusunda sıkıntılar yaşıyor. Vasi olarak atanan akrabalarının, sorunlarıyla ilgilenmemesi nedeniyle vasinin değiştirilmesi için başvuruda bulunuldu. Anarşist Kadınlar'dan Merve Arkun, vasi olmayı kabul etti ancak mahkeme henüz dosyayı sonuçlandırmadığı için avukat konusunda sıkıntılar yaşayan Esra'nın vasi değişimi de, cinsiyet değiştirme ameliyatı da engellenmiş durumda. Son olarak İHD ile yapılan görüşmelerin ardından Samsun Barosu'ndan bir avukatın Esra'yla cezaevinde görüşmesi sağlandı. İnisiyatif ayrıca, İHD Cezaevi Komisyonu'yla birlikte 179. F Oturması'nda Esra'nın durumu ile ilgili Galatasaray Meydanı'nda bir eylem gerçekleştirdi.

Esra'dan alınan son haberlere göre durumu şimdi, özellikle aldığı mektuplardan sonra, daha iyi. Trans Tutsak Esra ile Dayanışma İnisiyatifi, Esra'nın yaşadığı adaletsizlikleri, tacizi, tecavüzü ve psikolojik şiddeti gündem etmeyi sürdüreceklerini belirtiyorlar. İnisiyatif herkesi, "dayanışma yaşatır" şiarıyla Esra'ya mektup yazmaya çağırıyor. Ayrıca tüm kadın ve LGBTİ örgütlerini ve bireyleri inisiyatife katılarak Esra ile dayanışmayı büyütmeye çağırıyor.

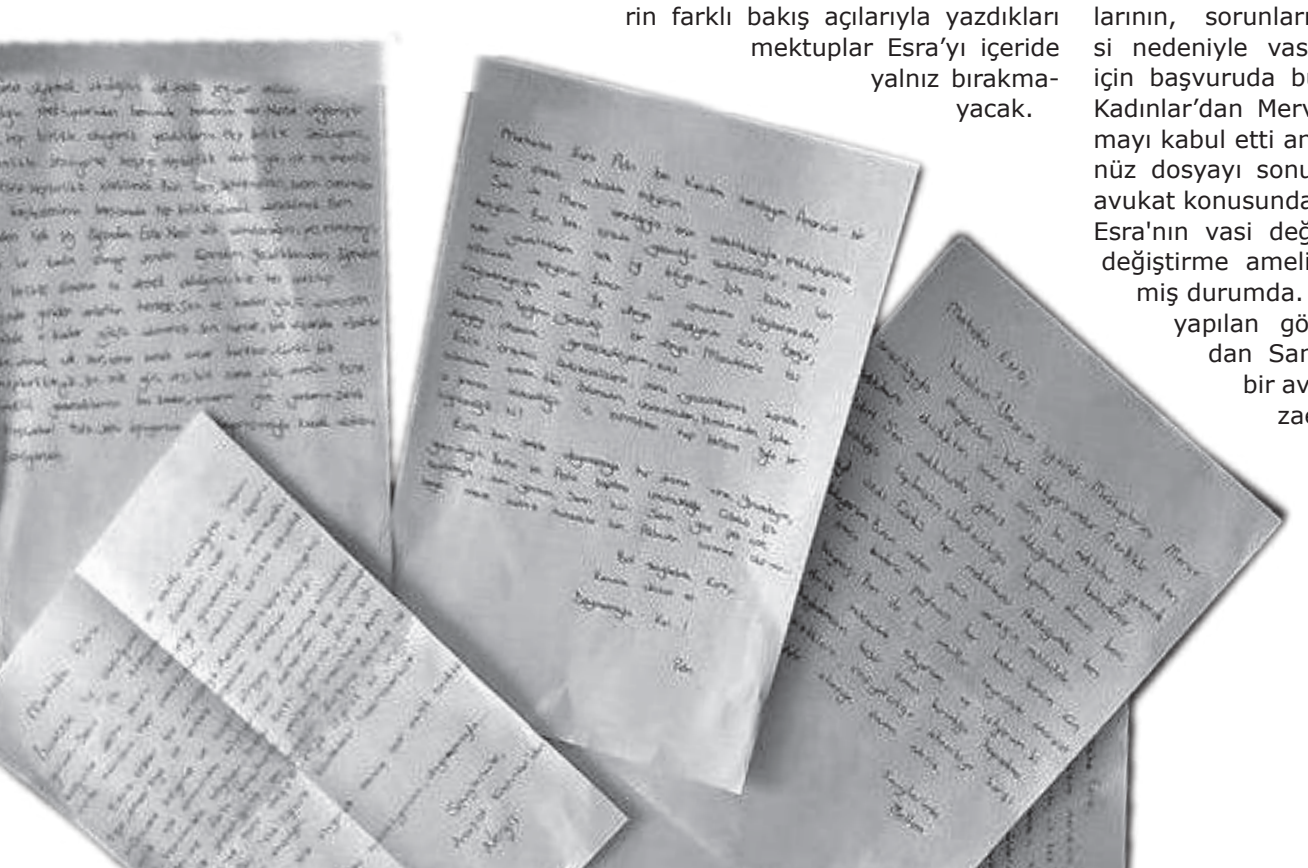

Mektup yazmak isteyenler için Esra'nın adresi:

Salih Arıkan (Esra)

Samsun E Tipi Kapalı Cezaevi B-4 Koğuşu Canik/ SAMSUN

Trans Tutsak Esra Yalnız Değildir

İnsan Hakları Derneği (İHD) İstanbul Şubesi Cezaevi Komisyonu'nun hasta tutsaklar için her hafta Galatasaray Meydanı'nda gerçekleştirdiği F Oturması'nın 179. haftasında, travesti tutsak Esra'nın durumu gündem edildi. Esra'nın resimlerinin taşındığı eylemde son gönderdiği ve yaşadıklarına artık dayanamadığını, yaşamını sonlandırmak istediğini belirttiği son mektubu okundu. Mektubun okunmasının ardından basın açıklaması gerçekleştirildi. Yapılan açıklamada Esra'nın yaşadığı tecrit koşulları, taciz, tecavüz ve psikolojik baskı gündem edildi.

Açıklamanın ardından Travesti Tutsak Esra ile Dayanışma İnisiyatifi masa kurdu. Gündelik yaşamdan çektikleri resimleri kartpostal olarak bastıran inisiyatif üyeleri kurdukları masada, çevrede bulunan herkesi Esra'ya bir şeyler yazmak için çağırdılar. Kartpostallara yazılan notların ardından dayanışma çağrısında bulunarak eylem sonlandırıldı.

Hapishanenin İyisi Olmaz

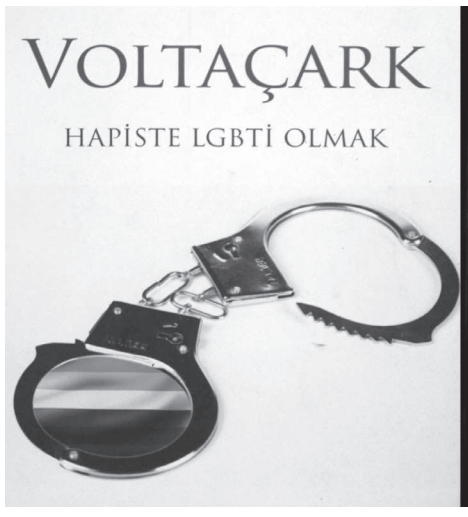

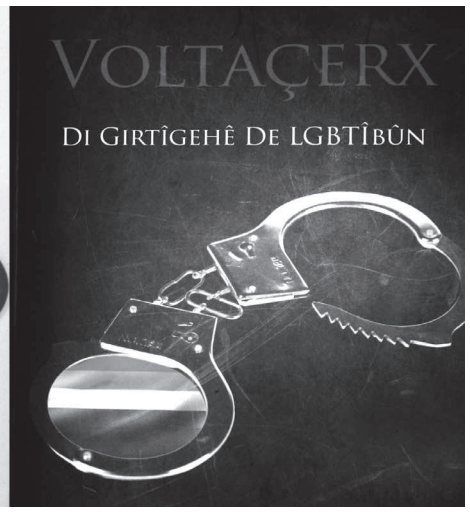

İzmir'de LGBTİ bireyler için yeni bir hapishane inşaatı sürerken, şu an çeşitli hapishanelerde bulunan LGBTİ mahkumlar, yaşadıklarını Rosida Koyuncu'nun hazırladığı Voltaçark kitabına anlattılar. Yirmiye yakın LGBTİ mahkum, tutuklanmalarından başlayarak koğuşlara ve hücrelere kadar, hapishanede geçirdikleri günleri, gardiyanların ve diğer mahkumların kendilerine yönelik homofobik-transfobik davranışlarını anlattılar.

Trans mahkumların en çok yakındıkları durumlar, mahkemeye gidiş gelişlerinde erkek gardiyanlara aratılmaları, görüşmeye gelenlerin de tıpkı mahkumlar gibi tacize maruz kalması, saçlarının zorla kesilmeye çalışılması, kendi kabul ettikleri isim yerine kimlikteki isimleriyle hitap edilmeleri olarak sıralanıyor. Sıkıntılar bunlardan ibaret değil. Kitaptaki anlatımlara göre, zorla psikolojik tedaviye gönderilmeleri sorunların başında yer alıyor. Ancak bu sıkıntıların yalnızca kendilerine özel olmadığının farkında olarak "ne olursa olsun hapishanenin iyisi olmaz" diyorlar.

Kitabın bir diğer amacı ise bu yıl yapımına başlanan ve 2017 yılında tamamlanması planlanan İzmir'deki LGBTİ hapishanesine dikkatleri çekmek. Bu da aslında LGBTİ mahkumlara uygulanan ayrımcılığın bir başka örneği.

Savaşa Karşı Kadınlar Sokağa

Kadınlar devletin yaşattığı ve artmakta olan katliamlara karşı sessiz kalmadılar. Barış İçin Kadın Girişimi'nin çağrısıyla sokaklarda, meydanlarda bulundukları her yerde katliamlara ve savaşa karşı halkların barışı için düdükleriyle, tencereleriyle, davullarıyla ses çıkardılar.

23 Temmuz

Kadınlar, Kadıköy-Eminönü İskele Meydanı'nda buluşup Beşiktaş İskele Meydanı'na kadar ses çıkartarak yürüyüş gerçekleştirdiler. Basın açıklamasının ardından eylem sonlandırıldı.

29 Temmuz

Kadınlar, eş zamanlı olarak Kartal Meydanı, Bakırköy Özgürlük Meydanı ve Beşiktaş CHP binası önünde oturma eylemi ve basın açıklaması gerçekleştirdi.

1 Ağustos

İstanbul Galatasaray Lisesi önü ve Kartal Meydan başta olmak üzere Ankara, Eskişehir, Adana, Antakya, Antalya, Bursa, Çanakkale, Erzincan, İzmir, Kocaeli, Mersin, Muğla ve Samsun'da eş zamanlı olarak oturma eylemi gerçekleştirildi. Katliamlara karşı ses çıkartan kadınlar, gerçekleştirdikleri basın açıklamasının ardından eylemlerini sonlandırdılar.

13 Ağustos

Kadınlar, Kadıköy Khalkedon Meydanı'na açtıkları masada farklı dillerde "barış" yazılı kurdelelerini ve bildirilerini dağıttılar. Sonrasında Khalkedon Meydanı'ndan Kadıköy Halk Eğitim Merkezi'ne kadar ses çıkartarak yürüyüş gerçekleştirdiler. Basın açıklamasıyla eylem sonlandırıldı.

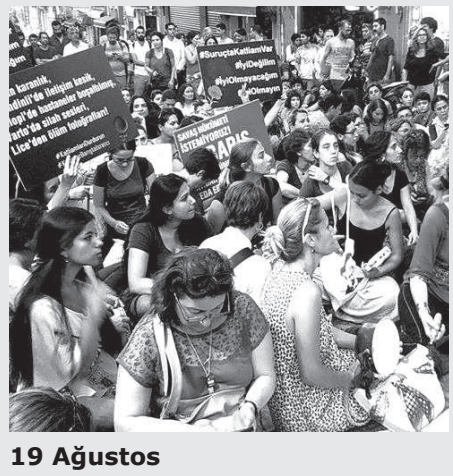

19 Ağustos

Kadınlar, TC. devletinin Kürdistan'da gerçekleştirdiği kanlı politikalarına karşı Galatasaray Lisesi önünde basın açıklaması gerçekleştirmek istedi. Ancak kadınlar devletin polis engellemesiyle karşılaştılar. Sonrasında kadınlar eylemlerini yapmak için ısrar etmeleriyle Taksim Mis Sokak'ta oturma eylemlerini gerçekleştirdiler. Katliamlara karşı sürekli çıkardıkları seslerin ardından basın açıklamasıyla eylemlerini sonlandırdılar.

BAKIRKÖY HAPİSHANESİ ÖZGÜRLÜĞE DEĞİL RANTA AÇILIYOR

Röportaj: Vahap Güler

19 Aralık 2000. Sağmalcılar, Ulucanlar, Ümraniye… Devletin överek inşa ettiği F tipi olarak adlandırılan tecrit sistemi. Ve buna karşı içeride devrimci tutsak ve hükümlülerin açlık grevleri ve ölüm oruçları. Dışarıda da farklı biçimlerde sürdürülen direniş. Hayata Dönüş'le sonlandırılan hayatlar. Şimdi tüm bu yaşananlar tekrarlanabilir. Çünkü bu kez de başta Bakırköy olmak üzere tüm kadın cezaevlerinin kapatılması ve buralarda tutulan kadın tutsakların sürgün edilerek başka cezaevlerine gönderilmesi söz konusu. Biz de Meydan Gazetesi olarak, uygulanmak istenen sürgünlerle ilgili, bu süreci başından beri takip eden İnsan Hakları Derneği avukatlarından Hüseyin Boğatekin ile bir röportaj gerçekleştirdik.

Meydan: Kadın tutsaklara yönelik bu sürgün dayatması nasıl gerekçelendiriliyor? Son aylarda devletin yükselttiği savaş söylemleriyle toplumda yaratılmak istenen korku ortamını da düşünürsek, bunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

Hüseyin Boğatekin: Devletin son dönemde başlattığı savaş ilanının cezaevlerindeki yansımalarından biri de bu sevk ve sürgünler olarak değerlendirilebilir. İletişim cezaları, hücre cezaları, görüş cezaları yeniden yoğun biçimde uygulanıyor. Özellikle haksız arama yoğunlaşmış durumda. Aslında cezaevindekiler kendilerine esir diyorlar ve savaşın etkilerini birebir yaşıyorlar. 23 Temmuz' dan sonra ise, A takımı olarak bilinen işkence timlerinin yeniden işbaşında olduğunu biliyoruz. Özellikle çözüm ve diyalog sürecinde pek ortalarda görünmeyen bu A takımının şimdi devreye girmiş olması, devletin bu alandaki politikasını gösteriyor.

Aslında sevkle ilgili resmi bir yazışma ya da açıklanmış bir karar yok. Bunu görüşe gittiğimiz mahpuslardan öğrendik. Tutsaklara idare tarafından sözlü olarak iletilmiş ve nakle hazır olun denmiş. Yani, itiraz edebileceğimiz, bir yerlere başvurabileceğimiz herhangi bir karar yok.

Bir başka neden, şimdiki cezaevinin bulunduğu yerin kentin en merkezi yerlerinden birinde olması. Dolayısıyla arsa değeri olarak paha biçilemez bir rant alanı denebilir.

Sürgünlere karşı elbette direniş de olacak. Sizce bu yeni bir 19 Aralık'a neden olur mu?

Özellikle siyasi tutsaklar her biçimde direneceklerini söylüyorlar. 19 Aralık Katliamı'nı kimse unutamaz. İşte şimdi yapılacak sürgün girişimi buna benzer bir direnişle yanıtlanacak. Elbette tüm tutsaklar direne-

cek, ama bazı tutsaklar daha farklı bir biçimde direnme konusunda kararlılar. Bir saldırı olursa meşru olarak direniş de olacaktır. Gazlar, bombalar, gerçek mermiler, coplar, sakat kalmalar... En çok korktuğumuz sonuçlar bu. Bunun yaşanma ihtimali çok yüksek.

Bakırköy'de devrimci tutsakların yanı sıra adli tutsaklar da var. Adlilerin sürgüne ilişkin düşünceleri ne? Bu sürgün onları nasıl etkileyecek?

Bakırköy, ailelere daha yakın olma, daha rahat görüş yapabilme açısından olumlu olduğundan, adli mahpusların da Silivri'ye gitmek istemeyecekleri düşünülebilir. Zaten çocukların çoğu da adli mahpusların arasında olduğundan, bu sürgünden yine en çok onlar etkilenecek. Adliler, buna kader diyecek; hükümlü olmayı kaderin bir oyunu olarak görenler için bu daha ağır olacaktır.

Siyasi mahpuslar geldikleri gelenekler, disiplinli olmaları, yaşam tarzları ve hayattan beklentileri bakımından değerlendirdiğimizde; zaten bu tür tecrit koşullarına alışıklar ve dayanabilirler. Üstesinden gelmek için de asgari koşulları oluşturacaklardır. Bunun kolektif yaşamlarına bir saldırı olduğunu biliyorlar. Silivri'ye sürgünle bu kolektif yaşamı dağıtacaklar. Mahpusların asıl endişesi bu kolektif yaşamın ortadan kaldırılacak olmasıdır

Bakırköy'deki kadın tutsakların başka cezaevlerine gönderilmesinin gündeme geldiği şu günlerde birçok kurum ve kişi, bu nakle karşı eylemler yaptı. Bununla kamuoyunun ilgisi yeterince çekilebildi mi?

Bu işin ciddiyetinin farkında olmak gerek. Tutsaklar açısından bakınca, özellikle, kimi tutsakların yanında çocukları da var. Yani doğal olarak özel bir ilgiye gereksinim duyan çocuklar var. Tutsaklar bir de anne kimliğini taşıyorlar.

Bizi tedirgin eden durumlardan biri de içerinin dışarıya yeterince gündem olamaması. Bugün bile açlık grevinde olan tutsaklar var, ama başka gündemlerin arasında kendine yer bulamıyor. Burada da aynı durum var. Siyasi tutsakların sevki de çok fazla gündem olamayabilir. Ama yine de herkesin yapabileceği bir şeyler var.

Söz konusu sürgünlerin hangi tarihte yapılacağıyla ilgili net bir bilgi var mı?

Bu kararın şimdilik buzluğa konduğu söyleniyor. Yenilenecek seçimler öncesi olası bir sürgün ve sürgünde çıkabilecek olaylardan sonra yeni bir 19 Aralık'ın gerçekleşmesi. Açıkçası bu durum, şu an için iktidarın istediği bir şey değil. Ancak iktidar gücünü tekrar toparladığında bir bakacaksınız ki bir sabah panzerler gelmiş, Bakırköy Cezaevi yanıyor olacak.

Aslında bu sürgünler yalnızca Bakırköy'le sınırlı değil. Diğer kadın cezaevlerinin taşınması gibi bir durum da söz konusu. Yani her yer sürgün tehlikesiyle karşı karşıya.

Gazetemiz okurlarına aktardıklarınız için teşekkür ederiz.

Kullan-at Kılavuz

Kapitalist işleyiş içerisinde zaman zaman kullanılabilecek ama paylaşma ve dayanışmayla örülü özgür dünyada hiçbir şeye yaramayacak bilgiler...

GÖZALTI, TUTUKLAMA CEZA DAVALARI

kullanat@meydangazetesi.org

Ezilenlerin, var olan tahakküm düzenini yıkarak yeni bir dünya yaratma mücadelesi, elbette bu tahakküm ilişkilerinin koruyucusu olan devletin "asayiş" mekanizmalarının hedefi olacaktır. Ezilenler zulme karşı seslerini her çıkardıklarında, sokağa her çıktıklarında düzenin koruyucusu olan polisle karşı karşıya kalmaktadırlar. Bu karşılaşma kimi zaman savcıyla veya hakimle tanışma fırsatına da dönüşebilmektedir. (Burada hemen belirtmek gerekir ki, eylemlere polisçe müdahale edilmesi sonucunda gözaltına alınan insanların neredeyse tamamı ya dava dahi açılmadan ya da dava sonucunda beraat ederek suçlamalardan aklanmakta, hatta karşı dava açarak devleti tazminata dahi mahkum etmektedirler.)

Devletler, teorik olarak kendi yasalarına, anayasalarına ve uluslararası sözleşmelere bağlıdırlar, bunların dışına çıkamazlar. Örneğin bir ifade özgürlüğü veya protesto hakkı konusunda belirlenmiş standartlara riayet etmek durumundadırlar. Gazetemizin 26. sayısında toplantı ve gösteri yürüyüşleri ile ilgili kılavuzu yayımlamıştık. Ancak belirtmek gerekir ki ne zaman ezilenlerin mücadelesi yükselse, devlet kendi koyduğu kuralları çiğneyerek, polisi-savcısı-hakimi ile halk üzerinde bir korku yaratmaya ve bu şekilde onları sokaklardan geri çekmeye çalışır.

Adaletsizliklere karşı mücadelede sokağa çıkmak, devlet terörü nedeniyle elbette belirli tedbirler almayı gerektirir. Kitleler, kendi güvenliklerini sağlamak için gerekli tedbirleri almak ve saldırıları püskürtmek için gerektiğinde öz-savunma yapmak durumundadırlar. Ancak bunun ötesinde devletin karakollarla ve adliyelerle yaratmaya çalıştığı korku psikolojisini aşmak önemlidir.

GÖZALTI

Gözaltı, devletin en sık başvurduğu korkutma yöntemidir. Çoğunlukla hukuksal bir amaçla değil, sadece sokağa çıkan insanların dağılmasını ve eylemin sonlanmasını sağlamak üzere başvurulan bir yöntemdir. Gözaltı işlemi -kabaca- polis tarafından alıkonulmayı ifade eder. Bu alıkonulma, eylem yerinde başlar, polis aracında ve karakolda devam eder, bazen de adliyede savcı tarafından ifade alınmasıyla sona erer. Gözaltında yapılan neredeyse tek işlem, ifade almaktır. Ortalama 15 dakika süren bir işlem için kişinin ortalama 15 saat tutulması, bunun hukuksal bir işlem olmaktan ziyade bir yıldırma yöntemi olduğunun en bariz göstergesidir.

TUTUKLAMA

Tutuklama bir ceza değil, soruşturmanın sağlıklı yürümesini sağlamak amacıyla başvurulması gereken bir tedbirdir. Tutuklamanın amacı, bir suç işlediği yönünde kuvvetli şüphe bulunan kişinin suçun delillerini yok etmesini ya da yargılamadan kaçmasını engellemektir. Tabii ki bu yola başvurulabilmesi için, kişinin bu sayılanları yapmaya çalıştığı yönünde delillerin olması gerekir. Ancak söz konusu siyasi soruşturmalar olduğunda tutuklama, "sen biraz içerde kal da aklın başına gelsin" amacıyla başvurulan bir araçtır. Evet, cezaevleri birçok özgürlüğü ortadan kaldıran ya da ciddi anlamda kısıtlayan yerlerdir. Ancak bilinmesi gerekir ki, cezaevinin içerisi ve dışarısı bir bütünün sadece duvarlarla çevrilmiş farklı parçalarıdır. Cezaevinde özgürlüğünden yoksun ama dışarıda özgür olduğunu sanmak, sistemin yaratmaya çalıştığı bir yanılsamadır. Oysa bu düzende dışarısı, sadece büyükçe bir cezaevidir.

CEZA DAVALARI

Devlet mücadele eden insanlara dava açarak, onları yargılamaktan daha çok, dışarıdaki insanlara bir gözdağı vermeyi amaçlar. En ufak bir eyleme katılan insanı, hukuk düzeni karşısında ona ceza veremeyeceğini bilmesine rağmen onlarca yıl hapis cezası istemiyle yargılayan sistem için yargılama süreci, karara varmak için kullanılan bir araç olmaktan çok amacın kendisidir. Böylece, yıllar süren davalarla yargılanan kişilerin, onların ailelerinin ve tanıdıklarının, davayı takip eden kamuoyu ve nihayet bütün bir toplumun, devletin nefesini ensesinde hissetmesi amaçlanır.

Devlet; adaletsizliğe, talana, sömürüye, savaşa ve katliama direnen insanları karakollar, adliyeler ve cezaevleri ile korkutmaya ve yıldırmaya çalışmaktadır. Ancak bizler biliriz ki, mücadele tam da hayatın bir cezaevine dönüştürülmesine karşı direnmenin adıdır. Bu yolda devlet elbette yıldırma politikaları izleyecektir. Ancak diz çökerek kölece yaşamaktansa, ayakta durarak mücadele etmek yeğdir.

YALINAYAK
Direnişin Yalınayak Halleri

Deniz Tepeli
Sincan Kadın Kapalı Hapishanesi

İktidarın inşasında ve sürdürülmesinde en yaygın kullanılan ve en eski yöntemlerden biri, bedene müdahaledir. Hiyerarşinin temel ürünlerinden ve en sağlam dayanaklarından olan tek tanrılı dinlerin söylenceleri iktidar olgusunun temel özelliklerinin kodlanmış, hikayelendirilmiş halidir aslında. Mesela Havva ile Adem, söylencesinde iktidar-beden ilişkisinin de özünü, özetini buluruz: Havva ile Adem cennette özgürce yaşarlarken (ki aynı zamanda çıplaktırlar da), tanrıya (iktidara) karşı suç (itaatsizlik) işleyince cennetten kovulurlar; özgürlükleri ellerinden alınır. Buna "incir yaprağı", yani istemleri ve iradeleri dışında örtülmelerinin eşlik etmesi ilgi çekicidir.

Özgürlüğe müdahale ile bedene müdahalenin ya da tersten söylenecek olursa, iktidarın oluşması ve kurumsallaşmasıyla bedene dönük dayatmaların paralel gelişmesinin hikayelendirilmesi tesadüf değildir. Bedene hükmetmenin insana ve topluma hükmetmedeki kritik önemini egemenlerin gayet net bir şekilde kavramaları, çok eskiye dayanır.

Beden, hükmetmenin ilk ve en somut alanı olmuştur. Egemenlerin daima bedene dönük müdahaleleri ve politikaları varolagelmiştir. Her bir beden politika sahasıdır ve daima ona şekil vermeye çalışırlar. Buna, Havva ile Adem'de (ki insanlığın tarihinin başlangıcı sayılır) olduğu gibi, çoğunlukla soyarak; ama daima türü, biçimi, rengi, yeri ve zamanını kendileri belirleyip topluma dayatarak yaparlar. Ancak, daima madalyonun bir de öteki yüzü vardır.

Beden, egemenlere ve egemenliğe karşı, direnişin de hem kendisi hem de sembolü, mekanı olur halklar, devrimciler cephesinde. Mesela kadınların Çin'de ayak bağlarını, Doğu'da peçeyi, Batı'da korseleri kaldırıp atmaları, saçlarını kısa kestirmeleri sadece biçimsel bir değişiklik değil; bir direniş, bir isyan, özgürlüğünü eline alma edimiydi.

İktidarların dayattığı önyargılara ve ezberlere direnmek, doğruya-gerçeğe ulaşmak, düşünmek, üretmek ancak çıplak bir zihinle yapılabilir. Zihnin, politik ve ideolojik olan öznenin direnişi, bedende somutlanır. Bu çıplak düşüme bazen küçük bir çocuğun haykırışıyla büyük bir gerçeğin ifadesine, isyana dönüşür. Sadece zihni ve gözü giydirilememiş birisi "kral çıplak!" diye açıkça ve cesurca bağırabilir. Ki, muhtemelen bu çocuk yalınayaktı ve "baldırıçıplak"tı. Ve elbette, bizdendi.

Bir de her şeyin, her iki taratan da dolaysız yapıldığı ve yaşandığı mekanlar vardır. Bunlardan biri de devletin en yoğun ve en saf halinin vücut bulduğu kurumlardan olan hapishanelerdir. Buralarda sistemin karşısına dikilmiş birey ve sistemin şiddet araçları karşılıklı olarak çırılçıplaktır.

Daha hapishaneye adımını attığın an, istisnasız ilk yaptıkları şey, çıplak aramadır. Bunu kanunla (ki asla kanun dışı bir iş yapmazlar!) ve güvenlikle açıklarlar. O konularda bile "ciddi şüphe durumunda" diye bir çerçeve getirilmiştir. Aslında tutuklu ya gözaltından ya da başka bir hapishaneden, yani fazlasıyla "güvenlik" kontrollerinden geçirilmiş olduğundan, asla "ciddi şüphe durumu" olası değildir. Ama "güvenlik", "kanun" işin kılıfıdır.

Yalın hali ise şudur: **Seni giysilerinden değil, aslında bunda somutlanan ideolojinden, direncinden, özgür insan duruşundan soyundurmak ister.** Vahşice saldırıp, en dokunulmazın olan bedenine dilediğince dokunup, saldırarak, baştan iradeni, direncini, moralini kırmaktır amaç. "Burada hakim benim" der devlet bununla. Bu aramayı kabul etmeyip direnenlere ise tam bir tecavüzcü gibi saldırıp, zorla soyar. Bu, sadece biçimsel bir benzerlik değildir; özellikle işgalci, soykırımcı güçlerin taciz, tecavüz saldırılarıyla psikolojik, sosyal, moral, ideolojik saldırıyı da içeren "ele geçirme" beyanı açısından da benzerdir.

Bunlara karşı da yine bedenle ve tabii ironiyle gülerek direnilir. "Soyun" derler, soyunmazsın. Hatta "böyle iyiyim" diye dalga geçersin. "Soyunman lazım, kanun böyle" derler eğreti bir tatlılıkla. "Biz kanunları çiğnediğimiz için buradayız. Dışarıdayken tanımadığımıza uyar mıyız sence?!" Tekrar bir "tatlı dil" hamlesi: "Soyunsan ne olacak sanki. Plajda da soyunmuyor musun ki?" "Çok haklısın! Ama burası plaja pek benzemiyor!" Bir diğeri "Soyun, soyun, hepimiz bayanız, çekinme" der. "Eh madem o kadar doğal görüyorsun, öyleyse sen soyun. Hem hepimiz bayanız, çekinme!" dersin. Artık çileden çıkmak üzeredirler. Kim bilir dillerini giydirmek, niyetlerini örtmek için ne çok eğitimden geçmişlerdir ama boş. Kısa sürede sahteliklerinden soyunup gerçek hallerine dönerler: Saldırırlar. Zorla soyarlar. "İnsanlık onuru işkenceyi yenecek!" sloganı ile ve bedeninle direnirsin.

Bazen bu direnç nedeniyle tam soyamadıkları da olur. Sonra "giyin" derler. "Hani arama yapmanız zorunluydu! Niye tam soymuyor, aramıyorsunuz? İşinizi tam yapın!" dersin. Bu tam bir karşı saldırı olur. "Giyin" derler. "Giyinmiyorum! Madem siz soydunuz, siz giydireceksiniz!" Onlar utanç içinde kızarıp yerin dibine geçmiş ve ilk fırsatta elbiselerine giymeye didinen birini görmeyi umarken, bu sözlerle tokat yemiş gibi olurlar. Kimileri "Aaa, giysene, utanmıyor musun, ayıp" demeye kalkar. "Ayıp olduğu yeni mi aklına geldi! İşkenceci, tacizci olduğunuz için asıl siz utanın!" Kimileri de "Biz emir kuluyuz, yapmak zorundayız" der. "Bu ellerle gidip evlatlarınızı mı okşayacaksınız? Onlara işkenceyle kazandığınız lokmaları yedirdiğinizi de söyleyin bakalım ne diyecekler! Ne evlatlarınız ne de Allah razı olur 'emir kulu' olmanıza". "Benim vicdanımı sorgulamak sana düşmez" der biri. "Keşke

düşmeseydi ama siz sorgulamadığınız için biz sorgulamak zorunda kalıyoruz vicdanınızı" dersin. Sonra, zorla giydirirler. İşkenceleri, irade kırmaları adeta tersine dönmüştür. Usançla bitirirler bir arama mesaisini daha.

İşte tüm bunlardan geriye ne yolunan saçların, tekmelenen, yumruklanan, tırmalanan, sıkılan, ezilen bedenin acısı, sızısı ne de onca şiddetin üstüne hakkında açılacak "görevli memuru darp", "direnme", "görevi yaptırmama" gerekçeli soruşturmalarla verilecek cezaların tasası vardır. Yolunmuş saçlarla, çiziklerle, morluklarla dolu şiş yüz, derbeder kılık ve yalınayaklarla (ayakkabıları giydirmemişlerdir) çıkarken oradan, o odadan sana kalan şey, direnmenin verdiği iç huzur, irade, düştükleri komik hallerin gülümseyişi ve "güc"ün güçsüzlüğüne bir kez daha tanık olmanın tazelenen bilincidir.

Hapishanede bedene saldırı ve direniş öykülerimizden en unutulmaz olanlarından biri ayakkabı eylemlerimizdi. F tipleri açıldığından itibaren ayakkabı aramasını protesto etmek için, uzun yıllar boyunca, devrimci tutsaklar hastaneye, mahkemeye vb. ayakkabısız gittiler. Böylece F tipi hapishaneler uzun süreli bir "yalınayak" direnişinin mekanı ve sebebi oldu. Yalınlık direnç oldu tutsaklarda, 12 Eylül'ün tek tip elbise dayatmalarına karşı elbisesiz olarak mahkemelere gidiş gibi.

Mahkemeye giderken, ringden inmeden önce, askerler yerleri ve nezarethanenin içini bol suyla iyice ıslatırlar. Ama bu onları tatmin etmez. Akşama kadar o su olur ki buharlaşır, ılıklaşır diye, ara ara sulamayı ihmal etmezler. Bu kadar mı? Değil. Özellikle duruşmaya çıkacağın ringe bineceğin sırada koridorları bir kez daha ıslatırlar. Bazen hızlarını alamayıp nezarethanedeki oturaklara da su döktükleri olur. "Sayemizde buralar temizlik yüzü gördü" diye espri yaparsın. Vatan savunması için kritik önemdeki bu onurlu görevi büyük bir titizlikle yapan askerlere "Niye böyle az döküyorsun, biraz daha su getir. Bak şuraya dökmemişsin". "Bravo, hepiniz madalyayı hak ettiniz" dersin. Şaşırırlar hepsi, ezberleri bozulur. O yalınayaklı yolculuklardan geriye onların direnç karşısındaki acizliği, direniş karşısındaki korkularının tanıklığı kalır. Ve tabi mağrur bir gülümseyiş...

Bu kadar da değil, hastanede tanımadığın yoksul bir kadının, asker çemberini yarıp ayakkabılarını sana vermeye çalışması. Nezarethanede adli tutukluların birbiriyle yarışırcasına "Abla al, benim terliğimi giy" ısrarları... Halkımızın yürekten ve yalınayakları kendinden bilmesinden gelen o sıcak sahiplenişleri, paylaşımcılığının yalın güzelliğine bir kez daha tanık olmanın için kaplayan büyük mutluluğu kalır.

İçerde, dışarıda egemenler saldırırken hoyratça, ideolojimize, politik duruşumuza, insan oluşumuza, kadın kimliğimize... en çok bedenlerimizi hedef alırlar. Ve bedenimizle, yalınlığımızla, yalınayaklarımızla direniriz bunlara. Yalınlığın her hali bize aittir, bizim taraftadır.

Sadece biri hariç: Yalnızlık! Egemenlerindir o!

O yüzden içerde, dışarıda, hücreyi, tecridi, tek olmayı, toplumsuz bireyi, bizsiz beni yücelttikçe yüceltir, dayatırlar.

Ama bizler direnişin yalınayaklı haliyle dikenli, taşlı, engebeli yolları, sarp yokuşları hep beraber aşıp, özgür dünyanın ışıklı zirvesine hep beraber ulaşacağız. Mutlaka.

Sinema

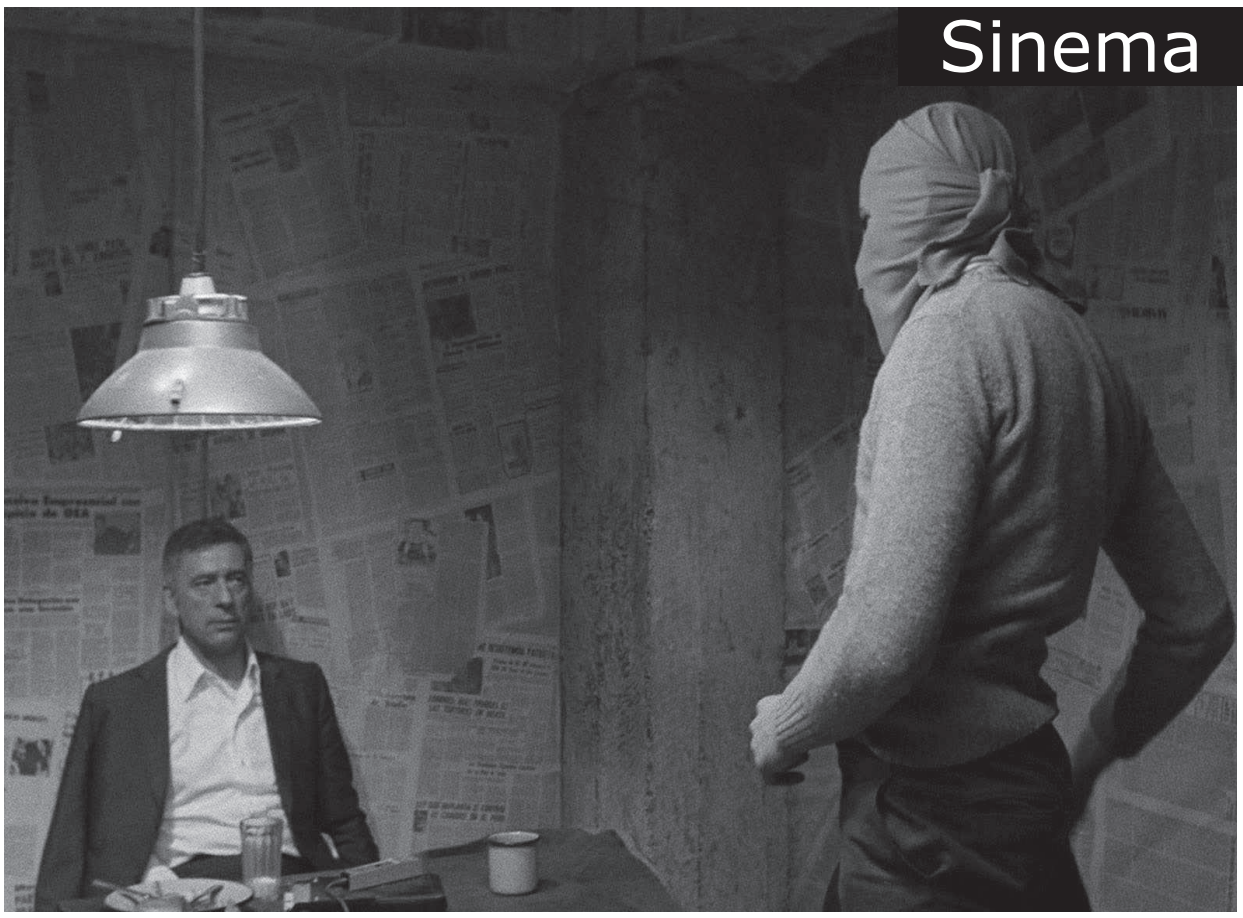

SIKIYÖNETİM

"Olağanüstü zamanlarda ve durumlarda ülkede güvenliğin sağlanması için ordunun yardımıyla gerçekleştirilen yönetim, örfi idare."

TDK, Güncel Türkçe Sözlük

Gürşat Özdamar
gursatozdamar@meydangazetesi.org

"Görünmeyen Ayaklanma" ya da "Sıkıyönetim" adlarıyla Türkçeye çevrilen "Etat de Siege", 1972 yılında Fransa'da çekildi. Filmlerinde politik suikastlerden, faşist çeteler ve devletler arasındaki işbirliğinden bahsetmesiyle öne çıkan Costa-Gavras'ın, senarist arkadaşı Franco Solinas ile beraber yazdığı film Gavras'ın "Sıkıyönetim Üçlemesi"nin üçüncü filmi. 1963 yılında, Gregoris Lambrakis'in öldürülmesi üzerine çektiği "Z" (Ölümsüz) ve daha sonra 1952 Prag Mahkemeleri döneminde Çekoslovakya'da yaşanılanları konu eden "L'aveu" (İtiraf)'nün ardından yönetmen, serinin bu son filminde 60'lı yılların sonunda Uruguay devletinin şiddetini artırmasıyla başlayan süreci ve sonrasında yaşanılanları anlatıyor.

Film, Ağustos ayında Uruguay'a postallar, tanklar ve uzun namlulu silahlarla gelen kış mevsiminde geçiyor. Otoyollara, sokaklara, caddelere serilmiş yüzlerce kolluk kuvveti, devletin yetiştirdiği yüzlerce ölüm makinesi bütün bir halkı denetimden geçirmektedir.

Uruguay'da Askeri Darbe

Film boyunca hiç yabancı olmadığımız görüntülerle karşılaşırız. Tek suçu yolu kullanmak olan, didik didik aranan şoförler, okullarına polisi sokmadıkları için saldırılan öğrenciler... Toplumun politiğinden, apolitiğine her bireyi darbenin kanlı çizmeleri altında ezilmektedir.

Tupamaros (Tupamaro Gerillaları)

1936'da Uruguay'da kurulan Ulusal Kurtuluş Örgütü'nün yaygın adı. "Söz ayrıştırır, eylem birleştirir" temel sloganlarıydı. İsimlerini Peru köylü direnişinin simgesi Tupac Amaru II'den alan şehir gerillası örgütü, bankaları ve işyerlerini soyup yoksulların ihtiyacını karşıladığı eylemlerle adını duyurdu. 1975'teki askeri darbeyle birçok üyesi zindanlarda tutsak edildi, 300 kadar Tupamaro bizzat devlet tarafından katledildi. 1985 yılında Uruguay'ın sözde "demokrasi"ye dönmesiyle, yasal bir zeminde, parti olarak siyaset yürütmeye başladılar.

Devlet nereden, ne oranda saldırırsa saldırsın, direniş her daim varlığını sürdürür. Bir yerde iktidar varsa ona karşı direniş de mutlaka oluyor çünkü. Film ilerliyor... Tupamarolar, gerçekleştirecekleri bir eylem için yolda seyahat eden arabalara el koymaya başlıyor. El koydukları arabaların sahiplerini yoksul mahallelerde bir gezintiye çıkarıyorlar. Hemen sonraki sahnede ise bu sefer bir polis şefi, trafikte durdurduğu araçların birinden içeri kafasını uzatıyor ve konuşuyor; "Polis... Özel bir durum nedeniyle arabanıza el koymak zorundayım." Film, iki el koymanın arasındaki farkları net olarak gösteriyor.

Daha sonra Tupamaro'ların, uzun süre takip edip kaçırdıkları kişinin kim olduğunu öğreniyoruz. Philip Michael Santore... 1970'te Tupamaro gerillalarının rehin aldığı Uluslararası Gelişme Örgütü üyesi, Amerikalı Dan Mitrione'dan esinlenilerek yaratılan bu karakter, dönemin Latin Amerika siyasetinde ABD etkisini anlatan kilit rollerden birini üstleniyor. Uruguay polisine, halka gözdağı vermek için işlenen cinayetlerin inceliklerini, işkence tekniklerini öğreten Santore, cezaevlerinde kurşuna dizilen devrimcilerin, eylem yaptıkları için katledilenlerin faili oluyor.

Devletin şiddetini en sert uyguladığı darbe dönemlerinde, devletin propagandası, tetiğe dayalı parmağın sahipleri masum birer kurban, ateş altında olanlar ise "ülkesinin kalkınmasını istemeyen, vatanına milletine saygısı olmayan düşmanlar" olarak sunuyor. Costa-Gavras ise yalın bir hikaye içerisinde bu propagandanın gerçek dışılığını ortaya koyuyor.

Kadıköy 26A'da Fanzin Sergisi Sürüyor

Kolektif 26A gönüllüleri tarafından bu yıl üçüncüsü düzenlenen Fanzin Sergisi'nin açılışı, "Kolaj fanzinin sokağıdır" sloganıyla, 26 Ağustos Salı günü yapıldı.

90'lı yıllardan bugüne altmışın üzerinde fanzinin yer aldığı sergiye yurtdışından da kolajlar gönderildi. Gönüllüler tarafından "fanzinin en güzel sayfası" diye nitelendirilen kolaj sayfalarının kendisine yer bulduğu sergide, yerli/yabancı, eski/yeni birçok fanzinden kolaj 26A duvarlarına taşınıyor.

Sergiyi ziyaret edenlerin, önceden yaptıkları kolajlarla ya da sergideki kolaj masasında yeni kolajlar yaparak katılabildikleri sergi, 16 Eylül'e kadar sürecek. 26A gönüllüleri *"herkesi fanzininin en güzel kolajını çıkış alıp getirmeye, bugüne kadar hiç kolaj yapmamış olanları da bir kolaj yapmaya, sergimize çağırıyoruz."* diyerek bütün meraklılarını sergiye bekliyor.

Fanzin

Kopya Fanzin

Gizem Şahin
gizem@meydangazetesi.org

Meydan: Kopya Fanzin'in ismi nereden geliyor?

Aslında çok rahat tahmin edilenecek bir isim fanzin okurları veya fanzinciler tarafından. Herkesin ürettikleri, okudukları bir yığını oluşturur. Bizim ürettiklerimizde bu yığının içinde. Bu yığın, ne kadar büyür, devam eder bilinmez. Zaten biz de bir belirsizlikle çıktık yola. Aynılaşmaya verdiğimiz tepki de diyebiliriz kısaca Kopya için. İlk sayfayı çevirdiğinizde görürsünüz sorularımızı, Frankfurt Okulu'nda olduğu gibi bu aynılaşmanın karşısında yeni bir şey üretebilmek için, etrafımıza sora sora yürümeyi tercih ediyoruz, aynılaşmadan, kopyalanmadan.

Kopya Fanzin'in ekibi nasıl oluştu?

2013 sonbaharıydı, bir edebiyat kulübünde tanıştık birbirimizle. Daha sonraki bir senelik süreçte hepimiz kendi yolumuza devam ettik. Grubun bir kısmı başka bir fanzin çalışmasında bir araya gelmişti zaten. Diğer arkadaşlarımızın da geçmişte yaptığı fanzin çalışmaları vardı. Hızlıca bir araya gelip Kopya için konuşmaya başladık bile. Hem maddi hem manevi, fikirlerle, pratiklerle beraber bir uyum yarattık. Hiç sorun yaşamadık. Yazı istemek uzerinden başlayan ilişki, kolektif bir ilişki biçimine dönüştü, "patron"un olmadığı bir ekiptik biz ve 6 kişinin kurduğu bu ilişki, fanzin için hepimizi çok heyecanlandırdı.

Sizce "fanzin dediğin" nasıl olmalıdır,kopya nasıl bir fanzin?

Ekonomik kaygılar gütmeyen, endüstriyel basıma karşı; içinde öne çıkan ya da çıkmaya çalışan birinin olmadığı bir ekip diyebiliriz kendimize. Öyle ki herkes aynı anda hem editör, hem yazı işleri müdürü, hem tasarımcı hem de çaycı olabiliyor.

Koridor adında bir yazı çarpıyor gözümüze. Babaların her gün biraz daha otoriterleştiği ailelerdeki bir çocuğun gözünden yazılmış bir yazı Koridor. Kopya Fanzin bu yazıya neden yer verdi?

Evet, fanzinlerde gözümüzün alıştığı yazıların dışında ama yaşamın çok içinde bir yazı. İlerleyen sayfalarda "Camerata Serisi" adlı yazıda, hikayenin bir nevi devamıyla karşılaşıyoruz. Yazıyı yazdık, yazıyı koyduk çünkü hikaye çok tanıdık, bizim hikayemiz. Belki okuyucularda bu ortaklığı kurar, "bizim hikayemiz" der, diye yer aldı bu yazı Kopya Fanzin'de.

Kopya Fanzin neler okur?

Sırayla söyleyecek olursak; Çehov - Köpeğiyle Dolaşan Kadın, İtalo Calvino - Bir Kış Gecesi Eğer Bir Yolcu, Meral Özbek - Popüler Kültür ve Orhan Gencebay Arabeski, Stendhal - Kırmızı ve Siyah, İlhan Berk - Kanatlı At, Edward Said - Paralellikler ve Paradokslar, Kötülüğün Şeffaflığı - Jean Baudrillard

Son olarak Kopya Fanzin'e yazmak veya edinmek isteyenler nereden ulaşabilirler?

Sosyal Sahaf, Yolda Sahaf, Kadıköy 26A, Mary Jane, Siyah Kafe, İkinci Yeni. İzmir'de Yakın Kitabevi, Ankara'da Dost Kitabevi, Eskişehir'de Aşiyan Sahaf ve başka birçok yerden ulaşabilirler. Yazı ve yorum paylaşımı için, biz buradayız: kopyafanzin@gmail.com

Kitap

KARANLIK VARDİYA

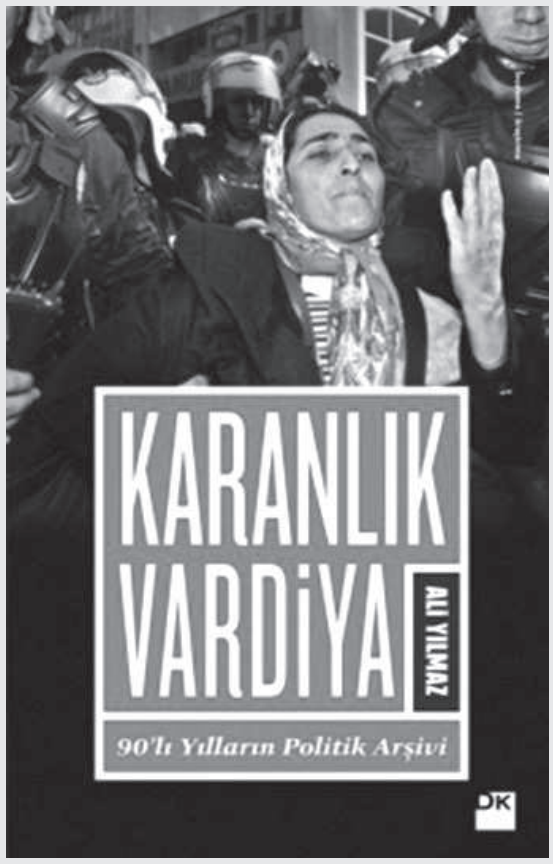

Mine Yılmazoğlu
mine@meydangazetesi.org

Köyler boşaltılıyor, elleri arkadan kelepçeli insanlar yüzükoyun yerlerde yatırılıyor, askeri araçların içerisinden çocukların üzerine kurşunlar yağdırılıyor, uçaklar köyleri bombalıyor, evler basılıyor, yargısız infazlar yapılıyor, ormanlar yakılıyor…

Televizyonda "Bizimkiler" dizisi yok, tetris oyununun modası çoktan geçti, o yılların fenomen yarışması "Hugo'nun yerinde yeller esiyor, Eurovision şarkı yarışmaları artık eskisi kadar popüler değil, çünkü 90'lardan bahsetmiyoruz. 2015'teyiz.

Ali Yılmaz, hazırladığı "Karanlık Vardiya" kitabında, sanki 90'ları değil de günümüzü anlatıyor. Kitap temel olarak, Antonio Gramsci'nin devletin zora başvurmadan 'nasıl yönetebildiğini' açıklamak için kullandığı "hegemonya" kavramını ele alıyor. Devletin, baskı aracılığıyla politik iktidar egemenliğini sağlamasının yanı sıra, kültürel iktidarı aracılığıyla da ideolojik bir hegemonya kurduğundan söz ederken; insanların kendini ve çevresini yanılsama içinde algılamasını sağlayan bu gücü sorguluyor.

Kitapta hegemonya, rızanın örgütlendiği yani şiddet ya da zora başvurmadan inşa edilen süreçler olarak tanımlanıyor. Devletin kendi varoluşunu sürekli ve vazgeçilmez kılabilmek için, bazen baskıya bazen de rıza üretmeye başvurmasının örnekleri sıralanıyor bir bir. Toplumun genelinin nasıl olup da kendilerine doğrudan hiç de faydası olmayan, hatta zarar veren ekonomik, politik, sosyal ve kültürel söylemleri -kimi zaman toplumsal huzur adına, kimi zaman eskiye dönme korkusuyla, kimi zaman da din ya da laiklik elden gidiyor paranoyasıyla- can-ı gönülden destekleyebildiklerini açıklamaya yarıyor.

Karanlık Vardiya, Brezilya'da 1964 seçiminden sonra yapılan darbenin ardından "ölüm filoları"nın binlerce kişiyi öldürmesinden, Vietnam'da tarım arazileri ve ormanların kimyasal silahlarla bombalanmasına kadar birçok rıza üretme örneğinden söz ediyor. 1980 darbesinin de rıza üretme amacıyla yapıldığına değinirken, o yıllar boyunca, spor salonlarının, depolar ve kışlaların, nasıl sorgu ve işkence merkezlerine çevrildiğini anlatıyor.

Devletin tüm bu zorbalık ve dayatmalarına karşı, 90'lı yıllarda cezaevlerinden başlayarak, üniversitelerde, fabrikalarda ve özellikle Kürt coğrafyasında karşı koyuşlar ve direnişler engellenemedi ve etkisi günümüze kadar devam eden isyanlara dönüştü. Tüm yasaklamalara karşın 1 Mayıs'ta sokağa çıkılmaktan vazgeçilmedi. Grev yasağına rağmen 1986'da Netaş'ta iş bırakan işçiler bu süreç boyunca hem patrona hem de devlete meydan okudu. Sonraki yıllarda "işçi baharı" olarak ivme kazanan işçi eylemleri 1990'lı yılların özelikle ilk yarısında kamu işçilerinin de katılımıyla büyümeye başladı. Cezaevlerindeki tek tip kıyafet dayatması ise, açlık grevleri ve ölüm oruçları ile yanıt buldu ve devlete geri adım attırdı. Üniversitelerde de örgütlenmeyi engellemek için dayatılmak istenen, üniversite yönetimlerinin kontrolündeki "tek tip" öğrenci dernekleri sistemine karşı direnişe geçilerek işgaller gerçekleştirildi.

Tüm bu ve benzeri direniş ve karşı koyuşlar, devletin 80 darbesiyle birlikte sarsılmaz gibi gösterdiği hegemonyasını kırmaya başlayınca; devlet, bu kez de resmi kolluk ve istihbarat güçlerinin yanı sıra koruculuk sistemi gibi para-militer güçlerle ve JİTEM gibi, varlığını hep inkar ettiği kontrgerilla örgütlenmeleriyle tüm toplum kesimleri üzerindeki baskısını daha da arttırmaya koyuldu. Bir yandan da faşist baskı uygulamalarının gün yüzüne çıkmasını engellemek amacıyla diyaneti, hukuk ve eğitim sistemlerini seferber etti; özellikle medyayı bu psikolojik savaşın özel bir silahı olarak kullanmayı ihmal etmedi.

Polisin sokak eylemlerine yaptığı saldırılarda katlettiği insanlar, infazlar, ev baskınları, soruşturmalar, polis sayısının artırılması, gözaltında tecavüz ve ölüm, okullara çevik kuvvetin girişi, basına uygulanan sansür, gazetelerin kapatılması, birçok gazetecinin silahlı ya da bombalı saldırıda ya da işkencede öldürülmesi, JİTEM tarafından öldürülenlerin cesetlerinin ayaklarından iple tanka bağlanarak sürüklenmesi ve çırılçıplak teşhir edilmeleri, köy baskınları, köylülere dışkı yedirme, korucuların tehditleri, ceset kuyuları, Kürt siyasetçilerin öldürülmesi, partilerin kapatılması, yeni hapishanelerin inşaası, yeni karakolların yapımı, arazilerin mayınlanması, yaylaların yasaklanması, olağanüstü hal, köy boşaltmalar, ilçelere giriş çıkışın yasaklanması yalnızca Karanlık Vardiya kitabında sıralanan olaylar ya da 90´lardaki bir televizyon kanalındaki haberlerden aklımızda kalanlar değil, günümüzde de aktörleri değişmiş olsa da, benzer biçimde sürdürülen, devletin hegemonya politikası.

Tüketim Kültürüne Karşı Yükselen Bir Barikat

Rozbrat Kolektifi

Polonya'nın en uzun işgal deneyimlerinden biri olan Rozbrat, Poznan bölgesinde 21 yıldır bencilliğe karşı paylaşmanın, dayanışmanın sesi olmaya devam ediyor. Tüketim kültürüne karşı yükseltilen barikatlardan biri olarak varlığını sürdüren Rozbrat 1994 yılında özgür komünlerin konut sorunu karşısında yarattığı bir yaşam alanı olarak ortaya çıktı. Başlangıçta özgür komünlerin biraradalığı şeklinde örgütlenen ev, şimdilerde parasız çalışan bir dükkanı, herkesin kullanımına açık bir kitaplığı, kolektif mutfağı ve toplantı, konser gibi etkinliklere ev sahipliği yapan sahnesiyle dev bir yaşam alanı.

Rozbrat'ın bulunduğu ıssız bölge 1995 yılına gelindiğinde bir çok konserin düzenlendiği, yaşanılan bir yer haline geldi. Bir sene sonra ise Rozbrat, bağımsız bir kültür merkeziydi. Politik belirginliği artan kolektif üyeleri, 1997 yılında Anarşist Federasyon'a katıldılar ve bir anarşist kütüphane kurdular. 2000 yılında ise artık, haftalık toplantılarda hem Rozbrat işgal evi, hem de Anarşist Federasyon'un anarşist karar alma süreçleri işletiliyordu.

Rozbrat gönüllüleri, Polonya'da yoğunluklu olarak 2009 ve 2010 yıllarında yaşanan kentsel dönüşüm projelerine karşı eylemler örgütlediler bunun sonucunda da devlet şiddetinin ilk hedeflerinden biri oldular. Gözaltılar, tutuklamalar ve yıldırma operasyonları Rozbrat'ın sesini kısmaya yetmedi.

Anarşist Federasyon'ın internet sitesinde Rozbrat şöyle tanıtılıyor:

"Rozbrat, Ponzan'da hatta bütün Wielkopolska bölgesinde kendine özgü bir bağımsız kültür merkezidir. Burada yürütülen faaliyetleri ticarileşmiş bir dünyada düşünmek bile zordur. Bu mekandaki bütün sosyal ve kültürel faaliyetler bağımsızdır: bağış, ödenek, sponsor olmadan; sistemin dışında, kendimiz için ve özgür düşüncemizi propagandası için, toplumsal farkındalığı dönüştürmek için.

Rozbrat böylece sistemin dışına çıkarken Poznan çevresine de uyum göstermiştir. Bazıları için iyi bir rastlaşma, başkaları için bir diken olmuştur. Kolektifin muhalif karakteri cezbedici olmuş ve bugün hala, kültürel ya da sosyal-politik düzeyde bağımsız eylem kültürünü yaratmak isteyen insanları çekmektedir."

Rozbrat, devletten ve kapitalizmden arındırılmış, özgür yaşam alanları yaratma arzusunda birleşen insanların bir araya gelerek bu tahayyülleri gerçekleştirdiği alanlardan biri. Kolektif, üzerinde yaşadığımız dünyanın her yerinde egemen tüketim kültürünün tektipleştirdiği yaşamlara bir alternatif sunarken, bir yandan da ortaklaştığı düşüncelerin mücadelesini veren, üstelik bunu, sistemin yok edip terk ettiği bir alanda inşaa etmiş ve bu güne kadar sürdürmüş. "İster radikal olun, ister konformist, bu plastik pop kültürünün içinde olduğunuz sürece özgür olamazsınız" diyen Rozbrat, özgür havayı solumak isteyen ziyaretçilerini bekliyor.